M. Kalinin — K. Kalaşnikov

Bolşevik Ajitasyon Üzerine

YURT
KİTAP—YAYIN

M. Kalinin — K. Kalaşnikov

Bolşevik Ajitasyon Üzerine

YURT KİTAP-YAYIN: 32
Birinci Baskı: Ağustos 1991

Dizgi : Yurt Kitap-Yayın
Montaj: Mehmet Aydın
Baskı : Aydınlar Matbaacılık-İSTANBUL

YURT KİTAP-YAYIN

Yönetim Yeri: GMK Bulvarı Onur İşhanı Kat: 7 No: 176
Tel: 117 35 49 ANKARA
Perakende Satış Yeri: ASM Kitap Reyonu-ANKARA

M. Kalinin — K. Kalaşnikov

Bolşevik Ajitasyon Üzerine

Türkçesi: Emin Karaca

YURT
KİTAP-YAYIN

Elinizdeki kitap, **Verlag Kommunistische Texte**'nin Almanca adı: **"Über Bolschewistische Agitation"**un (1. Baskı Temmuz 1973) çevirisidir.

İÇİNDEKİLER

M. KALİNİN
POLİTİK AJİTASYON ÜZERİNE

- ***PARTİ'NİN KİTLE ÇALIŞMASININ BAZI SORUNLARI*** 9
  (Moskova'daki Fabrikaların Partili İşçilerinin Bir Danışma Toplantısında 21 Nisan 1942'deki Verilen Söylev)

- ***CEPHEDEKİ AJİTATÖRÜN SÖZÜ*** 26
  (28 Nisan 1943'de Cephe Ajitatörleriyle Yapılan Bir Toplantıda Verilen Söylev)

- ***KARDEŞÇE BİR MÜCADELE TOPLULUĞU*** 35
  (İçlerinde Rus Olmayan Milliyetlerin Savaşçılarının da Faaliyet Gösterdiği Cephe Ajitatörleriyle 4 Ağustos 1943'teki Bir Danışma Toplantısında Söylev)

- ***AJİTASYON VE PROPAGANDA ÜZERİNE BİRKAÇ SÖZ*** 43
  (Moskova Parti Örgütleri Sekreterlerinin 2 Ocak 1944'teki Bir Toplantısında Verilen Söylev)

K. KALAŞNİKOV
BOLŞEVİK AJİTASYONUN ANA HATLARI

I ***BOLŞEVİK AJİTASYONUN ÖNEMİ*** 57
II ***BOLŞEVİK AJİTASYONUN DÜŞÜNSEL İÇERİĞİ*** 76
III ***BOLŞEVİK AJİTASYONUN GERÇEKLİĞİ*** 83
IV ***BOLŞEVİK AJİTASYONUN AÇIKLIĞI*** 90
V ***BOLŞEVİK AJİTASYONUN AMAÇLILIĞI, CANLILIĞI VE ETKİNLİĞİ*** 96
VI ***BOLŞEVİK AJİTASYONUN SAVAŞÇILIĞI, COŞKULU ATILIMCILIĞI VE KARAKTERİ*** 108
VII ***YÜKSEK DÜZEY İÇİN BOLŞEVİK AJİTASYON*** 112

M. KALİNİN

POLİTİK AJİTASYON ÜZERİNE

PARTİNİN KİTLE ÇALIŞMASININ BAZI SORUNLARI

(Moskova'daki Fabrikaların Partili İşçilerinin Bir Danışma Toplantısında 21 Nisan 1942'de Verilen Söylev)

Yoldaşlar! Sizlere yönergesel bir konuşma yapmak niyetinde değilim, sadece partinin kitle çalışmasının bazı sorunlarına değinmek istiyorum.

Son günlerde, partinin kitle çalışmalarından çokça sık söz edildiğini duyuyoruz. Herkes bu konu üzerine konuşuyor. Fakat, soruna daha derinlemesine bakacak olursak, pek çok kişinin bu konuda, gerekli açıklıkta ve kesinlikte somut bir anlayışa sahip olmadığını görüyoruz. Şu anda sürüp gitmekte olan savaşın karmaşık koşulları altında -binlerce yeni işçinin işyerlerinde ve kurumlarda parti örgütü yönetimine geldiklerini, propagandacı ve ajitatör olduklarını da gözönüne alarak- partimizin kitleler arasında politik çalışmalar yapmada ve uygulamadaki zengin deneyiminden ustalıkla yararlanma görevi önümüzde durmaktadır.

Partinin kitle içinde çalışmasından ne anlaşılır? Kitlelerle bağ kurmanın önemi nedir? Politik çalışmamızda, özellikle büyük değer verdiğimiz konular bunlardır.

Kitlelerle bağ kurmanın çeşitli şekillerinin bulunduğunu söylemekten kendimi alamıyorum.

Geniş bir tanıdık ve dost çevresine sahip olduğumuzu, birbirimize ziyarete gidip geldiğimizi; bu yolla, işyerle-

rinde, işçiler arasında neler olup bittiğini öğrenebildiğimizi kabul edelim... Şüphesiz, bu da, insanlarla bağ kurmanın bir biçimidir.

İşçilerle ilişkide, aile bağlarını kullanışımızı ele alalım. Örneğin bir parti örgütçüsü ya da sendika örgütçüsü, işletmenin çeşitli bölümlerini dolaşıyor, işçilerin omuzlarına elini koyuyor, hatta onlara lakaplarıyla bile hitap edebiliyor. Fakat sorunun temeline inmiyor, işçilerin eksikleriyle ilgilenmiyor. Böylesi parti komitesi sekreterleri ya da parti örgütçüleri hakkında bazen şöyle şeyler duyabilirsiniz: **"Bakın kitlelerle teması ve bağlantısı olan bir adam işte, işçilerin omuzlarına elini koyuyor, hatta birine de İvan Petroviç diye seslenıyor, tam bizden birisi işte!"**

Kitleyle **"bağ"**ın bir biçimi de, burada olduğu gibi, onların sakalına göre tarak vurmaktır. Sana, şundan bundan yakınılıyor. Sen de, onlarla birlikte kafa sallıyor, mırıldanıyorsun. Sana ağlaşıyorlar, sen de onlarla birlik oluyorsun. **"Evet, ışık yok, havalar soğuk, geçim gerçekten zor."** Çalıştığın büroda ya da işyerinde bir şeyler ters gidiyor. Sen de, orada burada dolaşıp yakınıyor, neredeyse zırıl zırıl ağlıyorsun: **"Ah bürokrat şeytanlar, gene bizi çaresiz durumlara soktular."** Herkes, senin ne söylediğini dinler, hatta başlangıçta hoşlarına bile gider.

Biz Bolşeviklerin gözünde, kitleyle bağ kurmak, bunlar demek midir? Tabii ki değil. Kitleleri, onların geri kalmış unsurlarının yönlendirdikleri doğrultuda yönetmek Menşevik bir çizgidir. Bizim Bolşevik çizgimizse, kitlelere yön vermektir, onların başlarına kâhya kesilmek değildir. Kitleleri, politik bilinçli öncüler olarak, peşimizden götürmektir.

Şimdi gelelim, "kitleleri nasıl yönlendiririz?" sorusuna.

Bu soruyu yanıtlamadan önce, sizlere, öncelikle bir başka soru sormak istiyorum: Kitleyi kim yönlendirebilir?

Kuşkusuz komünistlerin işidir bu. Kitleleri, Komünist Partisi yönlendiriyor ve bunu hiç de kötü yapmıyor. Bunu kanıtlamak için, sayısız örnek verilebilir. Şu andaki savaş, en yakınımızdaki örnektir. Aslında, birden baskına uğradığımız için, savaşın ilk aylarındaki başarısızlığımıza rağmen, halk, rejime olan güvenini bir an bile yitirmedi ve aynı şekilde partiye olan güveni de sarsılmadı. Bu bir gerçektir.

Parti yöneticileri burada toplanmış. İsteseniz de, istemeseniz de, sizler, partinin işyerlerindeki önderlerisiniz. Başka türlü nasıl olabilirdi? Halkın kişiliğinde, politik bir önderlik özelliği görmeyen bir parti komitesi sekreteri, nasıl bir sekreter olabilir? Parti komitesi sekreteri demek, kurumda, büroda, bölümde en yüksek düzeyde sorumlu kişi demektir.

Peki, kitleleri gerçekten etkileyebilmesi, kitlelerin onu dinleyebilmesi, ona inanabilmesi için, parti örgütü sekreterinden ne istenmektedir? Kendiliğinden anlaşılabilir ki, parti yöneticisinin, propagandacının, ajitatörün ilkeli, Komünist Partisi'ne derin bir bağla bağlı olması, partimizin tarihini, hiç olmazsa, genel çizgileriyle bilmesi ve partimizin işçi sınıfının önüne, halkın önüne koyduğu görevleri anlaması gerekir. Parti yöneticisinin ya da propagandacının politik gelişim düzeyi açısından, başkalarından daha aşağı düzeyde bulunmaması gerekir. Peki, parti eylemcisi, kitlelere nasıl ulaşır?

İlkin, yıllar boyunca süren kendi deneyimimden söz etmem gerekirse, derim ki, parti yöneticisi hiçbir zaman böbürlenmez ve asla kibirli biri değildir. Eğer siz, işçilerle ve sade parti üyeleriyle konuşurken, çalımlı bir ses tonuyla, önemsiz, belki de rastgele bir sözcükle, kendinizi, onlardan daha akıllı saydığınızı, onlardan daha çok şey bildiğinizi sezdirirseniz, o zaman, bitmişsiniz demektir. İşçiler ve genellikle sıradan insanlar, böbürlenen kişileri sevmezler ve onların sözlerine metelik vermezler. Hatta,

uygun bir anını kollayarak onu uyarırlar da. Bu yüzden, komünistler, özellikle tepeden bakmaya ve kibirliliğe izin vermezler. Komünistler, Stalin yoldaşın Kasım 1935'te, Stahanovcular Konferansı'nda söylediği şu sözleri unutmazlar:

"Partinin ve hükümetin önderleri olarak, bizim, sadece işçilere öğretmemiz değil, aynı zamanda onlardan öğrenmemiz gerekir. Sizin, Konferans üyelerinin, burada, hükümetimizin önderlerinden bir şeyler öğrendiğinizi, inkâr etmeyeceğim. Fakat, şunun da, inkâr edilmemesi gerekir ki, bizler, hükümetin önderleri, sizlerden, Stahanovculardan, burada bulunan konferansın üyelerinden, çok şeyler öğrendik. Bunun için teşekkürler yoldaşlar, bize verdiğiniz ders için sizlere çok teşekkürler."(1)

Böylece, biz, bir ajitatörün alçakgönüllü olması gerektiğini öğrenmiş olduk. Özellikle, bu niteliğe, parti yönetiminde etkin olan parti eylemcisinin, parti örgütü sekreterinin sahip olması gerekir. Eğer, o, işçilerin sevgisini, saygısını kazanmak istiyorsa, böbürlenmemeli, kendisini, alçak gönüllülük doğrultusunda eğitmelidir. Doğru değil mi? ("Doğru! Doğru!" sesleri...) Kim, önder olmak istiyorsa, buna, olağanüstü dikkat etmelidir.

İkincisi, bir propagandacının, bir yöneticinin kitleyle ilişkisinde, sadece öğretmenlik rolü oynamaya kalkışması, güzel bir şey değildir. Kuşkusuz, siz de, bir konuşmacının kürsüye çıkıp, **"Şu gereklidir, bu da gereklidir, yapmalıyız, yapmak zorundayız!"** şeklindeki konuşmalarını doğru bulmaz ve onu dinlemek istemezsiniz. Bir makale yazarken, düşüncelerimin akışı doğrultusunda, **"yapılması gerekir"** demek gerektiğinde, bunun ters olduğunu seziyorum ve bu anlatım biçimini değiştirmek için uğraşıyorum. Düşüncenizi, çağrınızı, konuşmanızı, yargınızı, çözümleme için ileri sürdüğünüz önlemin ge-

(1) J. Stalin, **"Leninizmin Sorunları"**, Moskova 1946, s. 612.

rekliliğini kanıtlayarak belirttiğiniz zaman, iş tümüyle değişir. Dinleyenlere, örneğin, onlara soruyormuş gibi; **"Bunun şöyle yapılmasına siz ne dersiniz?" "Bana sorarsanız, sorunun şöyle çözümlenmesi daha iyi olacak." "Böyle bir durumda, ben olsam, şöyle yapardım"** gibi şeyler söyleyebilirsiniz. O zaman, bu, tümüyle başka bir biçimde kabul görecektir.

Biz, küçük toplantıları, üretim danışma toplantılarını, söyleşi gibi bir araya gelişleri ele alıyoruz. Binlerce insanın katıldığı gösterilerde, söylevin biçimi bir başka olacaktır. Öylesi yerlerde, her cümlenin kısa, kesinlikle önceden saptanmış olması şarttır. Orada, söyleşi tarzında konuşmak zordur. Günlük çalışmalarımızda ise, incelemeye, konuşmaya, işçileri daha çok katmamız gerekmektedir. Böylesi hallerde, **"Siz ne dersiniz? Size göre nasıl olmalı?"** biçiminde sorular, çekici olur. İnsanları harekete geçirmek, onları düşünce alışverişine, konuşmaya yöneltmek, çok değerli bir şeydir. İşte o zaman, toplantı, canlı bir hal alır. İşçiler, seve seve konuşurlar ve böylesi toplantılar kuşkusuz çok yararlı olur. Tersi, çoğu kez, eski dualardaki gibi farksızlaşır. Konuşmacı başka dalda, dinleyici başka daldaysa, birbirlerinden farklı şeyler düşünüyorlarsa, bir süre sabır gösteren dinleyiciler, sonunda salondan çıkıp giderler.

Konuşmanızın ya da söylevinizin, önceden belirlediğiniz biçiminden uzaklaşılmasından korkmayın. Savaş ya da üretim üzerine konuşurken, dinleyicileri ilgilendiren başka bir sorun ortaya çıktı mı, onu atlamayın. Bu önemli değil. Dinleyiciler, bir kez canlanıp ilgi duydular mı, sizi, cankulağıyla dinleyeceklerdir. Böylece, siz de, ele almak istediğiniz sorunları işlemeyi başaracaksınız.

En önemli sorunlardan biri de, bazı konuşmacıların çetin soruları yanıtlamaktan kaçınmalarıdır. Hiçbir zaman, böyle bir şey yapmayın. Sorulan soruları duymazlıktan gelmeyin. Eğer, soruyu cevaplandırmayacaksanız,

hiç çekinmeden, işin doğrusunu söyleyebilirsiniz: **"Soru çok ilginç ve önemli, seve seve yanıtlayabilirdim, ama ne var ki, bu konuda hazırlıklı değilim. Üzerinde düşünmedim, nasıl yanıtlandıracağımı bilemiyorum. Karar vermekte güçlük çekiyorum. Düşünüp araştıracağım, yoldaşlara soracağım, ancak, o zaman bu sorunuzun yanıtını verebilirim. Ama belki de, içinizde, bu soruyu yanıtlayabilecek kimseler vardır."** Bilmediğiniz bir soruya, vereceğiniz böyle bir yanıt olumlu etki yaratır. Fakat, bazılarımız, bazı aktüel soruları, kapalı ve yan çizerek yanıtlamaya kalkışırız, dinleyiciler de bundan bir şey anlamazlar.

Bazen öyle olur ki, hep susan ve bir kenarda oturan insan, iyi çalışır. Bir başkası ise iyi çalışmaz, ama partinin fabrika komitesinde, Komsomol örgütünün toplantılarında sık sık boy göstermekte, hep ortalıkta dolanmakta ve parti içinde yükselmektedir. Bunun böyle olmaması gerekir. Eğer parti komitesi sekreteri, otorite sahibi olmak istiyorsa, kitlelerin gözünde temiz kalmalıdır. Onun temiz kalması, bazı kişilerle daha yakın, kişisel ilişkiler kurmaması demek değildir. Tabii ki değildir. Ama onun toplumsal ilişkilerinde, her insana, duygularının tutsağı olmadan yanaşması demektir. Örneğin, **"Sen benim dostumsun, bu güzel bir şey, ama işini savsaklar, kaytarırsan, üretimdeki görevlerinden kaçarsan, senden ötekilerden istediğimin daha fazlasını isterim ve seni haşlarım bir iyice"** diyebilmelidir. Parti örgütü sekreterinin, insanlara, işte böyle davranması gerekir.

Her konuda böyle davranmalısın ki, etrafındaki herkes, senin samimiyetine ve dürüstlüğüne inanabilsin. İkiyüzlülüğü kitlelerden hiçbir zaman gizleyemezsin. Bu yüzden, ikiyüzlü olmaktan daima kaçın. Kitleler aldanmaz, insanlar, bir kimsenin ikiyüzlü olduğunu anlarsa ona bir daha hiç inanmaz.

Eğer, kendimizdeki bu özelliği geliştirirsek, çalışmamız daha da kolaylaşır.

Şimdi de, partinin kitle çalışmasında nasıl davranılması, şu ya da bu sorunun kitlelerin önünde nasıl ele alınması gerektiği sorununa gelelim. Tüm sorunların, partinin bakış açısına göre konulması, her şeye parti bakış açısından bakılması gerekir.

Yardım kampanyası durumunu ele alalım. Herkesin devlete yardım için bir aylık gelirini vereceği açıktır. Ben ajitatör olsaydım, işçilere samimiyetle şöyle derdim: **"Kampanyaya, aylığı az olan işçiler bile katılıyor. Devletimizin, şimdi hangi durumda olduğunu gayet yakından biliyorsunuz. Büyük bir ordumuz, muazzam masraflarımız var. Devlet paraya muhtaç. Bunu, herhangi bir yerden sağlamamız gerekiyor. Ya enflasyona gireceğiz ya da sorunu, devlete borç para verme şeklinde çözeceğiz. Savaş, ancak böyle yürütülebilir. Başka bir çözüm yolu yok."** Buna karşı şöyle şeyler söylenebilir: **"Ama hayatımız çok zor."** Evet çok zor, ekmek bile karneyle satılıyor. Ama ne yapalım, savaş var. Eğer, çok ekmek, çok kumaş, çok elbise, ayakkabı ve öteki mallar olsaydı, yardım istemezdik sizden. Dükkânları açardık, içlerini mallarla doldururduk ve o zaman para akmaya başlardı. Yardım, para ve tüketim malları yetmediğinden, kurşun ve silah ürettiğimizden, mallar, ordunun, dolayısıyla savaşın ihtiyaçlarını karşıladığı için yapılıyor bu.

Mal azlığı sadece bizde değil, başka ülkelerde de özellikle faşist ülkelerde ya da Alman faşizmi tarafından yağmalanan ülkelerde de- yaşanıyor aynı durum. Ve işte bu noktada, özellikle bu noktada, bizim suçlu olmadığımız konusundaki görüşün geliştirilmesi gerekir. Hitler Almanyasının çıkardığı savaşın emperyalist karakteri açıklanmalıdır. İşçilere doğrudan sorulabilir: **"Yoksa bizi yenmelerini mi istiyorsunuz?"** Fakat, ben, sizin, en azından, yenilmek sözcüğünü kullanmaktan bile korktuğunuzu biliyorum. Az yardım yapana da, bazı şeyler sora-

bilirim: **"Ne o, yoksa bizi yenmelerini mi istiyorsun?"** Burada, iki şeyden biri geçerli: Ya hızla toparlanacağız ya da bizi yenecekler. Leningradlıları örnek alın. Ne zorluklara katlanıyorlar, gene de kahramanca savaşıyorlar. Emekçilerin önünde sorunların böyle konulması şarttır. Bu, sorunun partinin bakış açısına göre konulmasıdır.

Büyük bir işletmede, işçilerin önünde konuşurken, devletin bizden daha az tüketmemizi ve daha fazla üretmemizi istediğini doğrudan söyledim. Sorunu kesin bir şekilde ortaya koydum. İşçilerimizin, memurlarımızın karınlarını doyurmamalarını istediğimizden değil, sadece şimdi, malların az olması, cephenin ihtiyaçlarının büyük olması ve düşmanın zorlu baskısı yüzünden bunu istediğimizi açıkladım. Sorunu, doğru ve parti bakış açısına uygun olmak şartıyla, kesin şekilde ortaya koymaktan hiçbir zaman çekinmeyin. Eğer, fabrikada sizin ikiyüzlülükten hoşlanmadığınız, çalışmaktan kaçmadığınız, böbürlenmediğiniz biliniyorsa, söylediklerinizi, kesinlikle herkesin bilincinde yer edecektir. Aksi halde, size inanmazlar ve şunları söylerler: **"Biz seni tanıyoruz, bize iyi öğütler verir, kendin ise, başka şeyler düşünürsün. Senin söylediklerinle yaptıkların birbirini tutmuyor."** Belki yüzüne karşı söylemezler böyle şeyleri. Ama, senin arkandan bunları söyleyecekleri açıktır.

Peki, bugün partinin propaganda ve ajitasyon görevleri nelerdir? Sorun, kitlelerin her atılımda, Komünist Partisi'nin özel bir çıkarı olmadığını, onun, halkın ve proletaryanın tüm genel çıkarlarının peşinde olduğunu bilmesinden ibarettir. Şimdi, öyle bir anda yaşıyoruz ki, özel çıkarlara göre genel çıkarlar, çok objektif olarak öne çıkmakta, yarı cahil insanların, hatta çocukların bile görebileceği kadar anlaşılır bir hale gelmektedir. Bugün, herkes, halkın çıkarlarının, kişilerin ve grupların çıkarlarının çok çok üstünde olduğunu anlamaktadır.

Savaş, bütün dehşetiyle sürüyor. Faşitler, işitilmemiş canavarlıklar yapıyorlar. Herkes tarafından bunun bilin-

mesi gerekiyor. Bu konuda ne düşündüğü, ortak dava için ne yapmak istediği, bunun herkes tarafından bilinmesi gerekiyor. Bu konuda ne düşündüğü, ortak dava için ne yapmak istediği herkese sorulmalıdır. **"Parti senden ne istiyor, halk ne istiyor? Düşmanı yok edersek, sen de her şeye sahip olacaksın. Fakat, düşmanı yok edemezsek, sen de mahvolacaksın. Düşman, ancak, bu savaşa tüm maddi ve insan gücümüzü koyduğumuz zaman yokedilebilecektir."** Her toplantıda, böyle konuşur, bunları, namusluca ortaya koyarsak, insanlarımızın yüzde yüzü değilse bile, yüzde doksan dokuzu, düşmanın yenilmesi için hiçbir fedakârlıktan kaçınmayacak, bu konuda ne yapmaları gerektiğini konuşacaktır. Ben, bundan eminim. Belki de, bazı lumpen insanlar, bu söylenenlere karşı çıkacaklardır. Ama bunlar, nihayet eski dünyanın bireyci kişileridir. Genelin çıkarı için insanlarımızın çalışmaları gerektiğini onlara öğretmeliyiz. Bugün, komünistlerin görevi budur.

Biz, bugün, çok önemli bir olguyu saptayabiliyoruz. Şimdi, herkes, barış dönemlerindekinden daha çok, partimizin önderliğine güvenmektedir. Güçlü bir partinin, halkı zafere götürebileceğine inanmaktadır. (**"Doğru!"** sesleri). Kızılordu'nun ağır bir savaşa katılacağını görünce, insanlar, savaşa bir komünist olarak gitmek için partiye alınmak üzere dilekçe veriyorlar. Bu, partimizin ve Sovyet devletinin büyük gücü demektir. Kitleler, partinin yolunun, kendi yolları olduğunu biliyorlar.

Faşist Almanya'da da, kitle örgütleri bulunuyor. Hitler, kitleleri aptallaştırdı, ezdi ve alçalttı. Biz ise, kitleleri geliştiriyor ve onların bilincini yükseltiyoruz.

Burada, propagandacıların ve ajitatörlerin, tek tek işçilerin dertlerini dinlediklerinden ve onlara yardım ettiklerinden söz edildi. Bu kötü bir şey değildir. Herhangi bir kimsenin insanlara yardım edebilmesi güzel bir şey, bunun, insanların olumlu bir niteliği olduğunu belirtmek

zorundayım. Bu nitelik, erkeklerden daha çok kadınlarda görülür. Fakat, bu durumda, kişisel sorumluluklarımızla genel görevlerimiz arasındaki bağı açıklamak gerekmektedir. Herhangi bir şey rica etmek için gelen insana yardım etmelidir, ama aynı zamanda, şunlar da söylenmelidir: **"Bak, parti örgütü ya da sendika, sana yardım ediyor, senin için bir şeyler yapıyor. Biz de, iş sana gelene kadar, bir kenarda durmamanı, herkesle birlikte ortak çalışmaya katılmanı istiyoruz."** Bu çizgi, bizim kitle içindeki tüm çalışmamızda esas alınmalı ve uygulanmalıdır.

Burada, ortak gazete okumanın hayli sıkıcı olduğundan söz edildi. Bunun gazete okuma değil de, bir çeşit işçi üzerinde vesayet kurma olduğundan söz edilebilir. Bana sorarsanız, her zaman, aynı kişinin sürekli okumayla görevlendirilmesi uygun ve yararlı değildir. Eğer, bir fabrikadaki parti örgütü sekreteri ben olsaydım, şunu yapardım: Öğle paydosu sırasında, işçilerin yanına gider, gazete okunurken dinlemek isteyip istemediklerini sorardım. Böyle insanların bulunabilmesi doğaldır. O zaman da **"Kim okumak istiyor?"** diye sorardım.

Şüphesiz, pek çok kişi gazete okuyabilir, ayrıca bu işin meraklısı da çoktur. Ben olsaydım, bu işçi grubunda konuşmaya istek uyandırabilecek ve okunanların açıklanmasına yardım edecek deneyimli, kültürlü bir işçi gönderirdim. Bu, hem daha doğal olur, hem de işçileri ilgilendiren sorunlar, daha kolay anlaşılır hale gelir. Şüphesiz ki, eğitimli ve taktik bilen bir insan göndermek gerekir. Bu yöntem sayesinde, okunanlar üzerindeki konuşmaların daha canlı olacağından ve bunlardan daha başarıyla yararlanılacağından kuşku duymamak gerekir.

Kırk yıl önce, ben de okuyucuydum. Benim illegal hücremde, aşağı yukarı, 15 insan vardı. Ben, sadece okusaydım, başka hiçbir şey yapamazdım. O zamanlar, okuma, 15-20 dakika kadar sürüyordu. Ardından da yorum

başlıyordu. Ben soruyordum: **"Peki okunanlardan ne anladınız?" "Hayır, biz bir şey anlamadık." "Güzel, öyleyse anlatmaya çalışalım."** Ve ardından konuşmalar başlıyordu. Bir saat, bir buçuk saat, hatta daha uzun süre devam ediyordu. Ben okurken dinleyiciler uyumuyordu, çünkü, okumanın ardından yorumların başlayacağını biliyorlardı. Yoldaşlar, bir ajitatör olmanın hiç de kolay bir şey olmadığı anlaşılıyor. Gazete okuma işi ise, bir propaganda çalışmasıdır ve ustalıkla yapılması gerekir. Eğer okuyucu ve konuşmacı dinleyicilerde ilgi uyandıramazsa ve eğer dinleyiciler onun sizin tarafınızdan, önceden hazırlandığını bilirlerse, nasıl fikir alışverişi olabilir? Dinleyiciler, böylesi bir okuma saatini, öğrencilerin okuma saati, ya da bir zamanların dinsel vaaz saati kabul edeceklerdir.

Herhangi bir konu üzerinde duran gazete makalesini okuduktan sonra, sözü, genel politik sorunlara getirebilirsiniz. Benim düşünceme göre, en iyisi, işçilerden herhangi biri, hatta hepsi, sırayla okumalı ve gruplara katılacak yoldaşlar, okuma yapılırken yardım etmeli, anlaşılmayan şeyleri açıklamalıdırlar.

Burada konuşan yoldaşları dinlediğimde, gerekli kararları öncelikle aldığınızı ve üretimle ilgili sorunlara değindiğinizi hissetmedim. Doğal olarak, belki de sıkılmışsınızdır.

İyi bildiğimiz genel sorunlardan başka, önümüzde hangi üretim görevleri bulunmaktadır? Önemli görevlerden biri olarak, ben, eski demir toplama işini örnek vermek isterim. Fabrikalardan ve konutlardan değil, tüm Moskova bölgesinden toplardık. Oralarda ne kadar çok gülle parçası olurdu! Moskovalı Genç Komünistler niye bunları toplamakla görevlendirilmesin? Moskova bölgesindeki tarlalarda ve ormanlarda parçalanmış uçaklar ve daha pek çok metal parçası bulunmaktadır. En azından, 10 bin ton eski demirin kolayca toplanabileceğini sanıyo-

rum. Bunun yararı çok büyüktür. Bunun için gerekli ajitasyonun yürütülmesi, gençlere ve yetişkinlere, ülkenin madenlere ne kadar çok gereksinme duyduğunun açıklanması, sonra da, hurda demirin nasıl toplanacağının ve nereye teslim edileceğinin açıklanması gerekir. Burada, bu konuda fazla ajitasyon yapmanın gerekli olduğunu sanmıyorum. Her şey, olabildiğince açık. Sadece işi pratik olarak organize etmek yeterli görünüyor.

Sebze bahçeleri sorunu üzerinde de durmak istiyorum. Burada konuşan yoldaşlardan hiçbiri, büyük ve önemli bir sorun olan bu soruna değinmedi. Ajitatörün sadece sebze bahçeleri konusunda ajitasyon yapması yetmez, aynı zamanda, yardım etmesi de gerekir. Kolektif sebze bahçelerine, insanların boş gönderilmesini ve her iş gününün yararlı üretim çalışmalarıyla geçmesini de izlemelidir. Burada parti ve sendika eylemcilerinin ekonomistlerle birlikte büyük bir örgütleme çalışması yürütmeleri gerekir.

Konferansınızda beni şaşırtan bir olay oldu. Gazeteler her gün, Stahanovcu hareketten söz ediyor. Burada ise, parti örgütlerinin sekreterleri toplanmışlar, bazıları ise çalışmaları hakkında sanki rapor veriyorlar. Fakat Stahanov hareketi hakkında hiç kimse bir şey demedi, neredeyse unuttular onu. Bana kalırsa, Stahanov hareketi, rastgele unutulacak bir şey değildir. Stahanov hareketi hakkında, gazetelerde yeterince açıklama yapılmıyor, hedefinin ne olduğu konusunda bir şey yazılmıyor. Sadece **"binler"**in, **"ikibinler"**in reklamı yapılıyor, ama şöyle bir soru sorulabilir: Bizde bunların sayısı o kadar çok mudur? İşte bu yüzden, onlar, Stahanov hareketinden hiç söz etmediler. Sizin fabrikalarınızın duvar gazetelerinde, herhalde özellikle, sadece **"binler"**den söz edilmektedir.

Bu soruna iki yönden yaklaşılabilir. Şöyle de söylenebilir: Bulunduğunuz fabrikanın ya da işletmenin yöneticisi, yüksek mühendisi ve müdürü hiç işten anlamıyor. Oy-

sa, geçmişte orada çalışanlar, akıllı ve namuslu bir insanın yapabileceği, üstesinden gelebileceği ölçüde çalışmıştır. Üretimi artırmışlardır. Çalışılan yerin tesisatında ve teknolojisinde, herhangi bir şekilde, yenilik yapılmadan meydana getirilen üretim fazlası, aslında gerek makine, gerekse insan gücü açısından önemli bir israf demektir. Böyle bir işletmenin müdürü ya da yüksek mühendisi mahkeme önüne çıkarılmalıdır. Çünkü, işletmesindeki devletin aracını kötü kullanmaktadır. Ben, bizzat, fabrikada 25-27 yıl kadar tornacı olarak çalıştım, sizler de oralardaki işçilikten gelmektesiniz, **"binler"**in ne anlama geldiğini iyi bilirsiniz.

Gerçek **"binler"**, çalışma yöntemine yenilik getirmek ve tekniği ilerletmekle mümkündür. Örneğin elle düğme dikiyordunuz, daha sonra da onu makineyle yapmaya başladınız. Doğaldır ki, bunun sonunda, üretim artar. Ya da, bunun dışında iş yönteminde değişiklik getiren akılcı bir öneri de, üretimin artmasını sağlayacaktır. Çalışma yönteminde rasyonalizasyon olmadıkça, Stahanov hareketi düşünülemez. Ama, bundan hiç söz edilmiyor, bunun üzerine örnekler verilmiyor.

"Binler"den söz ederken, falan fabrikadan filan işçinin akılcı bir rasyonalizasyon önerisinin bulunduğunu ve bunun üretimin sonucunu ne kadar etkilediğini söylemek gerekir. Sürekli, **"binler"** sözünü tekrarlamak yerine, bu sonuca nasıl ulaşıldığını anlatmak çok daha önemlidir. İşletmedeki herkesin her yeniliği izlemesi gerekir ki bu, fabrikanın öteki bölümlerine de girebilsin. Akılcı bir tutum öneren bir tesviyeci, tornacı ya da başka uzmanlık alanından bir işçiye ise şu soru sorulmalıdır: Fabrikanın mühendisleri ve yöneticileri kendisine nasıl yardımda bulundu? Bütün bunlar, akılcı örgütlenmenin propagandasının yapılması, yeniliklerin benimsenmesi, yarışmanın gelişmesi konusunda, bu çok önemli sorunda ne kadar geri olduğumuzu göstermektedir. **"Binler"** hakkında böy-

le makaleler yayınlanırsa, bunun akılcı davranış davasına önemli yardımları olur.

Peki felaketin büyüğü neredadir? Felaket şuradadır ki, biz ortahalli, sıradan işçiyi unutmaktayız. Söyleyebilir misiniz bana? Şimdi normal çalışma düzeyine ulaşmayan işçiler, bu düzeyde çalışmış olsalardı, üretim ne kadar artardı? Sizler deneyimli insanlarsınız, söyleyin bakalım. (Sesler: **"Yüzde 10-15-20 civarında")** Görüyorsunuz, eğer tüm işçilerin, ama tüm işçilerin emek verimliliğini, sadece yüzde 10 oranında artırabilseydik bunun ne kadar büyük yararı olurdu. Sanayi üretimi ne kadar çok artardı. Buna ulaşmak, ayrı ayrı rekor kırmaktan daha zordur. Az da olsa, bir yenilik ya da herhangi bir akılcı davranış önerisinin yerine getirilmesi çok önemlidir. Fakat bu, her şey ya da her şeyden daha güç bir şey demek değildir. Bir tornacı, tezgâhında eliyle vida kesebilir, 20 parça yapabilir. Otomatik makinelerde 5.000 adet yapılabilir. Ama, bu bile, henüz sorunu çözmez.

Stahanov hareketi, iş yöntemlerinin iyileştirilmesini, çeşitli tesislerde uygulamanın kolaylaştırılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu yenilik, geniş bir insan kitlesini kapsayamaz. Çünkü, büyük ölçüde, ayrı ayrı insanlara, onların kişisel yeteneklerine, yaratıcılıklarına bağlıdır. Fakat bunu teşvik etmemiz ve geliştirmemiz gerekir. Özellikle bunu yapmak, kendilerine görev olarak verilen bölüm mühendislerinin ve amirlerinin görev alanına girer.

Stahanov hareketi, sıradan insanların çok yararlı olabilecekleri, sosyalist yarışmanın rolünü küçültmemelidir. Üretimdeki başarıyı, ortalama sıradan insanlar bile sağlar. Fakat yoldaşlar siz, yüzünüze karşı söylemekten çekinmiyorum, sıradan, ortalama insanlara değer vermiyorsunuz. Şu noktayı da sık sık hatırlayın ki, sıradan insanların emek verimliliğini, sadece yüzde 10 oranında artırmak, olağanüstü bir iştir ve bunun için her gün ajitasyon yapılmalıdır. Bu konuya, mühendislerin, hem de

Moskova gibi büyük kentlerde, hiç de az olmayan partili mühendislerin dikkatlerini çekmek gerekir. Stahanov hareketine, basında, mümkün olduğu kadar yer verilmelidir. Rasyonelleşmenin başarılarının sergilenmesi ve propagandasının yapılması gereklidir, fakat aslolan, bunun özellikle üretim sürecinde benimsenmesidir. İşte bu yüzden vasat işçilerin başarılı olma görevlerinin önüne engel çıkarmamalıyız. Vasat bir işçi, işin verimliliğini teknik değişiklikler yapmadan da artırmaktadır. İşin sürekliliğini, hızını ve becerikliliğini yükseltmektedir. Böylesine ortalama işçilerin, özellikle yaşlı ve deneyimli işçilerin katılımıyla, üretimin artırılmasına ilişkin esaslı toplantılar yapmalıdır. Böyle bir şey, fabrikanın çalışmasının genel bilançosunu etkiler ve büyük yararlılıklar sağlar.

Vasat işçilere, daha büyük dikkat göstermenizi, onları yüceltmenizi, başarılarını, fabrikanın duvar gazetelerinde göstermenizi, sürekli öğütlemek isterim. Bir işçi, iki yıllık bir işinin yüzde 80-90'ını gerçekleştirmiş, savaş sırasında da yüzde 100-115 oranında bir verimliliğe ulaşmış. Onun bu başarısının, iş verimliliğinin herkese duyurulması gerekir. Niçin? Cevabı çok basittir. Çünkü, böylesi işçilerden binlerce vardır. Yetişmekte olan vasat bir işçiyi, sürekli olarak üretim gücünün yüzde 3-5 oranında üzerine çıkan işçiyi, övmeniz gerekir. Onun hakkında, gazeteye küçük makaleler yazmanız, resimlerini basmanız gerekir. O zaman, onun yanında, makinesinin arkasında duran işçi de, başını uzatıp şöyle diyecektir: **"Ben, belki de, ondan daha başarılı olabilirim? Üretimi, % 3-5 oranında ben de artırabilirim. O zaman, benim resmim de, gazetede çıkar..."**

Kitle yarışması, böyle başlayacaktır. Çünkü, herkesin eşit düzeyde yer alabileceği bir yarış pisti ortaya çıkmış demektir. Böyle bir şeyin gerçekleşmesinin, üretime büyük bir yardımı dokunacaktır. Böyle bir şeye, genel olarak, Stahanov hareketi deniyor. Fakat bu, gerçekte, sos-

yalist bir yarışmadır, bir ileriye atılım hareketidir. Bundan vazgeçmemiz, hiçbir zaman doğru olmaz. Bundan, akıllı bir şekilde yararlanmasını bilmeliyiz. Sizlerin de, bundan yararlanmanızı ve onu geliştirmenizi çok isterim. Gerçekçi olmak gerekir, sansasyona ihtiyacımız yok bizim. Sosyalist yarışmadan rasyonel bir biçimde yararlanmak gerekir. Böyle bir anlayış, üretimin ortalama verimliliğinin artırılması anlamına gelir.

Yeni işçilerle politik çalışmanın nasıl yürütüleceği sorusu soruldu burada. Bu, çok önemli ve çok ciddi bir iştir. Bu konudaki güçlük, nereden gelmektedir? Özellikle yeni işçiler, -fakat şimdi üretimde daha çok kadınlar yer almaktadır- çalışmaya başladıklarında, alışkın olmadıkları fabrika koşullarına yabancılıkları yüzünden şaşırmakta, hatta denebilir ki, biraz ürkmektedirler. Fakat, fabrikada bir altı ay çalıştıktan sonra, orayı sevmeye başlamaktadırlar. Ben, bunu bizzat kendi deneyimlerimden biliyorum. Fabrikada disiplin egemendir. Bizim insanlarımız ise, özellikle gençler, serbestliği alışkanlık edinmişlerdir. Yeni işçilerin üretime katılmaları, fabrikanın disiplin ve düzenine alışmaları için, onlara yardım etmemiz gerekir. İlk başlarda, zor da olsa, sonradan işin sevildiğini, fabrikadan ayrılmanın zorluğunu kavrayabilmeleri için, işçilere, yapılan işin önemi anlatılmalıdır. Fabrikadaki yeni insanların, işlerini sevmeleri, çalışmayı daha çabuk benimsemeleri ve uzman haline gelebilmeleri için, her şeyin yapılması gereklidir. Bu yüzden, yeni işçilere yapılan yardımın, partiyle sendika örgütlerinin, yeni işçilerin fabrikanın günlük yaşamına uymaları ve katılımlarını sağlama konusundaki dikkatleri, bana sorarsanız, en önemli görevler olarak benimsenmelidir. İnsanların tanınması, fabrikaya yeni gelen işçilerin bilinmesi ve çalışmanın buna göre düzenlenmesi, çok önemlidir.

Şimdi, elimizde olağanüstü ikna edici bir kanıt var: Savaş. Fabrikaya yeni gelen gence, oraya oyun için, eğlence için gelmediğini, orada, aynı zamanda bir cephe sa-

vaşçısı olarak bulunduğunu ve hatta, cephede bulunduğunu anlatmak gerekir. Bizim en güçlü kanıtlarımızdan biri budur. Fabrikaya yeni gelen genç işçilerle, sadece, Komünist Gençler Birliği'nin değil parti örgütlerinin de ilgilenmesi gerekir.

Şimdiki olağanüstü zor şartlar altında, yeni işçi kadrolarına, kadınlara, gençlere çok iş düşmektedir. Yeni işçileri, disipline alıştırmak, proletaryanın genel bilincinin çıkarlarını anlatmak gerekir. Parti örgütlerinin, onların arasında, kitle çalışmasını, her gün ve çok dikkatle yürütmesi gerekir. Sadece yönetmeliklerle etkilemek değil, onları, bizat toplumsal çalışmalara karşı ilgi duymaya ve oraya çekmeye, yönlendirmeye çalışmalıyız.

Benim, size söylemeye çalıştıklarım işte bunlar. Konuşmalarım, sizin çalışmanıza biraz olsun yardımcı olursa, bundan mutluluk duyacağım. (Sürekli alkışlar).

CEPHEDEKİ AJİTATÖRÜN SÖZÜ

(28 Nisan 1943'de Cephe Ajitatörleriyle Yapılan Bir Toplantıda Verilen Söylev)

Her eğitici (ajitatör), kişisel konuşmalar yaparken, içtenlikle davranmaya çaba gösterir. Peki, biz, içtenlikten neyi anlıyoruz? Çoğunlukla, ajitatörlerin, savaşçıların arasına, onlarla candan konuşmak için, önceden kararlaştırılmış bir amaçla gitmekte olduklarını biliyorum. Ve işte, sadece bu yüzden, önceden böyle bir amaç çizerek yola çıkması, konuşmanın içtenliğini yok ediyor. Fakat ajitatör, savaşçıların yanına, bir fincan çay içmek, şundan bundan söz etmek ve onları ilgilendiren sorunlara değinmek amacıyla gitseydi, o zaman, bu davranış gerçekten bir içtenlik niteliği taşırdı.

Bir başka örnek verelim. Bir insanın bazı hataları karşısında, onu babacanca azarlayarak, öğütte bulunduktan sonra, **"Peki, güzel, bundan hiç kimseye söz etmeyeceğim! Ama, şunu bilmelisin ki, bir hata daha yaparsan, o zaman gizlemeyeceğim"** derseniz, bunda, bir içtenlik vardır. Bir insan, içten bir konuşma yapacağım diye, önceden hazırlanırsa, hiçbir zaman bunda başarılı olamaz.

İçten davranışlardan söz ederken, insanların, hiçbir bağları olmaksızın, her şey hakkında, size soru sorabilmelerini, kendilerini ilgilendiren her şeyi teklifsizce konuşabilmelerini, ajitatörün kendilerinin yanına, belli bir amaçla gelmediğini anladıklarını ele almak istiyorum. Ajitatörlerin özel konularla ilgili pek çok görevlerinin bulun-

duğu ve bu görevleri yapmak zorunda oldukları bilinir. Fakat, demin, sözünü ettiğim gibi içtenlikli konuşmalarda, konu, nerdeyse kendiliğinden akar gider.

İnsanları, düşünce alışverişlerine alıştırmak, onları bilinçli birer tartışmacı haline getirmek için gayret göstermeniz gerekir.

İçli dışlılığın anlamı, konuşmayı yönlendirmek anlamına gelmez. Yön verilmelidir, ama bu, öyle yapılmalıdır ki, insanlar, sizin, onların yanına, belli bir görevi yerine getirmek için gittiğiniz izlenimini edinmesinler.

Fakat, savaşçıların arasına girdiğinizde, onlara, doğrudan doğruya, **"Ben, bugün, sizlerle şu ya da bu konular hakkında konuşmaya geldim"** derseniz, bu çok resmi bir şey olur. Tüm ajitasyon işinin, sadece, içli dışlı yapılan konuşma kuralına göre yürütülmesi, doğru bir şey değildir. Hangi konu üzerinde konuşmanız gerekirse gereksin, tek bir amacı gözönüne almanız şarttır: Almanları yenmeliyiz ve bunun için de, insanların olanak dahilinde olan ya da olmayan her şeyi yapmaları gerekir.

Konuşmanın biçimi, duruma bağlıdır. Eğer, önünüzde büyük bir dinleyici kitlesi varsa, konuşma, bir miting ya da konferans biçimini alabilir. Bir sipere girmişseniz, buradaki konuşmalar sorulu yanıtlı biçimde yapılabilir. Ama, bir konunun, savaşçılarda bir bütün olarak etkili olmasını isterseniz, sadece o konu ile yetinebilir, dinleyicilere sadece o konu üzerinde konuşacağınızı, öteki sorunlar üzerinde, daha sonra duracağınızı söyleyebilirsiniz.

Dikkatinizi, şu noktalara çekmek istiyorum: Ajitatör, kendisini, herkesten, çevresindeki kitleden daha bilgili ve akıllı olarak sunmaktan kaçınmalıdır. Uzun yıllar, propagandacı ve ajitatör olarak çalıştığım için, deneyimlerime dayanarak, insanlar, ajitatörün az da olsa, kibirlendiğini, kendisini onlardan daha akıllı biri saydığını anlarsa, onun hiçbir başarı sağlayamayacağını ve onlara güven

vermeyeceğini söyleyebilirim. Kızıl Ordu askerleriyle herşeyden anlayan insanlarmış gibi konuşmanız gerekir. İçlerinden biri çıkıp hiçbir şeyden anlamadığını söylerse, ona şu şekilde karşı çıkmalısınız: **"Niye bir şey anlamazmış gibi davranıyorsun? Omuzlarının üzerinde kafa yerine, bir susak mı taşıyorsun? Senin, her şeyi, benden daha iyi anladığını, ama kendini kurnaz göstermek için böyle yaptığını biliyorum."** Hiçbir zaman, insanları umursamazmış gibi davranmamalısınız. Bir savaşçı için, başkaları, **"Aptalın biridir o, hiçbir şeyden anlamaz"** diyebilir. Siz, öylelerine, şu şekilde karşı durmalısınız: **"Biz, bu aptalları biliriz. Onun nasıl iyi bir savaşçı olacağını göreceğiz. Siz, artık, cepheye alışkınsınız ve bir şeyler biliyorsunuz. Zamanla o da bu hale gelecek."** İnsanlara böyle davranırsanız, onlar da size karşı saygılı olacaklardır.

İnsanlar, sizin pek çok hatanızı bağışlayabilirler, ama böbürlenmeyi, hiçbir zaman affetmezler. En önemlisi de, sizi, hep, aptal biri olarak görürler. Örnek olarak, bir savaşçının uzun zamandır cephede bulunduğunu, ama, henüz daha hiçbir Alman öldürmediğini öğrendiğini ele alalım. Bu olgu, değişik şekillerde değerlendirilebilir. Bir ajitatör, savaşçıya sitemde bulunacak, bir diğeri de onun arkadaşlarının pek çok düşman öldürdüğünü hatırlayacaktır. Oysa, ben olsaydım, aşağı yukarı şunları söylerdim: **"Her Kızıl Ordulunun bir Alman öldüreceği, sanki, yasa emri. Hepsi, düzenli olarak bu işi yapmış olsaydı, tüm Almanlar öldürülmüş olurdu. Ama tüm savaşçılar, Alman öldürebilseydi, bu çok iyi olurdu. Savaş savaştır. Almanlar, bizi yok etmek istiyor, biz de onları. Bu yüzden, her savaşçının, her ne pahasına olursa olsun, düşman öldürmek için gayret göstermesi gerekir."**

Ajitatörün sürekli hakbilir olması gerekir. Savaşçılara hiçbir aslı olmayan sahte tablolar çizmeyin. Gerçeği oldu-

ğu gibi gösterin, güçlükleri göstermekten korkmayın. Çünkü, karşınızda, yetişkin, anlayışlı insanlar bulunmaktadır.

Ajitasyon çalışmasında en güç noktalardan biri, doğru konuşmayı öğrenmektir. İlk anda, *"Bunda ne olağanüstülük var ki, insan iki yaşından itibaren konuşmaya başlıyor"* şeklinde düşünebilirsiniz! Fakat, gerçekte, bu önemli ve zor bir şeydir. Bu zorluk nereden geliyor?

Ajitatörün iyi bir izlenim bırakabilmesi, hem de, özellikle istediği bir izlenim yaratabilmesi için, fikrini açık bir biçimde ifade etmesi gerekir. Aynı zamanda, düşüncelerinizi kısa olarak sergilemelisiniz, çünkü, o kadar çok zamanınız yoktur. Düşünceleriniz, her dinleyici için, açık ve anlaşılır olmalıdır. Böyle bir şeye ulaşabilmek kolay değildir.

Dili, klasiklerden öğrenmeniz gerekir. Turgenyev'i ele alın. Onun kahramanlarının betimlemesini başka nerede bulabilirsiniz? Onun eserleri gibisi başka nerede vardır? İçinizden birinden, kendi karınızın betimlemesini istesinler bakalım! Bunun için gerekli sözcükleri bulabilir misiniz? En yakınınızdaki insanlardan biri olan karınızı, ne kadar da çok iyi tanısanız da, onu betimlemeyi başaramazsınız. Sadece genel ifadelerle yetinmek zorunda kalırsınız. Ajitatörler ise, daha fazlasını yapmalılar: Onların tanımlamalarının bir renk zenginliği taşıması zorunludur.

Ajitatör için, dil, her şeydir. Savaşçılarla, onların bildiği her şey üzerine konuşursunuz. Ama, sadece onların iyi bildiği konularda, açık ve net konuşursanız, onların ilgilerini çekebilirsiniz. Ben, **"güzel"** sözcüğünü kullanmıyorum, çünkü bizde, çoğu kez, iyi bir şey olduğu sanılarak, tumturaklı cümlelerle konuşma özentisi vardır. Oysa, bu tarz cümleler, gerçeği aşındırır. Üç saat boyunca konuşabilen ajitatörler tanırım. Söylediklerinden, dinleyenlerin kafalarında, bir sürü haykırıştan başka bir şey kalmaz. Çünkü, onların söylevlerinde düşünce yoktur.

Fakat, sizin önünüzde savaşçılar vardır, sade insanlardır onlar. Savaşta binlerce kilometre katetmiş, pek çok ağır iş yapmışlardır. Onlara, yuvarlak ve parlak cümlelerle nutuk atmak, hoş bir şey değildir. Onlar, ajitatörün belli düşüncelerini açık ve kısa olarak ifade etmesini isterler. Bu durum, iyi ve güzel düşüncelerin tekrarlanmasına engel oluşturmaz. Örneğin, eğer, size, **"Niye istihkâmlar hakkında masal okuyup duruyorsun"** deseler bile, bunun pek zararı yoktur. Sizin yanıtınız şu olur: **"İstihkâm yapmayı öğrenene kadar, bu konuda konuşacağım, kafalarınıza yazık, acıyorum onlara."**

Ajitatör, düşünsel olarak gelişmiş bir insan olmalıdır. Çok okuması ve sürekli kendini yetiştirmesi gerekir. Ajitatörün bütün boş zamanlarını, kitaplar üzerinde çalışmaya ayırması gerektiğini söyleyebilirim. Bizim klasiklerimizi okuyun. Lenin'in ve Stalin'in yapıtlarını okuyun. Stalin'inki gibi ajitasyon yürütmeyi öğrenin. Yoldaş Stalin, çok iyi bir ajitatördür. Halkla konuşmayı, nasıl da iyi yapıyor, görüyorsunuz!

Konuşmalara, her zaman hazırlıklı olmalısınız. İyi öğrenim görmüş, bilgili ve savaşı bilen bir insan olsanız bile, ajitatör olarak hazırlanmalısınız. Ne de olsa, bilgimiz sınırlıdır, herkesin de bilgilerimizden olanaklar elverdiğince daha çok yararlanmasını sağlayabilmemiz için esaslı şekilde hazırlanmamız gerekir. Bu yüzden, belli konularda konuşmalar yapılmasında ısrarlıyım. Çünkü, böyle şeyler, bilgiyi artırmakta ve disiplini etkili hale getirmektedir.

Fakat, konunun artık bıktırmaya başladığını, tümüyle sıradan, sade konuşmak ihtiyacının doğduğunu anladığınız zaman, savaşçıların yanına bir bardak çay içmeye gidin ve onlarla candan ve içten konuşmalar yapın.

Fakat böylesi konuşmalar için bile, hazırlıklı olmanız gerekir. Çünkü, konuşma boyunca, size bir sürü soru sorabilirler. Yanıtlamaktan kaçınmayın ve soruyu saptırma-

maya çalışın. Herhangi bir soruya, hiçbir yanıt bulamadığınız zaman da korkmayın. Yekten şöyle deyin: **"Bilmiyorum, bunun yanıtını araştıracağım, bulduğumda size söyleyeceğim."**

Bazen şöyle sorular soruluyor: **"Savaşçılarımız arasında, özellikle de yaşlı savaşçılarımız arasında, boyunlarında haç taşıyan, dinsel inanışları olan ve dua edenler var. Gençler, onlarla alay ediyorlar."** Unutmamak gerekir ki, biz, hiç kimseyi dini inanışları yüzünden baskı altına almıyoruz. Biz, onu bir sapkınlık saymakta ve onunla eğitim yoluyla mücadele etmekteyiz. Fakat, hâlâ, dinin, halkın çeşitli tabakaları arasında güçlü bir etkisi bulunuyor. Bazı insanlar, derin bir şekilde onun etkisindeler. Bu yüzden, onunla alay ederek mücadele edemeyiz, onu yıkamayız. Bazı gençlerin bu insanlara gülüp onlarla alay etmeleri, doğal olarak, o kadar kötü bir şey değildir. Önemli olan, gülüp alay etmenin, aşağılayıcı bir durum almamasıdır.

Ajitatörler şimdi, esas olarak, nelere dikkat etmelidirler?

Özellikle, büyük örgütlü birliklerin propagandasını yapmalıdırlar. Peki, nasıl yapılabilir bu? Şöyle basit bir örnek ele alalım: Öğlen öğünü gelmiş çatmış, ama mutfağın ne yeri var ortada, ne de kendisi... Aramak gerekiyor bir yerlerden. Böyle bir durumla karşılaşırsanız, işte, size, örgütlü bir birlik üzerine yapacağınız konuşma için hazır konu. Mutfağın her zaman yerinde ve zamanında bulunması için ne yapılması gerektiği üzerine bir çalışma, inceleme konusu. Böyle bir konuşmada, savaşmamız gerektiğini anlatmakla birlikte, biz Ruslara özgü gevşekliğimizi gereğinde kötülemeniz, hiç de fena olmaz. Ben, bir ajitatör olsaydım, zamanımın yüzde doksanını, böyle bir konuyu geliştirmeye verirdim.

Bizim esas hatalarımızdan biri, sorumsuzluğumuzdur. Çoğu kez, biz, şöyle düşünürüz: **"Peki ne olacak-**

mış yani şimdi? Böyle de gidiyor işte." Hepimiz biliriz ki, eğer, bir askeri birlik, bir yeri işgal etmişse, orayı elinde tutmak ve sağlamlaştırmak için, her türlü çabayı sarfetmelidir. Eğer saldırı halindeyse, bunda etkili olabilmesi, olabildiğince az kayıp ve kurbanla bunu başarabilmesi için, her şeyi yapmalıdır. Fakat bizde, işler, yalap şalap yapılmakta ve elde edilen sonuç kötü olmaktadır. Böylesi sorumsuzlukların kesin şekilde ortadan kaldırılması gerekir.

Savaşın ilk aşamalarında, çok büyük güçlüklerle karşılaştık. Çünkü, savaşı doğru dürüst örgütlemek gerekiyordu, ama biz savaşı iyi örgütleyemiyorduk. Tüm askeri makamların çok iyi birer örgütçü olmaları gerekir. Daha önceleri, pek çok komutan, savaşın karargâhta örgütlenmesinin daha iyi olduğuna inanıyorlardı. Bu, aslında, örgütlenmenin en son aşamasıdır. Komutan, savaş sırasında, komuta yerini alınca, o orada, daha önceden yapılan çalışmaların meyvelerini toplamaya başlar.

Savaşçılara, her şeyin önünü ardını düşünme gereğinin aşılanması çok önemlidir. İnsanların cephe şartları altında, açık bir arazide yemek yemeleri gerektiği zaman, boylu boyunca yayılmaları gerekmez. Siz ajitatörlerin bu tür kayıtsızlıklara karşı, tehlikeye dikkat çekerek, ısrarlı bir mücadele vermeniz gerekmektedir.

Askeri kurnazlığın ve yeteneklilliğin gelişmesi için de, ajitasyon yapmanız gereklidir. Ben, özellikle, kurnazlık sözcüğünün üzerine basıyorum. Çünkü, sizin faaliyet alaniniz Kızıl Ordu askerleriyle sınırlı. Savaşçılara, iyi düşünme ve iyi davranmaları konusunda gayret göstermeleri, olabildiğince düşmanı aldatmaları gerektiğini kavratmalısınız. Örneğin, keskin nişancılık da çok önemli bir şeydir, insanlara düşünme ve avcılık yeteneklerini geliştirme olanağı verir. Keskin nişancı, düşmanı, düşmanı da onu öldürmeye olağanüstü çaba gösterir. Bu yüzden, keskin nişancı, kurnaz olmak zorundadır. Keskin bir gö-

ze, sağlam bir bileğe sahip olması ve kendini gizlemeyi iyi bilmesi gerekir. Bu niteliklerin, sadece keskin nişancılarda değil, tüm öteki savaşçılarda da gelişmesi gereklidir.

Savaşçıların istihkâm kazmayı iyi öğrenmelerine de dikkat etmek zorunludur. Bizde bazı kereler, hele saldırı sırasında, böyle bir şeyden kaçınma eğilimi belirmektedir. Savaşçılar, kendi kendilerine şöyle demektedirler: **"Bir yarım saat sonra hiçbir ihtiyacımız olmayacak olan istihkâmı, kazmak için niye uğraşalım?"** Ama, sizin onlara, bu işin her zaman için gerekli olduğunu, kazılan istihkâm kullanılmasa bile, savaşta, her zaman gerekli bir şey olduğunu anlatmalısınız.

Yaralılara büyük bir özen göstermeniz gerektiğini düşünüyorum. Onların sıcak bir söze, şefkate ihtiyaçları vardır. İşte siz, tam da o sırada, onlara, özdenlikle, içtenlikle davranmalısınız. Yaralanmış savaşçı, hiçbir zaman, kendisine yapılan böyle bir davranışı unutmayacaktır. Her yerde de, bunu anlatacaktır. Böylece, sessizce fısıldanan bir sözcük, ülkenin her yerine yayılacaktır.

Kızıl Ordululara, ölülere özen göstermek ve saygı duymak gerekliliğini anlatmalısınız. Halk, ölülerine nasıl davranmaktadır? Bir insan öldüğünde, onun çevresinde, sadece fısıltılarla konuşulur. Ölülere saygı göstermek gereklidir ve bunu siz ajitatörlerin sağlaması zorunludur. Ben, Yürütme Komitesi yetkililerine, bütün toplu mezarlıkların düzenlenmesi ve bunun Genç Komünistlere yaptırılması gerektiğini bildirdim. Sizler, kendi birliklerinizde, ölülerin gerektiği gibi gömülmesi ve mezarlarının üzerine anıt dikilmesi konusunda ısrarlı olmalısınız. Ordu ilerlerken, bunun olanaklı olamayacağı kuşkusuzdur. Ama yedek birliklerin ajitatörleri de vardır. Kızıl Ordulların gömülmelerine, olabildiğince törensel bir karakter verilmesi için, ajitasyon yapın ve bunun takipçisi olun. Bu insanların yetişmesini etkileyecek ve onlarda vatan savunması yapanlara karşı bir sevgi halesi oluşturacaktır.

Ajitatörün kitlelerin sürekli önderi olması ve onları peşinden sürüklemesi gerekir. Özellikle, ajitatörün rolü, savaş sırasında, çok büyük ve önemlidir. Bazen, öyle durumlar oluyor ki, iyi yetişmiş bir askeri birlik bile, büyük kayıplara uğradıktan sonra, kendi güçlerine olan inançlarını yitiriyorlar. Böylesi durumlarda, ajitatör, askerlerin savaş ruhunu yükseltebilir ve savaşın gidişini etkileyebilir.

Ajitatörün her zaman, durumu iyi değerlendirmesi ve hangi insanlarla çalışma yapması gerektiğini, iyi bilmesi gerekir. Sizler, askerlerle, disiplinli olan insanlarla çalışıyorsunuz. Ama, bu insanlar, çok büyük yükümlülükler taşımaktadırlar. Bu insanların milliyetleri, yaşları ve karakterleri çok çeşitlidir. Bütün bunların dikkate alınması gerekir. Hesaba katılması zorunludur. Tüm bu etkenler, ajitatörlerin dikkate alması gereken şeylerdir.

KARDEŞÇE BİR MÜCADELE TOPLULUĞU

(İçlerinde Rus Olmayan Milliyetlerin Savaşçılarının da Faaliyet Gösterdiği Cephe Ajitatörleriyle 4 Ağustos 1943'teki bir Danışma Toplantısında Söylev)

Yoldaşlar! Büyük Anavatan Savaşı'na katılan SSCB'nin hemen hemen tüm uluslarının temsilcileriyle ve bu savaşı zafere ulaştıracak olan Kızıl Ordu'nun ajitatörleriyle buluşmaktan büyük bir kıvanç duyuyorum.

Bu savaş, ağır ve kanlı. İki yıldan daha fazla bir süredir devam etmekte olan savaşta, pek çok aile, büyük kayıplar verdi. Fakat, bizim için, savaşmaktan başka bir yol yok. Sorun şurda yatıyor: Ya faşistlerin kölesi olup onların kirli çizmelerini parlatmak ya da özgürlüğümüz ve bağımsızlığımız için savaşmak!

Alman faşistleri, bu savaşı çıkardıkları zaman, bizi insan yerine koymuyor, hayvanlar olarak görüyordu. Onlar, ilk başlarda, böyle düşünüyorlardı. Şimdi, onlara vurduğumuz darbelerden sonra, faşistler, Sovyetler Birliği'nin aslında ne olduğu konusunda, çok açık bir fikir edindiler. İlkin, onlar, tüm savaşçılarımızın Rus olduğunu sanıyorlardı. Ama şimdi, onlar gördüler ki, bizim savaşçılarımız -hem de en iyi savaşçılarımız- sadece Ruslar değil, aynı zamanda Türkmenler, Kazaklar, Özbekler, Azerbaycanlılar vb.leridir. Almanlar, ilkönceleri, Ukraynalıların ve Belorusyalıların kendilerini sevinç çığlıklarıyla karşılayacaklarını ve Ruslara karşı ayağa kalkacaklarını sanmışlardı. Almanlar, öteki ulusları tümüye hiç hesaba katmamışlardı.

Savaş gösterdi ki, Sovyetler Birliği, halklardan oluşmuş kardeş bir topluluktur, dünyanın şimdiye kadar asla görmediği bir birlik ve bütünlük vardır. Doğal olarak bazı ayrılıklara da rastlanmıyor değil. Şu ya da bu kişilerin özerk ya da başka biçimlerde Almanlarla bir arada yaşamaya razı oldukları görülüyor. Fakat bunlara tek tük rastlanmaktadır ve bizim gibi uçsuz bucaksız muazzam bir ülke için hiçbir önemi yoktur. Kızıl Ordu içinde temsil edilen tüm ulusların savaşçıları vatanlarını savunuyorlar, olağanüstü kahramanlık ve yiğitlik gösteriyorlar. Bizim düşmanlarımız, işte bunu hiç beklemiyorlardı.

Bizde herkes savaşıyor. Çarlık rejimi altındayken, Orta Asya halkları ve Azerbaycanlılar -Türkmenler, Özbekler, Kazaklar, Kırgızlar ve diğerleri de- savaşa hiç katılmıyorlardı. Zaten, onlar, orduya bile alınmazlardı. Çarlık rejiminin onlara en küçük bir güveni yoktu ve onların askerlik sanatını öğrenmelerinden yana da değildi. Bilirsiniz ki, bir savaş, bir yandan, halklardan büyük fedakârlıklar ister, öte yandan da, halkın erkek nüfusunun silahları olabildiğince iyi kullanmayı öğrenmelerini ister. Silahı iyi kullanmayı bilebilen bir halk, asla nasırına basılmasına izin vermez. İşte bu yüzden, Çarlık rejimi, bu uluslardan insanların orduya alınmasından yana değildi, sadece kendi rejiminin ajanlarından ve politikasını yürütenlerden başka bir şey olmayan Kulaklar ve toprakağalarının küçük bir bölümünü alıyordu ordusuna.

Sovyet rejiminin ise, vatanımız üzerinde yaşayan halklara böyle davranmasının hiçbir nedeni yoktur. Bizde, tüm halkların hakları eşittir. Daha önceleri, çok geri olarak kabul edilen Sovyetler Birliği'nin tüm halkları, şimdiki savaşa katılmaktadılar. Çarlık rejimi sırasında da, savaş hizmetlerinde bulunmuş Gürcülerden, Ermenilerden ve Tatarlardan ise, hiç söz etmek istemiyorum.

Ulusal cumhuriyetlerin ve eyaletlerin halklarını, silahlı hizmete katmak, askeri düzene ve savaşa sokmak,

doğaldır ki, pek o kadar kolay bir iş değildir. Bu görevin üstesinden sadece Sovyet iktidarı gelebilir.

Biz, sürekli, kendimizin enternasyonalist olduğundan söz ediyoruz, ama bunun ne anlama geldiğini henüz hiçkimse bilmiyor. Bazıları, "enternasyonalistim" deyince, artık, insanların kendilerini bir Özbek, Rus ya da Kazak kabul etmemesini anlıyorlar. Bu saçma bir şeydir. Bir enternasyonalistin, enternasyonalist olması, kendisinden başka uluslara da saygı duyması demektir. Ulusal sorundaki en büyük öğretmenimiz, uzun yıllardan beri uluslar politikasını yürüten yoldaş Stalin'dir. Stalin yoldaş, devrim öncesinde, bu sorunlarda Lenin'in danışmanıydı. Yoldaş Stalin, bize, her ulusa saygılı olmamızı öğretti. Ve eğer, sen, tüm uluslara saygılı davranırsan, o zaman iyi bir enternasyonalistsin demektir. Ama eğer, sen, bir Rus olduğun için, salt Rusların iyi olduğunu düşünürsen, hiç de enternasyonalist biri değil, şovenistsindir. Burnunun ötesini bile göremeyen sınırlı bir insansın demektir. Stalinci ulusal sorun politikası, ülkemizin bütün halklarının Anavatan Savaşı'na katılması olanağını sağladı. Stalinci politika, bizim tüm halklarımızı, kahraman halklar haline getirdi, ülkemizin tüm yetenekli insanlarına yolu açtı.

Gerçekte, bir Sovyet insanı, -hangi ulustan olursa olsun- daima yükseldi ve daha da yükselecektir. Siz biliyorsunuz, şimdi, Kızıl Ordu'nun saflarında, tüm uluslardan çok iyi yetişmiş subaylar var. Bugün, onlar teğmendirler, albaydırlar, ama bir süre sonra, onlar, general ve mareşal olacaklardır. Bizim ordumuzda, yükselme, insanların hangi ulustan olduklarına bağlı değildir, onların akıllı ve fedakâr olmalarına bağlıdır. Akıllı olmayan bir insan ve kötü savaşan bir asker, hiçbir zaman yükselemez. Ama bir insan -asker ya da subay olsun farketmez- yetenekliyse, akıllıysa ve işini iyi yapıyorsa, hangi ulusa mensup olursa olsun yükselecektir. Bu ilkeye, başkomutanlığımız, pratikte kılı kırk yararak uymaktadır. Hiç kimse,

yoldaş Stalin'in şu ya da bu halkı öne çıkardığını söyleyemez. O, hepimizin babasıdır, layık olanları eşit derecede teşvik etmekte ve onlardan aynı şeyleri istemektedir, her ulusun yetenekli insanlarını yükseltmektedir.

Önemli bir soruna daha değinmek istiyorum: Rus olmayan ulusların savaşçılarının Rus dilini öğrenmeleri sorununa. Bu son derece gerekli bir şeydir. Rus dilini bilmeden, orduda görev yapmak çok zordur. Bizim askeri yönetmeliklerimiz ve yazışmalarımız Rusça'dır. Komutanlar emirlerini bu dille verirler. Rus dili, SSCB'nin tüm halkları arasında bir iletişim aracıdır. Rus dili, Lenin'in dilidir. Önderimiz yoldaş Stalin, Sovyet insanlarına, Kızıl Ordu'ya bu dille seslenmektedir.

Rus olmayan ulusların savaşçılarının, ilk başlarda, Rus dili konusunda sınırlı bilgilere sahip olmaları ve kendi anadilleriyle düşünmeleri kuşkusuz çok doğaldır. İşte bu nedenle eğer savaşçılara bir şeyler anlatmak, onların kalplerine girmek istiyorsanız, onlarla, anadilleriyle konuşun. Onların anadilleriyle hitap ettiğiniz zaman, yüreklerine işleyecek, fikirlerinizin bütün inceliklerini anlatabileceksiniz. İşte bu yüzden, Rus dilinin öğrenilmesi, ajitatörün, Rus olmayan ulusların savaşçılarıyla, onların kendi ana dilleriyle konuşma görevini geçersiz kılmaz. Rus dilini onlara öğretmelisiniz, ama özellikle başlangıçta, onların yüreğine giden yolu, onların anadilleriyle açmayı deneyin. İşte bu yüzden, bizim ajitatörlerimizin, savaşçıların mensup olduğu kendi uluslarının arasından seçilmesinin çok daha doğru olacağı kanısındayım.

Savaş boyunca, tüm halklarımız çok geliştiler. İşte Özbekler burada. Sorduklarında, kendi yurtlarındaki pamuk üretiminin ne durumda olduğunu anlatıyorlar. Bugün, pamuk, Özbekistan için vazgeçilmez en önemli ürünlerden biridir. Pamuk, sadece Özbekistan tarımı için önemini korumaktadır. Ama şimdi, Özbekistan'ın çok büyük bir endüstrisi var. Savaş sırasında, orada pek çok

fabrika ve atelye kuruldu. Kömür ocakları açıldı ve fabrikalarda yeni hidroelektrik santralları kullanılmaktadır. Şimdi, Özbekistan, sadece üzümüyle ve pamuğuyla ünlü bir ülkedir denemez. Hayır denemez! O, şimdi, ağır endüstriye sahip bir cumhuriyettir. Eskiden, orada, neredeyse işçi sınıfı bulunmuyordu. Ama şimdi, Özbekistan'da işçilerin sayısı yüzbinlerle ölçülse yeridir.

Savaş, bizim tüm uluslarımızdan, çok sayıda insan ve maddi fedakârlık istemektedir. Öte yandan, tüm halklarımızda, büyük bir direnç gücünün yükselişi gözlenmekte, yurttaşlık duyguları gelişmekte, ufukları açılmakta, halklar, bir baş daha yükselmekte ve hatta denebilir ki, dünya arenasına çıkmaktadırlar. Almanları yok edip evlerinize döndükten sonra, kendinizi, halkın önünde nasıl bulacağınızı bir düşünün. Evlerinize geri döndüğünüzde, yeni insanlar olarak, hatta dünyaca tanınan insanlar olarak, dünya tarihini yapan ve kişisel olarak buna katkıda bulunan insanların bilincini ve gururunu taşıyacaksınız.

Burada konuşan ajitatörler, her ulusun insanlarına başka başka davranılması gerektiğini belirttiler ki, bu çok doğrudur. Çünkü, her ulusun insanları, farklı farklı şartlar altında yaşamışlardır ve yaşamaya devam etmektedirler. Bu durum her halkta, kendi damgasını bırakmaktadır. Örneğin, Kafkasya ve Transkafkasya halkları, silahlara büyük bir dikkat ve özen göstermektedirler. Onlar için bir silahın törenle alınıp verilmesinin büyük bir önemi vardır. Özbeklerde ise, büyüklere olağanüstü saygı gösterilir. Ajitatör, çalışması sırasında, şu ya da bu halkın yaşam tarzına, ulusal gelenek ve göreneğine dikkat etmekle yükümlüdür.

Ben, aynı zamanda, bütün halklarımıza karşı, genel bir davranış biçiminin yeterince oluştuğu kanısındayım. Ajitatörün iyi savaşan ve olayları yönlendiren savaşçılara, özel olarak fazla bir şey söylemesine gerek yoktur. Ama,

kötü savaşan bir savaşçıya, -Gürcü, Kazak ya da Özbek olup olmadığına bakılmaksızın- ajitatör, şunu söyleyebilir: **"Tüm ulusların insanları, bizim savaşımızda aslanlar gibi savaşırken, sen, buna katılmak istemiyor musun? Biz, savaşın dışında mı kalmalıyız yoksa? Sadece senin bu davranışın yüzünden, bütün halklarımızın korkak insanlardan meydana geldiği mi sanılsın istiyorsun? Cumhuriyetimizin, insanlarının dövüşmeyen, savaşmaya ve kendilerini savunmaya yetenekleri olmayan kişilerin ülkesi olarak sayılmalarını mı düşünüyorsun? O zaman, biz, öteki halkların gözünün içine bakabilir miyiz? Nasıl ilerleyebiliriz ve kültürümüzü nasıl geliştirebiliriz? Sen, savaşa tek başına mı katıldığını sanıyorsun? Şimdi, herkes savaşıyor. Yoksa sen, silahını doğrultmak istemiyor musun? Bizi köleleştirmelerini mi istiyorsun? Kusura bakma ama, biz, bunların hiçbirine izin vermeyeceğiz. Evlerimize korkak ya da hain damgası taşıyarak dönmektense, savaşta vurulup düşmek daha güzeldir. Bizim şimdiki bu savaşımız, herhangi bir şehir ya da toprak parçası yüzünden, Almanların herhangi bir sınır kentimizi ele geçirmek isteyip de bizim vermememizden kaynaklanmıyor ve onun için sürdürülmüyor. Biz, savaşı sürdürüyoruz, çünkü, Almanlar bizi köle haline getirmek istiyorlar ve dünya egemenliği kurmak amacıyla ülkemizi ellerine geçirmek istiyorlar. Almanlar, işgal ettikleri topraklarımızda yaşayan Sovyet insanlarını Almanya'ya zorunlu çalışmaya götürdüler. Bu insanlarımızın pek çoğu, açlıktan ve ağır işler yüzünden öldüler. İşte bizim savaşımız, bu yüzdendir. Şimdi, sen, savaşın herhangi bir yerde yapıldığını ve bizi hiç ilgilendirmediğini söyleyemezsin."**

Bir insanla, anadilinde konuştuğun zaman, bütün sorunları, daha rahat ve kolay anlatabilirsin. Onu da rahat anlarsın. Çünkü, o, senin anlattığın her şeyi doğru

anlamıştır. Bir Özbek, Özbeklerle; bir Kazak, Kazaklarla kendini daha iyi duygular içinde hisseder. Ve eğer, savaşçılar, size **"Sen bizimle niye böyle sert konuşuyorsun, niye çıkışıyorsun?"** diye sorarlarsa, o zaman, onlara şu cevabı verebilirsiniz: **"Ben de bir Özbek'im (ya da Kazak'ım), halkımı, ben, sizden daha az sevmiyorum, bu yüzden, ben, sizinle böyle konuşuyorum."**

Herkes gibi, Ruslar da, mensubu oldukları uluslarından gurur duyarlar. Zaten, bunu yapmamaları doğru bir şey değildir. Çünkü, o da, halkının bir evladıdır! Bu faktörün büyük bir önemi, çok büyük bir anlamı vardır ve ajitasyon çalışması sırasında hiçbir zaman gözden ırak tutulmamalıdır. Bizim insanlarımızı, Sovyet yurtseverliğiyle, ulusal gururla eğitin. Her savaşçıya, halkının kahramanca geleneklerini, güzel destanlarını, edebiyatlarını, büyük adamlarını hatırlatın. Liderlerinden, ordu komutanlarından, halk kitlelerinin kurtuluş savaşlarını yürütenlerden söz edin. Ama sadece bunlar, yeterli değildir. İnsanlarımızın ulusal gururları ve yurtseverlikleri savaş gerçeği içinde yerine oturmalıdır. Her halkın kendi ulusal kahramanları vardır. Onların sayısı daha çok artsın! Savaş kaynayıp duruyor. Bir savaş biter, geriye kahramanlıklar kalır. Çalışmalarınızda, mert ve kahraman askerler yaratın. Rus olmayan ulusların savaşçıları arasından, Kızıl Ordu'nun çavuş ve subay karışımı kadrolarının yetişmesine yardımcı olun.

SSCB'nın halkları, Rus halkını, kendilerinin ağabeyi olarak kabul etmektedirler ve bunda da haklıdırlar. Rus halkının kahramanca geçmişini, onun ulusal kahramanlarını ve büyük adamlarını iyi tanımalı ve Rus olmayan ulusların savaşçılarına, onları anlatmalısınız. Bu, ülkemizin tüm halklarını birbirine daha sıkı bağlayacak ve dostluklarını güçlendirecektir.

Halkların dostluğu, sadece geçmişin olayları ve kanıtlarıyla sağlamlaşmaz. Cephede, çeşitli ulusların savaşçı-

ları arasında örnek bir savaşçı topluluğu kurulmuştur. Bu örneklerin propagandasını yapın, herkese duyurun. Siz ajitatörler, bu doğrultuda çok şeyler yapabilirsiniz.

Şimdi, savaş, bizim için daha uygun bir noktaya gelmiş bulunuyor. Bu, bizim tüm uluslara mensup savaşçılarımızın hizmetinin sonucudur. Tüm halklarımız, kahramanlıkta, birbirleriyle yarış ediyor, düşmanın karşısında yiğitçe ve fedakârca savaşıyorlar.

Bizim Kızıl Ordu'muz kardeşçe bir savaş topluluğudur. Bütün halklarımız, birbirine, sağlam, kopmaz bir dostluk bağıyla bağlanmışlardır. Ve halklarımızın dostluğu, Stalin yoldaşın dediği gibi, bolşevikliğin ulusal politikasının bize verdiği en değerli şeydir. Bu dostluk, Alman faşist istilacılara karşı, zaferimizin biricik güvencesidir.

AJİTASYON VE PROPAGANDA ÜZERİNE BİRKAÇ SÖZ

(Moskova Parti Örgütü Sekreterlerinin 2 Ocak 1944'teki Bir Toplantısında Verilen Söylev)

Yoldaşlar! Altı konuşmacının söylevlerini dinledik. Ben inanıyorum ki, her biri, bir parti sekreterinin konuşması gerektiği gibi, o sorumluluğun bilinciyle konuştu.

Bizim parti örgütlerimizin sekreterlerinin karakteristik çizgisi nedir? Bu, onların pratiklikleridir. Konuşan bütün yoldaşların sorunlarını, pratik olarak ortaya koyduklarına dikkat etmişsinizdir. Kötü bir karakteristik değildir bu. Bolşevizm, pratiği hiçbir zaman gözden ırak tutmaz. Bir eylemcinin olumlu özellikleri, onun yaptığı işe göre ölçülür. Ama aynı zamanda, bana öyle geliyor ki, sekreterlerin sadece ve sadece sorunların pratik yanları üzerinde durmaları yeterli değildir. Bazı genellemelere de gitmeleri gerekir. Genelleme yapmayı da, öğremek zorundadırlar.

Sayılar ve hesap vermeler, gerçi, zorunlu işlerdir ama, gene de işin sadece bir bölümünü oluştururlar. Bolşevikler, pratik sorunları ve pratik görevleri genelleştirmeleri, onları bütünleştirmeleriyle öne çıkarlar. Ve şimdi, sizin pratiğinizi gözden geçirmeyi ve genelleştirmeyi denersek, bana öyle geliyor ki, parti çalışması ile toplumsal çalışmayı üretimden ayrı tutuyorsunuz. Üretimde, iyi bir işçi, inançlı bir komünist olan insanın, toplantılarda söz

almadığı, hiçbir ajitasyon yapmadığı zaman, hiçbir toplumsal işle ilgilenmediğini sanıyorsunuz.

Toplumsal işleri, fabrika işinden, devlet işlerinden ayıran böylesi bir anlayış, bana (üstüne basarak söylüyorum, bizzat bana), üretim görevlerine, devletimizin karakterine hiç uymuyormuş gibi geliyor. Böylesi bir anlayış, eski zamanın komünistlerine çok daha uygun düşerdi. Neden? Tümüyle çok basit: Çünkü devrim öncesindeki üretim işi, kapitalistler içindi ve ajitasyonumuz kapitalistlere yönelmişti. Ama şimdi, üretim işi, devlet ve toplum işlevlerinden biridir ve çağımızın en önemli işidir.

Biliyor musunuz, ben, bir zamanlar, Putilov fabrikasında işçiyken, çalışmamla kapitalistleri güçlendiriyordum. O zamanlar, biz, üretimle parti işini en keskin çizgilerle birbirinden ayırmakta haklıydık. Ben, eğer, o zamanlar, fabrikadaki işime dört elle sarılsaydım, yoldaşlarım, bana haklı olarak şöyle diyebilirlerdi: **"Şuna bakın, mesai saatlerinin dışında bile çalışıyorsun, kapitalistleri destekliyorsun, ama toplantılarda seni hiç göremiyoruz, parti çalışmasını da bir yana bıraktın."** Ve bu, tümüyle anlaşılır bir eleştiri olurdu, ama sadece, o zamanlara özgü olarak. Peki şimdi? Şimdi, üretimdeki görevini yerine getirmeyen, her işi ertesi güne bırakan, öteki insanları da işinden gücünden alıkoyan, derslerde başka şeylerle oyalanan ve parti çalışmalarını da savsaklayan bir insanı düşünelim. Kuşkusuz, böyle bir insanı, hiç kimse iyi komünist olarak kabul etmez. Bu, anlaşılır bir şeydir de! Çünkü, biz, bugün, efendiler için değil, tersine, kendimiz için -artık kendimiz efendiyiz ve sosyalist devletimizin efendisiyiz- çalışıyoruz. Ve üretimin kendisi, toplumsal bir üretim, devlet üretimi...

İşte bu yüzden, bir sekreter olsaydım, bir insanın en önemli parti görevinin ve toplumsal görevinin üretim olduğunu düşünürdüm. Eğer bir insanın fabrikada yaptığı üretimin sonuçları, kıvanç verici olmayıp da, öteki

işleri iyi gitseydi, onun kötü bir komünist olduğunu söylerdim.

Konuşmalarınızdan, pratikte, benim düşüncemi uyguladığınızı, fakat sadece ekonomik eylemciler haline gelmişler denilmesin diye, bunu açık açık söylemekten korktuğunuzu çıkardım. Konuşmalarınızdan anlaşılıyor ki, kültürlü, bilgili insanlarsınız. Ama gene de, aranızdan tek kişi bile, bizim sosyalist şartlarımız içinde, hem de ağır bir savaşın içinde, en önemli toplumsal ve partisel işlevimizin, Sovyet toplum düzenini güçlendiren üretim işi olduğunu söylemedi.

Neden, Sovyet düzenini sağlamlaştıran iş, düşmanlarımıza en büyük darbeyi vuran iş, Sovyetler ülkesinin adını tüm dünyada şanlandıran bir iş, ya da başka şekilde ifade edersek, sosyalist toplum düzeni, derin biçimde ilke ve parti sorunu olarak öne çıkarılmasın? Yoksa, böyle bir iş, komünist işi, parti işi değil midir? Yoksa bizim üretimdeki başarılarımız, kültürel başarılarımız, komünist işi, parti işi değil mi? Sözle yapılan propagandanın yanında, işle yapılan propagandayı unutmamak gerekir. Bizde, hemen her yerde, işle yapılan propagandanın ve ajitasyonun en sonuç verici propaganda olduğundan söz edilmektedir. **Fakat, bizim üretim başarılarımız, işle yapılan propagandadan başka bir şey değildir.**

Size, bu konuda bir örnek de vereyim: Şimdi, cephede parti üyesi olmaya layık olmak için en önemli şart hangisi kabul edilmektedir? (Salondan sesler: "Kahramanlık!")

Kahramanlık! Doğru. Savaşta en iyi eylemler! Ama aslında, bu, bir parti işi değil. Görüyorsunuz ya, insanın partiye girişinde, kahramanlık, savaşta kendini feda etme özellikleri, değer biçmede önemli faktörlerdir.

Şimdi bir karşılaştırma yapalım. Cephedeki en iyi askeri hareketleri büyük bir parti işi, komünist işi kabul ettiğinize göre, ürettiğimiz güllelerin, makineli tüfeklerin

de, gene öyle, bizim ölüm kalım davamıza, amaçlarımıza ulaşmak için dolaysız savaşımız olduğunu kabul edeceksiniz. İşin üretim yanı, bu temel ilkedir. Diyebilirim ki, bu, bugünkü parti işinin en kutsal yanıdır. Ve siz, ajitasyon yaparken, propaganda yaparken, insanları eğitirken, bunu hep hatırlamalısınız.

Stalin yoldaşın raporlarından, Lenin'in yapıtlarından, her gelişme aşamasında, temel halkayı yakalamayı becermenin ne kadar önemli olduğunu biliyorsunuz. Propagandada da, ajitasyonda da, partinin eğitim işlerinde de bu temel halkaların yakalanması zorunludur. Peki şimdi, bütün Sovyet halkının önünde duran, kaderini asıl belirleyecek olan görev hangisidir? Alman işgalcileriyle savaşmak. Bu yüzden, nerede ajitasyon yaparsanız yapın, ne iş yaparsanız yapın, hangi insanla konuşursanız konuşun, propagandanız, her yerde şu temel göreve, herkesin bütün gücüyle bu genel halk davasının gerçekleşmesine, Alman işgalcilerinin yok edilmesine yardım etmelidir.

Eğer siz, parti komitesinin kütüphanesinde ajitasyon çalışmalarına hazırlanırsanız ve orada komünizmin bilgilerini toplarsanız, sizi zenginleştirecek, kitlelere, ülkemizin şu andaki durumunu ve faşizme karşı savaşta herkesin görevini daha iyi kavratmanıza, açıklamanıza olanak verecek malzemeleri toplamanız, tarihsel benzeyişleri araştırmanız gerekir. Bizim hayatımız, ilgi çekici olaylar bakımından o denli zengindir ki, en küçüğünden en büyüğüne kadar, her ajitatör, orada son derece zengin, açık, canlı, yürürlükte olan olaylara dolaylı olarak bağlı malzeme bulabilir.

Örneğin, gazetenin dünkü sayısını alalım ele. Orada, hükümetimizin Sovyet Telgraf Ajansı (TASS) aracılığıyla Polonya sorunu üzerine yaptığı bir açıklama vardı. İşte bu, çok zengin bir malzemedir. Açıklama da çok açık seçik düzenlenmiş, herkesin anlayacağı bir biçimde verilmiş. Bu temel üzerinde, çok iyi bir konuşma hazırlanabi-

lir. Dinleyicilerin dikkatini, birçok kez konuştuğumuz şey üzerine, bizim haklı bir savaş yürüttüğümüz noktasına çekin. Stalin yoldaş, savaşın başlangıcında, daha ilk yaptığı konuşmada, bizim bir savunma savaşı, haklı bir savaş yaptığımızı vurgulamıştır. Şimdi, ordumuz, bugünkü savaşta hiçbir zaman olmadığından çok daha iyi bir durumdadır. Almanlarsa, son beş yıl içinde, hiçbir zaman bugünkü kadar kötü duruma düşmemişlerdi. Bir de hükümetimizin, bu zamanda, Polonya'ya, Polonya halkına nasıl yardım ettiğine bir bakın. Kuşkusuz, siz, bu nedenle Sovyet-Polonya ilişkilerini izler, parti komitesinin kütüphanesinden elde edebileceğiniz gerekli gerçek tarihsel malzemeleri toplayabilir ve bunlara değinebilirsiniz.

Bu yöntemlerin yardımıyla, insanlar, uluslararası sorunları marksistçe gözden geçirip anlamaya, kendi günlük parti işleri için yavaş yavaş deneyler biriktirmeye alışacaklardır.

Ne demektir parti işi? Şüphesiz ki, biz, işleri örgüt açısından dallara ayırıyor ve onlara parti, profesyonel birlikler, ekonomik işler vb. adını veriyoruz. Bu iş dallarının her birinin özellikleri vardır.

Parti işini, tüm öteki işlerden ayıran özellikler nelerdir? Onun sadece, ajitasyon, propaganda ve kelimenin dar anlamıyla komünist eğitim ile ilgilendiğine ilişkin farklılık bana kalırsa çok sınırlıdır. Parti işi, eğer şöyle söylemek gerekirse, onun her işe ve hatta en karmaşık teknik ve mekanik işe, parti anlayışı ruhunu, parti anlayışının kendisini sokmaktan ibarettir.

Örneğin, tornacı, sıradan mekanik bir iş yapmaktadır. Ama onun bu işi, özel bir kuruluşta, belli bir ücret karşılığında, toplumsal bir anlayışa bağlanmadan yapmasıyla, bir davaya bağlı olarak yapması arasında fark vardır. Bizim tornacımız, herhangi bir parçayı işlerken, büyük bir davaya hizmet ettiğini, ülke savunması için çalıştığını, işlediği parçaların düşmanla savaşta yararla-

nılmak üzere cepheye gittiğini ve ne kadar iyi üretirse, Almanlarla savaşa o derece daha etkin olarak katıldığını bilmektedir. Demek ki, o tornacı, kendisini, ortak siyasal görevlerden uzaklaştırmış olarak değil de, ortak savaşı oluşturan halkalardan biri olarak kabul etmektedir.

Bununla ilgili olarak, sizinle, bir fikri daha paylaşmak istiyorum. Bizde, sık sık, şu ya da bu komünistin gerçek bir partili olduğu söyleniyor. Ama anımsayın bakalım, bu deyim, sadece ajitatörler ve propagandacılar için mi kullanılıyor? Gerçek partili olabilmek için, sadece ajitatör ya da propagandacı olmak zorunluluğu yoktur. Başka bir şey daha gereklidir, ki bu da, siyasal, toplumsal ve hatta kişisel hayattaki devrimci tutumdur. Gene aynı tornacıyı ele alalım. Eğer, o tornacı, işini genel davaya bağlar, işine bütün enerjisini, gücünü, becerikliliğini katar, bununla Sovyetler ülkesini savunduğunu anlayarak, ne zamanı, ne güçlükleri, ne de kimi düzensizlikleri hesaba katmazsa, işinde parti yöntemiyle davranmış olur. Diyebilirim ki, bu yoldaş, gerçek bir partilidir ve üretim işi, onu ortak işe bağladığı oranda parti işidir. Size geçmişten bir örnek vermek istiyorum. O zamanlar, partiye bazı kişiler giriyor ve onlara basit teknik işler veriliyordu. Örneğin, bildiri dağıtma, gizli ev tutma ya da herhangi bir teknik iş verilince, partiyi birbiri ardınca bırakıp gidiyorlardı. Yani, böyle işlerle yetinmiyorlar, propagandacı ya da ajitatör olmak istiyorlardı. Açıkçası, siyasette bir yıldız olma, hemen parlama amacı taşıyorlardı. Oysa, o zamanlar, böylesi pek sıradan, basit işler yapmaları gerekiyordu ve bunlar, parti çalışması için çok gerekli şeylerdi.

Sonuç olarak, yoldaşlar, parti tarihinde, yoldaş Stalin'in Bakü'de illegal bir basımevi örgütlediği anımsanmalıdır. Ne dersiniz, acaba, Stalin yoldaş, basımevini, ajitasyon, propaganda yapmakla, bildiriler yazmakla mı örgütledi? Hayır! O dönemde, mutlakiyet rejiminin polis

baskısı altında, bu, büyük bir örgüt işiydi. Ama aynı zamanda da, teknik bir işti, en basit işlerden biriydi. Çünkü, pek çok sorunun, özellikle de, teknik sorunların çözülmesi gerekiyordu. Basımevi için bina bulmak, hurufat sağlamak, basılan malzemenin dağıtılmasını örgütlemek vb. Söyleyin bakalım, bunlar, parti işi midir, değil midir? Görüyorsunuz ki, partili olmak ya da parti işi, işin cinsine göre değil, onun amacına bağlı bir şeydir. Eğer bir iş, işçi sınıfının davasına hizmet etmiyorsa, yararsızdır ve partililikle ilgisi yoktur.

Şimdi söyleyin bakalım: Bizim Sovyet ülkemizde, fabrikalarda, kolhozlarda ve dairelerde yapılan hangi iş, Sovyet düzenini sağlamlaştırıyor? Gördüğünüz gibi, siyasal işlerde partililiği, işin örgüt bakımından bölüşülmesi değil de, her toplumsal işe, üretim işine, büro işine katılan partililik belirlemektedir.

Kuşkusuz, bununla, Marksizm-Leninizmin öğrenilmesini küçümsemek istemiyorum. Çünkü, işin aslını konuşursak, o, pratik hayatta her işin karşısında partilice ilişki kurma olanağı sağlamaktadır.

Burada konuşan yoldaşlardan biri, fabrikasındaki parti örgütünün kalabalık olmasından dolayı, bütün komünistler için, partisel ve toplumsal iş bulmak konusunda zor durumda kaldığını söyledi. Ben, bunu, bir anlaşmazlık sayıyorum.

Burada, partiye kabul olunduktan sonra, parti bürosuna gelerek toplumsal bir iş isteyen ve kendisine propaganda bölümünün yöneticiliği verilen iyi yetişmiş bir mühendisten söz ettiler. Yine, uzman bir mühendisin geldiğini, ama artık propaganda bölümü boş olmadığından, parti örgütünün kendisine nasıl bir toplumsal iş verebileceğini bilemediği söylendi. Ben olsam, başka türlü davranır, ona şöyle söylerdim. **"Mesleğinle ilgili bir bölüm örgütle, onun yöneticisi ol. Belki orada bir şeyler yaparsınız ya da hiçbir şey yapamazsınız."** Belki, ara-

nızdan bazı kimseler, bunu parti ve toplum işi saymaz, oysa ben, bunu tam bir parti işi olarak kabul ederim. Eğer, o, gerçekten yetenekli bir mühendisse, ona tek bir fikir yetecek ve bütün amaçları tek bir yöne doğrultacaktır. Peki, onun bu isteğine niçin engel olalım? Kendisine uygun en iyi işi verin. Bırakın, kendi işiyle ilgili bölümü örgütlesin. Ben, bunu, parti işi sayardım. Öteki mühendis de, eğer, iyi bir ajitatörse, varsın ajitasyon yapsın. Bu işleri yürütsün. Ama eğer, buna karşı eğilimi yoksa, kendisine en yararlı olabilecek bir iş arasın, bulsun.

İşte bu nedenle, yeterli iş yok diye endişeye düşmemeniz gerekir. İnisiyatif göstermesine olanak sağlanmalı, biraz aklınızı zorlamalısınız. O zaman, her işin yapılması için, insanların az bile geleceğini göreceksiniz.

Burada, komünistlerin eğitiminden söz edildi. Partiye yeni kabul edilen insanda, partililik bilinci nasıl geliştirilmelidir? Bu, size, yani göstereceğiniz yöne bağlıdır.

Burada, bir yoldaş, bir toplantıda parti aidatlarını düzenli olarak ödemedikleri için genç komünistlerin azarlandığından söz etti. Bu sorun, hemen tümüyle pratik bir sorun. Kuşkusuz, insanlar, doğal olarak azarlanabilir, kendilerine disiplinsiz, kötü komünist vb. oldukları söylenebilir. Ama bu sorun, ilke olarak da ele alınabilir. İnsanlara şöyle denebilir: **"Kendiliğinizden anlamalısınız ki, parti aidatlarınızı iki ay geciktirmeniz, parti için o kadar önemli değildir, partinin kasası, bundan, fazla bir zarar görmez. Partimiz, artık fakir bir parti değildir. Biz, sizinle, bundan ötürü, aidatlarınızı geciktirdiğiniz için, parti mali raporumuzu zamanında gönderemeyeceğimiz için konuşmuyoruz. Sorun, bu da değil. Sorun, yani parti aidatlarınızı zamanında ödememeniz, partiyi düşünmemeniz, parti görevlerine karşı titizlik göstermemenizdir. Parti görevlerinin karşısında böyle davranan birinin içine partililik ruhu derinlemesine nüfuz etmemiştir. Çünkü, partiyi düşünen kimse**

için, parti aidatını zamanında vermek, büyük bir zevktir. Böyle davranan kimse, partiyle maddi bağlar kurar, onunla birlikte yaşar."

Görüyorsunuz ya yoldaşlar, bu sorunlara karşı, ben de, siz de aynı biçimde davranıyor, aynı şeyi düşünüyoruz. Ama ben, size, sıradan bir eylemin nasıl politikleştirildiğini göstermek isterdim. Eğer olaya karşı böyle tavır alınırsa, parti aidatı gibi küçücük bir sorun, politik bir sorun haline gelebilir.

Böyle bir yöntem, uygulandığında, toplantıda, türlü örneklerle, belki de bunun pek o kadar önemli olmadığını, insanın parti uğrunda ölebileceğini, aidatı ödemeyi unutabileceğini vb. söylemeye başlayacak konuşmacılar bulunacaktır. Ve olay, böylece, ilkelerin tartışılmasına kadar uzanacaktır.

Görüyorsunuz ki, aynı soruna, tam anlamıyla pratik bir yön verirsek, yani sadece kanıtların diliyle konuşursak, daha zor anlaşılır bir durum ortaya çıkacaktır. Oysa, olayı genelleştirir, politik bir değer biçersek, bu, ileri bir eğitim sağlar.

Genç komünistlerle, parti çalışmalarını, onların eğitimini, sadece öğretim kurumlarına bağladığınızı fark ediyorum. Öğretim kurslarından geçmenin kötü bir şey olmaması doğaldır. Ben buna karşı değilim. Okumamız gerekir. Fakat eğitim ve öğretim, kelimenin dar anlamıyla aynı şey değildir.

Bir insanın partinin programını öğrenmesi, tüzüğünü bilmesi, formaliteleri de yerine getirmesi olanaklıdır. Ama yine de, komünist olmayabilir. Böyleleri, bir komünist değil, odundur. Bazıları için, odun dediklerini duymuşsunuzdur. (Aradan bir ses: "Kütük") Hayır, bu, biraz başka bir anlama gelir. Bu, küfürdür, odun ise, gereğinden çok açık yürekli olan, fakat işlek bir zekâya, duyguya sahip olmayan, mizahı, ince alayı anlamayan insan demektir. Böyleleri için "bu, gerçek bir odun" denir.

Kadın yoldaş Bodrova, burada, ağır şartlar altında yaşayan ve kendisine yardım edildikten sonra hemen morali yükselen bir işçi kadından söz etti. Bunun, başlıbaşına sadece iyi bir parti davranışı olarak kalmadığını söylemek gerekir. Burada, değerli olan, sadece zor durumdaki bir kişiye yapılan yardım değildir. Siz komünistler, eğitim işini böyle örneklere dayanarak kurmalısınız.

Eğitim işi, herhangi bir kötü davranış dolayısıyla, onun ilke açısından incelenmesi yoluyla da yürütülebilir. Birinin kötü çalıştığını varsayalım. O zaman, bu kötü çalışmanın, herkesi etkileyeceğini görmemiz gerekir. İşte insanların eğitimi işi, böyle somut, hayati sorunlara olduğu kadar, genel siyasal örneklere dayanılarak yapılmalıdır.

Eğitim işinin, en zor işlerden biri olduğunu, açıkça söylemem gerekir. Çünkü, o, bizim kişisel tutumumuza da bağlıdır. Örneğin, sen içkiye ve sarhoşluğa karşı savaşır, fakat, bizzat kendin içersen, bu, sökmez. Eğer disiplin üzerinde ısrar eder, fakat kendin sürekli disiplini çiğnersen, açıktır ki, böyle bir ısrarın etkisi zayıf olacaktır.

Eğitim, en güç pedagojik işlerden biridir. Oysa, insanlara politik bilgiler vermek, partinin program ve tüzüğünü öğretmek başka bir iştir. Çünkü, bununla belli bilgiler verilmektedir. Kuşkusuz burada, öğretim ve eğitim işleri arasına keskin bir çizgi çekmek olanaklı değildir. Çünkü, insanı okutarak da eğitirsin. Fakat, parti üyelerinin eğitim işinin günü gününe, fark edilmeden yürütülmesinin esas olduğunu, gözten ırak tutmayın. Bu iş, sık sık, ufak tefek şeylere, bazen de ciddi, büyük şeylere ve sorunlara dayanılarak yapılabilir.

Burada, gazete okuma işinin uygulandığından söz edildi. Gerekli incelemeler yapılmazsa, bu da yeterli değildir. Birinin artık, gazeteyi okumayı başarması, sizi dinlememesi ve sizin de okuma bilmeyen birisine, yalnızca bir kez okumanız yetersizdir. Oysa, okunanları çözümlemeye ya da genelleştirmeye başlarsanız, o zaman, herkes için

ilgi çekici olacağından kuşku yoktur. Tartışın. Niçin tartışmayacaksınız? Oysa, siz, gereğinden fazla pratiksiniz. Hata yapmaktan korkuyorsunuz. Hata yapsanız ne olacak? Bizde hata için ceza yoktur. Hatalarınız yüzünden sizi azarlarlar, belki de gazeteye yazarlar, ama hepsi bu kadardır. Hatasını savunanları, onların üzerinde ısrar edenleri, parti çizgisinden sapanları cezalandırırlar. Eğer, insan bizdense, Sovyet iktidarına ve partisine bağlı ise ve yorumunda eksik bir formüle başvurduysa, kuşkusuz ki, yanlışı kendisine gösterilecek ve sorun böylece kapanacaktır.

Siz, partililiğin sadece, parti tüzüğü ve programıyla benimsenebileceğini mi zannediyorsunuz? Kuşkusuz, partiye girene tüzüğü okutmamak olmaz. Tüzük, bir komünistin tutumuna ilişkin kuralları, örnek tutum kurallarını göstermektedir. Fakat komünistlerle yapılan konuşmalar, yalnız buna bağlanırsa, sıkıcı olur. Burada, kurallara böylesine bağlı davranılmamalıdır.

Öğretimde de, çeşitli insanlara karşı farklı farklı davranmayı becermek gerekir. 60 yaşında bir insan varsayalım. Siz, onun programını ve parti tüzüğünü, tümüyle bilmesini istiyorsunuz. O, üretimde iyidir, namuslu bir işçidir. Sovyet yönetimine bağlıdır ve kötü bir komünist değildir. Böyle bir parti üyesine karşı daha hoşgörülü davranmanızın gerekliliği açıktır.

Biz eğitim kurumları oluşturuyor, Marksizmi öğretiyoruz, ama Rus tarihini yeterince öğrenmiyoruz. Bu, neredeyse, parti işi sayılmıyor dense yeridir. Bu doğru değildir, kesinlikle doğru değildir. Rus tarihinin öğrenilmesi ilginç ve çekici bir şeydir ve eğer, Rus tarihi dersi, bir Marksist tarafından verilir ve geçmişteki her olay, Marksist görüş açısından işlenirse, insanlar eğitim kurumlarına ilgiyle katılacaklar ve çok şey öğreneceklerdir. Bu bir parti işi olacaktır.

Daha hazırlıklı insanlar, felsefe tarihini öğrenmeyle uğraşabilirler. Genellikle, şu ya da bu derse meraklı her grup, diyelim ki, edebiyata, dünya tarihinin belli bir dönemine meraklı olan ya da herhangi bir toplumsal ve hatta teknik bir konunun işlenmesine ilgi duyan insanlar, yeni öğretim kurumları oluşturabilirler. Bu kurumlarda partililik ise, öğrenilen konuların ele alınmasında, Marksist-Leninist yöntemin uygulanmasıdır. İnsanlar, orada, felsefi yargılarda bile bulunabilirler.

Hiç olmazsa, birazcık felsefe yapmayana, gerçek komünist denir mi? Biz, çok uzaklara, ileri ufuklara bakıyoruz. Oysa, bana kalırsa, siz, pratikten çok şey öğrendiniz ve sadece burnunuzun dibine bakıyorsunuz, kösteklenmemeye bakıyorsunuz.

Marksizm, sadece toplumsal olayların değil, doğa olaylarının da tanınmasında biricik doğru yöntemdir. Bu nedenle evrendeki olayların tanınması yönünde yürütülen her iş, Marksist-Leninist çizgide yönetilirse Bolşevik partililiğimiz sağlamlaşır. Bu işin sonu yoktur. İnsanların pratiklerini özelleştirmeleri ve genelleştirmeleri için, sadece, dünyaya daha geniş olarak bakmaları gerekir.

K. Kalaşnikov

POLİTİK AJİTASYONUN ANA HATLARI

I

BOLŞEVİK AJİTASYONUN ÖNEMİ

Sovyetler Birliği Komünist Partisi (Bolşevik); komünist toplumun inşası, sosyalist toplum düzeninin geliştirilmesi ve sağlamlaştırılması için verilen büyük mücadelede, emekçilerin öncü müfrezesidir. Saflarında, işçi sınıfının ve emekçilerin öteki tabakalarından en aktif ve en bilinçli yurttaşları toplamıştır. Bir çekirdek oluşturan parti, emekçilerin tüm toplum ve devlet örgütlerindeki önderliğini üstlenmiştir.

Yoldaş Stalin'in dediği gibi, Komünist Parti, önceki yüzyılın 80'li yıllarında, Rusya'da oluşan grupların ve ilk büyük Marksist hücrelerin uzun ve şanlı yolunu, bugün, dünyanın ilk sosyalist işçi ve köylü devletini yöneten Bolşeviklerin büyük partisi haline gelene dek yürümüştür.

Bolşevik Partisi'nin önderliği altında, ülkemizin işçi sınıfı ve köylülüğü, 1917 Şubatı'nda burjuva demokratik devrimini tamamlayarak, Çarlığı yıkmıştır. Lenin ve Stalin tarafından yönetilen Bolşevik Partisi, 1917 Ekim'inde, kapitalistlerin ve büyük mülk sahiplerinin egemenliğini, işçi sınıfının ve emekçi köylülüğün eliyle ortadan kaldırmıştır. Bunun sonucunda, Rusya'da, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi zafere ulaştı. İnsanlık tarihinde ilk kez, iktidar, işçi sınıfının ve emekçi köylülüğün eline geçti.

Bolşevik Partisi, yabancı ülkelerin silahlı işgallerine ve Beyaz Muhafızların karşıdevrimine karşı, ülkemizin

milyonlarca emekçisinin fedakârca mücadelesinin önderliğini üstlendi.

İç savaşın zaferle sona ermesinden sonra, Bolşevikler, emperyalist savaşın, iç savaşın ve işgallerin parçaladığı ekonominin yeniden kuruluşunu örgütledi. Bolşevik Parti'nin önderliğinde ve büyük Stalin'in yönetiminde, Sovyet halkı, ülkemizde sosyalizmi kurdu.

Aynı şekilde, Bolşevik Parti, Anavatan Savaşı günlerinde, başında bulunan Stalin'le birlikte, Alman faşist işgalcilerine karşı savaşta, tüm halkı seferber etti. Onları, savaş için örgütledi, böylece faşist Almanya ve emperyalist Japonya üzerinde, Sovyetler Birliği'nin tarihsel zaferini garantiledi.

Tarihsel savaşın son salvoları ve çarpışmaları, yavaş yavaş söner ve barış dönemi başlarken, Bolşevik Parti ve Yoldaş Stalin, Sovyet halklarına, savaşın yıkıntılarının mahvettiği bölgelerde, en hızlı şekilde, yeniden inşanın çağrısını yaptı. Bu çağrı, her alandaydı. Sovyet devletinin daha da sağlamlaştırılması ve halkın yaşam düzeyinin yükseltilmesi için, ülkenin kültürünün, tarımının, ulaşımının, endüstrisinin daha iyiye doğru geliştirilmesine çağrıydı.

Lenin'in ve Stalin'in partisi, savaş sonrasının beş yıllık planlarını gerçekleştirmek, komünizmin kurulmasına giden yolun taşlarını döşemek için, Sovyet halklarının mücadelesini yönetti.

Bolşevik Parti, Sovyet halklarının öncü hücum birliğidir, önderi ve doğru yolda yürüyen gücüdür. Partinin yaratıcılığı, tüm halkımızın cesaretinde, istencinde ve bilgeliğinde yatar. Mayakovski, bunu, şu dizelerle ifade etmiştir.

"Parti
bel kemiğidir işçi sınıfının
Parti, davamızın ölümsüzlüğü demektir.

Sınıfın beyni
sınıfın duyarlığı
sınıfın gücü
sınıfın şerefi
Budur Parti."(1)

Bolşevik Parti, ülkemizde, komünizmin zaferi için Sovyet halklarının mücadelesini yürütüyor. Peki, bu önderlik nasıl yapılıyor? Eğer, partinin politikası doğruysa ve öncü ile sınıf arasındaki doğru ilişkiler parçalanmamışsa, *"Önderlik"* diyor Stalin yoldaş, *"şu koşullar altında yerine gelir: Kitleler, partinin politikasının doğruluğuna inanır, ortaya atılan ve uygulanan ayırt edici politikalarla, partinin tutumunu onaylar, onu kavrar, bu politikanın doğruluğunu kendi deneyimiyle ele alır. Kitleler partinin bilincinin düzeyine çıkartılır. Böylece kitlelerin desteği, her türlü mücadelelere girişmek için güvenceye alınır.*

Bu yüzden, sınıfın önderi olarak partinin esas yöntemleri ikna yöntemleridir." (2)

Parti kararlarının ve parti bildirilerinin en geniş kitlelere açıklanmasında, Bolşevik Parti'nin politikasının doğruluğunun kitlelere kanıtlanması, her Sovyet insanını bu politikaya yaklaştırır ve ona kendi hizmetini sunar. Böylesi bir öncülük, emekçileri uyarır, kendine getirir. Parti tarafından yürütülen politikanın gerçekleştirilmesi uğruna verilen mücadele için, onları seferber eder ve coşturur. Sosyalist anavatanımızın gücü ve şerefi için, önemli tarihsel eylemler yaratır.

Parti organları, sosyalist inşanın çeşitli alanlarında yürüttüğü çalışmasında, bürokratik düzene, emir ve ko-

---

(1) W. Mayakovski: **"Seçilmiş Şiirler"**, Almanya'daki Sovyet Askeri Yönetim Yayınevi, Berlin 1946, s. 153.

(2) J. Stalin, **"Leninizmin Sorunları"**, Dietz Verlag, Berlin 1950, s. 162-163.

muta yöntemine itibar etmez. Parti organları, kitlelerin parti tarafından yönetilmesi için, temel ilke olarak, ikna yöntemini seçer. Parti önderleri kişisel çevrelerinde ve ilişkilerinde, geniş emekçi yığınlarıyla etkileşim içinde olurlar. Böylece, parti örgütleriyle kitleler arasındaki sistemli bağı sağlamlaştırırlar.

İşçilerin, köylülerin ve aydınların geniş kitleleriyle kopmaz bağ, partimizin esaslı ve karakteristik özelliklerinden biridir. Partinin tarihsel yolu emekçi kitlelerle bu kopmaz bağı kuran ve sağlamlaştıran Bolşevik Partisi'dir. Parti, kitleleri eğitti, örgütledi ve toplumsal yaşamın, ekonomik ve kültürel yapının tüm alanlarındaki kendi yaratıcı faaliyetlerini onlara gösterdi.

"Kural olarak gözlemlenebilir ki," diyor Stalin, *"Bolşevikleri yenilmez kılan, halkın geniş kitleleriyle kurdukları bağdır. Ve bunun tersi, Bolşeviklerin sadece kitlelerle kurulu bağlarını kaybetmelerine, güçlerini yitirmelerine ve bir hiç haline gelmelerine yolaçar."*(3)

Kitlelerle sıkı bağ içinde, Bolşevik Partisi, büyük ve yenilmez güçlere dayanmıştır. Mart 1937'de, SBKP (B) MK'sının Plenumuna sunulan **"Parti Çalışmasının Eksiklikleri, Troçkistlerin ve Öteki İkiyüzlülerin Tasfiye edilmesi Önemleri"** raporunda Yoldaş Stalin, Bolşeviklerin Grek mitolojisinden Heros'la, Antanos'la, yeryüzü tanrıçası, onların anaları Gâa'nın dokunmasıyla, sürekli yenilenen muazzam bir güç yarattıklarını ve bunun için yenilmez kaldıklarını vurguladı. Aynı şekilde, Bolşevik Partisi, gücünü kitlelerle, halklarla olan bağından aldı.

Partiyle emekçilerin arasındaki bu bağın sağlamlığının ve komünist eğitimin en önemli aracı, kitleler arasındaki politik ajitasyondur.

Bolşevik Partisi, Lenin'in ve Stalin'in partisi, sürekli

---

(3) **"Sovyetler Birliği Komünist Partisi (Bolşevik) Tarihi, Kısa Ders"**, Dietz Verlag Berlin 1950, s. 450.

devrimci hareketin, sosyalist inşanın bütün tarihi boyunca, politik ajitasyona büyük önem verdi.

1902'de, **"Politik Ajitasyon ve Sınıfsal Bakış Açısı"** makalesinde Lenin şunları yazmıştı:

"Tümüyle her şeyi kapsayan politik bir ajitasyon, odak noktasını oluşturur, tüm toplumsal gelişmenin ve tüm halkın en yaşamsal çıkarlarıya, proletaryanın politik eğitiminin gerektirdiği çıkarları, onun tüm demokratik unsurları anlamında, birbiriyle bağlıdır."(4)

Yoldaş Stalin'in 1906'daki **"İşçi Partisi'nin Birleşik Kongresi ve Şimdiki Durumu"** makalesinde dediği gibi, *"Sürekli ve her yerde ajitasyon, partinin esas araçlarından biridir."*(5)

Aktüel sorunlar üzerine, işçi sınıfının içinde, Bolşevik Partisi'nin yönettiği politik ajitasyon, başlangıçta, politik çerçevenin darlığından kaynaklanan olanakların gelişimine göre hazırlandı. Parti, işçi kitlelerinin hareketiyle, bunu birbirine bağladı. Geçen yüzyılın seksenli ve doksanlı yıllarında, ilk Marksist işçi çevreleri ve grupları, sadece propagandayla yetindikleri zaman, 1895'te kurulan ve V.İ. Lenin tarafından yönetilen Petersburg'lu **"İşçi Sınıfının Kurtuluşu İçin Mücadele Birliği"**, işçiler arasındaki bir kitle ajiitasyonuna yöneldi. İşçilerin kitle hareketini ve kitle grevlerini yönetmeye başladı. İşçi hareketleriyle, sosyalizmin teorisinin en gerçekçi bağı işte böyle kuruldu.

İşçiler arasında sosyalizm fikrinin yayılmasını sağlarken işçilerle ilişkisi sırasında, Lenin'in **"Rus Sosyal Demokratlarının Görevleri"** makalesinde yazdığı gibi, Çarlık otokrasisine karşı mücadele için, kitlelerin örgütlendirilmesi gündeme gelmişti:

"Proletaryanın en ilerici katmanları arasında, ajitas-

---

(4) V.İ. Lenin, **"Tüm Yapıtlar"**, 4. baskı, Cilt: 5, s. 314, (Rusça).

(5) J.V. Stalin, **"Yapıtlar"**, Cilt: 1, Dietz Verlag, Berlin 1950, s. 240.

yon, tüm Rusya proletaryasını uyandıracak (hareket kadar, kapsam olarak da) en güvenilir ve biricik yoldur. Sosyalizmin ve sınıflar mücadelesinin kent işçileri arasında genişlemesi ve yayılması, bu fikirleri, az da olsa, dallandırıp budaklandıracak kanalları açmada, vazgeçilmez yoldur." (6)

Aynı makalesinde, Lenin, *"Politik ajitasyon, ekonomik talepler için mücadeleyle birleşmek zorundadır. Ekonomik mücadele, sınıflar mücadelesinin sadece görünüşteki biçimlerinden biridir, fakat, her sınıf mücadelesi, politik bir mücadeledir. Fakat mücadele amaçlı böylesi bir bağ, Bolşevik Partisi'ne ekonomik mücadelenin kolayca değişen sorunlarından, işçi sınıfının en yakın hedefli gereksinimlerinden olanaklar sunar. Bu durum, burjuva-demokratik devrimde, hegemonyayı üzerine alması ve proleter devrimi nihai hedefine yaklaştırması için, büyük politik görevlere kesinlik kazandırır"* diyor.

Kitle içinde, partinin çeşitli şekillerdeki ajitasyon çalışmaları, *"1905-1907, Birinci Rus Devrimi'nin devrimci çatışmaları içinde Rus işçi sınıfının öne çıkmasında, büyük bir rol oynadı. Bu devrimin yenilgisinden sonra, Rusya'da, Stolypin gericiliğinin karanlık yılları başladı."* SBKP (B) Tarihinden Kısa Ders'te belirtildiği gibi, hapishanelere, kalelere, sürgün yerlerine devrimciler dolduruldu. Hapishanelerde hayvanca vuruldular, baskı ve işkence gördüler. Binlerce devrimci idam edildi. Devrimin pek çok gerici yol arkadaşı, burjuva aydınların soylarından gelenler, korkaklığa ve kayıtsızlığa düştüler. Devrimci mücadeleye sırt çevirdiler, otokrasiyle uzlaşmaya girdiler. Lenin'in ve Stalin'in önderlik ettiği sadece ve sadece Bolşevikler, üzerlerindeki Çarlık terörünün ağır yükünü omuzladılar, örgütlü şekilde geri çekildiler. Mücadelenin legal ve illegal

(6) V.İ. Lenin, **"Rus Sosyal Demokratlarının Görevleri"**, Dietz Verlag, Berlin 1950, s. 18.

biçimlerini birbiriyle kaynaştırdılar. Yeni bir taktik uyguladılar.

1910 yılına girildiğinde, emekçi kitlelerin, Stolypin gericiliğine saldırısı başladı, yenilgi ve gerileme, yavaş yavaş ortadan kalktı. 1910'da, işçiler arasında yeni bir canlanma görüldü. İşçiler, ülkenin politik yaşamında, giderek artan bir şekilde yer aldılar. İşçiler arasında, sorular sorulmaya başlandı: **"Ne yapmalı?"**, **"Yolumuz nereye gidiyor?"** vb.

Her zaman olduğu gibi, yoldaş Stalin, şunları yazdı: *"Partinin önüne, yakıcı bir sorun olan, kapsamlı bir politik parti ajitasyonunun gerekliliği çıkıyor. Ancak, basın özgürlüğünden yararlanan liberalleşmiş karşıdevrimin, kitleleri, legal 'kongreler' ve 'birlikler' aracılığıyla ehlileştirmesine, kitlelerin arasında, sosyal demokrasinin etkisini azaltma gayretlerine gelince, bunlar, parti ruhuyla taşınan politik ajitasyonun gerekliliği konusunu, parti için bir ölüm kalım sorunu haline getiriyor."*(7)

Birinci Rus Devrimi, önündeki temel sorunları çözemedi: Mutlakiyet (otokrasi) yıkılmadı, demokratik cumhuriyet yaşama geçmedi, büyük mülk sahiplerinin topraklarına el konulamadı. Ve doğaldır ki, gericilik dönemlerindeki doğal ölçüler, devrimin hızlandığı yıllarda ve Şubat Devrimi'nde ortadan kalktı. Bu temel şiarlar altındaki politik ajitasyonla devrimci mücadele çağrısı gerçekleşebildi. Ayrıca, Lenin ve Stalin, parti örgütlerini yeniden dirilttı. Parti çalışmasının ve devrimci mücadelenin bu çizgisi, 1912'de yapılan Prag Parti Konferansı'nın kararlarına da yansıdı ve Bolşevikler kendi politik partilerini biçimlendirdiler.

1913 sonbaharında Galiçya'nın (o zamanki Avusturya'nın) ve Krakau'nun Poronino bölgesinde Lenin'in baş-

---

(7) J.V. Stalin, **"Yapıtlar"**, Cilt: 2, Dietz Verlag, Berlin 1950, s. 178.

kanlığı altında, Komünist Parti'nin merkez komite üyelerinin ve sorumlu yerlerdeki partililerin katıldıkları bir Plenum yapıldı. Bu Plenum'da ajitasyon görevleri üzerine bir karar alındı. Rusya'daki politik özgürlüğe giden yolda engel olarak Çar egemenliğinin bulunduğu vurgulandı. Tüm ulusun kurtuluşu için, devrimci mücadelenin önderi olarak işçi sınıfının bulunduğu da, kararlar arasındaydı. *"İlerici işçilerin görevleri"* deniliyordu kararda *"çağın devrimci şiarları altında proletaryanın ajitasyon ve aydınlatma çalışmasını yerine getirmektir."*(8)

Devrimci mücadelenin üç temel şiarı geliyordu görevlerinin başında: Demokratik cumhuriyet, sekiz saatlik iş günü, büyük mülk sahiplerinin bütün topraklarına el konulması. İşçi sınıfı, Bolşeviklerin önderliği altında, bu devrimci şiarların hayata geçirilmesi için mücadeleye atıldı.

"Sosyal Demokrasinin Görevleri" kararı, şöyle tamamlandı: *"Öncelikle görev, kitleler arasında otokrasinin yıkılması ve demokratik cumhuriyet için devrimci ajitasyonun yürütülmesidir."*

Otokrasinin yıkılmasından sonra, Bolşevik ajitasyon, en önemli bir çıkış noktasına geldi. Sosyalist devrimin hazırlanmasında, Bolşevik Parti, küçükburjuva partilerin -Menşevikler ve Sosyal Devrimciler- soyutlanması için, bir mücadele yürüttü. Bolşevikler; işçiler, köylüler, askerler ve denizciler arasına girdiler. Gösteriler ve toplantılar düzenlediler, öne çıktılar ve konuştular. Geçici hükümetin halk düşmanı iç politikasını ve emperyalist dış politikasını, kesin olarak teşhir ettiler. Ordunun ve denizcilerin içinde de sistemli bir faaliyet geliştirdiler.

"Sosyal Devrimciler ve Menşevikler, özellikle Leninist ajitatörlerin yönetimi altına girmeyi reddettiler. Gösteriler-

---

(8) V.İ. Lenin, **"Tüm Yapıtlar"**, Cilt: XVII, Moskova, 1935, s. 3.

de, Bolşeviklere, tüm pislikleri saçarak, onları uzlaşmacılıkla ve yalancılıkla suçladılar. Fakat, bakış açılarındaki sağlamlık, gerçekliğe sağlam inanç, Lenin'in partisinin açık ve anlaşılan şiarları Bolşeviklerin eserini hazırladı... Bolşeviklerin sade ve anlaşılır söylevleri sürekli büyüyerek etkinliğini sürdürdü."(9)

Kitlelerin kazanılması mücadelesinde parti, küçükburjuva partilerin -Menşevikler ve Sosyal Devrimciler- soyutlanmasını gerçekleştirdi ve böylece milyonlarca emekçiyi kendi safına çekti. Ajitasyon gereçleri, devrimci işçilerin, yoksul köylülerin, askerlerin ve denizcilerin mücadeledeki önderi ve onları harekete geçirici ateşli ve gerçek Bolşevik sözlerdi. Bunun yanında, doğru politik ajitasyondan başka bir şey rol oynamadı.

Bolşevik ajitasyonun etkinliği ve gücü için en parlak örneği, **"Vahşi Tümen"**le ilgili hikâye gayet iyi gösterir. 1917 Ağustosunun ikinci yarısındaki Kornilov macerası sırasında, devrimci Petrograd'ın karşısına, General Krymov'un süvari birliği çıkarıldı. Bu birliğe, **"Vahşi Tümen"** deniliyordu. Dağ koşullarına göre eğitilmişlerdi. Bolşevik Partisi, Kornilov'un birliklerine karşı, tüm güçleri seferber etti ve Petrogradlı işçilerin silahlı kesimlerini, onlarla savaşa soktu. Petrograd garnizonlarında ve Baltık Filosu'nun denizcileri arasında ajitasyonu güçlendirdi. Kentin çeşitli mahallelerinde ajitatörler faaliyete geçtiler. Kornilov'un askerleri arasında Bolşevik ajitasyon meyvesini vermeye başladı. O sıralar Vladikafkas'da faaliyet gösteren S. M. Kirov'un çağrılması üzerine ve tam da o günlerde, Moskova üzerinden Kuzey Kafkasya'dan Petrograd'a geri döndü. Merkez Komite'den delegeleri, **"Vahşi Tümen"**in dağlı halklara yaptıklarından özel olarak haberdar etti. Delegeler, askerlere, Kafkasya'nın dağ halkla-

---

(9) **"SSCB'de İç Savaş Tarihi"**, Cilt: 1, s. 213-214 (Rusça).

rından asker toplandığını açıkladılar. Kornilov'un eyleminin anlamını, **"Vahşi Tümen"**in Petrograd'a karşı harekete geçişiyle açıkladılar.

İç savaş yıllarında olduğu gibi, Sovyet İktidarının, ilk yıllarında da, parti örgütlerinin politik ajitasyonu, önemli bir rol oynadı. Vatanımız için çok ağır geçen yıllardı bu dönemler. Henüz, sağlam bir güç haline gelemeyen yeni Sovyet iktidarı, karşıdevrimcilere ve yabancı işgalcilere, başta Anglo-Amerikan ve Fransız emperyalistleri olmak üzere tam 14 devletin saldırısına karşı kanlı bir savaş vermek zorunda kaldı. O zamanlar, parti örgütleri, kitleler arasındaki ajitasyon çalışmasının önemini, olağanüstü kavramıştı.

Aralık 1917'de, Petrograd cephesi, büyük bir tehditle karşılaştığında, V.İ. Lenin, ordunun güçlendirilerek düşmana bir darbe vurulması ve başkentin savunulması için olağanüstü önlemler aldırdı. Halk Komiserleri Konseyi'nin karar taslağında, bu ünlü ajitasyon sorunlarına da şu şekilde ağırlık verildi: **1.** Almanların ilhak çabalarına karşı güçlü ajitasyon için, ek olarak maddi teşviklerde bulunulması, **2.** Bu ajitasyonun güçlendirilmesi için, Sovyet hükümeti, ajitasyon trenleri ve vapurlarını, devletimizin ve partimizin V.M. Molotov ve M.İ. Kalinin gibi eylemcilerimizin yönetiminde yola çıkardı. İşçilerin, köylülerin, kızıl milislerin gösterilerine ve toplantılarına, Lenin ve Stalin, konuşmacı olarak katıldılar. Sadece, 1918 Ağustos'unda, Lenin'in tam sekiz kez, gösterilerdeki parlak konuşmaları, bunun yeterli kanıtıdır.

Öyle ki, Vladimir İlyiç, 2 Ağustos'ta, üç değişik gösteriye katıldı: Varşova devrimci yönetiminin gösterisine, Moskova'nın Butyrkski bölgesindeki bir gösteriye ve Chodynka'daki bir Kızıl Ordu gösterisine...

Emekçi kitleler arasında, Lenin'in devrimin zaferi için çağrısı, büyük bir önem taşıyordu. Lenin'in söylevlerinin işçiler, köylüler ve Kızıl Ordu safları arasında yankılan-

ması, yeni, özgür ve mutlu bir yaşam için mücadeleye özlemi tutuşturdu. İlk kızıl askerlerden Vasili Jemel Janov, Lenin'in bir denizci birliğindeki söylevini, şöyle anımsıyor: *"İşçilerin, denizcilerin ve askerlerin tümünün kalplerini çaptırıyordu. Cephede savaşanların heyecanı da az değildi. Lenin'in sözleri, herkesin yüreğinde mücadele azmini doldurup taşırıyordu."* Dinamo fabrikasının yaşlı işçisi A. G. Panjunin, Lenin'in 1918 Temmuz'unda, AMO fabrikasında (Şimdiki Stalin Otomobil Fabrikası) Lenin'in bir söylevini hatırlatarak, şöyle anlatıyordu: *"O zaman, olup biteni, bugünkü gibi hatırlıyorum. Lenin, öyle konuşuyordu ki, onun ateşli sözleri beni sarıp sarmalıyor, mücadele yolumuzda, bana en büyük desteği veriyordu."*

Parti örgütlerinin politik ajitasyonu, yeniden yapılanmada ve Sovyetler Birliği'nde sosyalist ekonominin inşasında da büyük bir rol oynadı. Dört yıl süren antiemperyalist ve üç yıl süren iç savaştan sonra, ülkemiz ekonomisi, tümüyle çökmüştü. Öyle ki, tüm 1921 yılında, savaş öncesi üretimin aşağı yukarı yüzde 3 kadarı ham demir üretilebilmişti. Ulaşım araçları, tümüyle yok olmuştu. 1920 yılının tüm tarımsal üretimi savaş öncesi düzeyinin aşağı yukarı yarısı kadardı.

Savaşın parçalayıp yok ettiği ekonominin yeniden kurulması önemli görevinin yerine getirilmesi için, Bolşevik Parti, endüstrinin, ulaşımın en hızlı şekilde yeniden kurulması, tarımın yeniden üretime geçebilmesi, tüm tarımsal kültürlerin yenilenerek geliştirilmesi için, işçilerin ve köylülerin seferber edilmesi için geniş bir politik kitle çalışmasına girişti.

1921'de yapılan 10. Parti Kongresi'nin kararlarıyla uyum içinde, çeşitli kentlerde olduğu gibi, merkezde de, fabrikalarda ve diğer işletmelerde söylev verebilecek, köylere ve nahiyelere gidebilecek sağlam bir ajitasyon gücü oluşturmak için seferberlik başlatıldı. Partinin yandaşı yazarlar, halka dağıtılacak broşürlerin yazımına katıldı.

Geniş emekçi kitlelerin hayati sorunlarına çözüm getiren en önemli konuları işlediler.

11. Parti Kongresi döneminin yazılması görevi öne çıkarıldı. Ajitatörlerden ve propagandacılardan materyaller istedi.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin zaferinden sonra, Bolşevik Partisi, iktidar partisi oldu. Ülkenin tüm politik ve ekonomik yaşamı, parti tarafından yönetilmeye başlandı. Devletin, ekonominin ve kültürel yapının karmaşık görevleri de, partinin önüne geldi. Her parti örgütünün doğal olarak çeşitli devlet faaliyetlerine aktif bir şekilde katılması gerekiyordu. Fakat, bu koşullar altında bile, politik ajitasyonun rolü küçümsenmedi, aksine daha da önemsendi. Parti'nin tüm Kongrelerinde ve Konferanslarında, bu sorun, tekrar tekrar gündeme getirildi. Nisan 1923'teki 12. Parti Kongresi'nde, propaganda ve ajitasyon üzerine şu karar alındı:

"Ajitasyon, iç ve dış politik yaşamın öne çıkardığı tüm olaylar hakkında ve Sovyet iktidarının ekonomik, politik önlemleri üzerine yapılacak açıklamaların kentteki ve kırdaki emekçi halkın en geniş kesimine ulaştırılması için, partinin elindeki en önemli araç olarak kalacaktır... Derinlemesine bir ajitasyona duyulan ihtiyaç vazgeçilmezdir. İşçi ve köylü kitleleri arasında, parti üyelerinin bireysel ve grup ajitasyonları şeklinde sürdürecekleri etkin ajitasyona ihtiyaç vardır. Tüm parti örgütleri, ajitasyonun bu yeni biçimine, olanakları ölçüsünde uymalıdır."(10)

12. Parti Kongresi'nde alınan bir karar da gösterdi ki; tüm ajitasyon ve propaganda çalışmasının yöntemi, bir yandan iyileştirilirken, yerel ajitasyon ve propaganda çalışmalarının göz önünde bulundurulması da gerekiyordu.

13. Parti Kongresi, aynı şekilde, ajitasyon ve propaganda çalışmaları hakkında bir karar aldı ve kitleler ara-

---

(10) **"SBKP (B)'nin Kararları"** Kısım I, s. 511-512 (Rusça).

sında politik ajitasyon çalışmaları, öne çıkan bir görev olarak vurgulandı. Parti Kongresi, parti örgütlerine en önemli uluslararası ve iç politika sorunlarını sistemli olarak yürütmenin yanında, yerel yaşamın sorunlarına ve Sovyet iktidarının en önemli eksikliklerine eğilme görevini verdi.

1925 yılında, ekonominin yeniden kurulması, eni konu tamamlanmıştı. Ağır sanayi aşağı yukarı savaş öncesi üretiminin dörtte üçü düzeyine ulaştı. Tarımsal üretim 1924-1925'te savaş öncesi düzeyinin yüzde 87'sine erişti.

1925'te yapılan 14. Parti Kongresi, sosyalist sanayileşmeyi rotaya soktu. Bu arada, kırsal alanda, sosyalizmin inşası için, maddi ve teknik temelin yaratılması öne çıktı. Milyonlar küçük köylü işletmelerinin olanaklarını, büyük ölçekli kolektif işletmeler haline getirdiler. 1927'de yapılan 15. Parti Kongresi'nde, tarımın kolektifleştirilmesi öne alındı. Dışarıdan hiçbir yardım olmaksızın, Sovyet iktidarının iç ve dış düşmanlarının direnişi ezildi, İngiliz-Fransız provokasyonu ve Troçkici-Zinovyevci halk düşmanı eylemler boşa çıkarıldı. Lenin'in-Stalin'in partisi Sovyet düzeninin kurulmasında ve iç birikimin kaynaklarının çoğalmasında yardımcı oldu. Ülkenin sosyalist sanayileşmesi için, Sovyet halkını seferber etti ve bu arada tarımın kolektifleştirilmesi için de harekete geçirdi.

Bu tümüyle önemli görevlerin yerine getirilmesinde, politik kitle çalışması ve parti örgütlerinin ajitasyonu harekete geçirildi. Ülkenin sanayileştirilmesi ve tarımın kolektifleştirilmesinde Bolşevik Parti'nin politikası, kentte ve kırda, geniş emekçi yığınlarının bilincini yükseltti. Partimizin Merkez Komitesi'nde, Stalin yoldaş, bu soruna olağanüstü bir önem verdi.

Moskova Eyaleti 15. Parti Konferansı'nda Stalin yoldaş, şunları söyledi: *"Partinin ve Sovyet iktidarının direktifleri açıktır, anlaşılır ve önemlidir. Tüm insanlar, böylelikle, partinin ne istediğini ve ülkeyi nereye götürdüğünü*

anlar. Bugün, anlayamadığımız bu kadar zahmeti, yarın iki kata çıkaracağız. Yarın anlamadığımızı, öbür gün yeniden açıklayacağız. Böyle bir kesintisizlik olmaksızın, hiçbir şekilde önderlik yapamayız." (11)

Politik kitle çalışması, Bolşevik Parti'ye, ülkemizde sosyalizmin başarıyla kurulması için emekçileri örgütleme olanağı verdi. Parti, ülkemizin milyonlarca insanını, ajitasyonun gücüyle, sosyalizm için mücadelede seferber etti. Yığın işçileri ve Stahanovcu işçiler gibi, halk kahramanları yarattı. Parti, ilk plandaki önemli çalışmalarından Birinci Beş Yıllık Planı (1929 yılı) öne alırken, SBKP (B) MK'sı **"İşçiler Arasında Ajitasyonun Örgütlenmesi Üzerine"** mektubunda, şunları dile getirdi: *"Tüm ekonominin inşası koşulları altında, işçi sınıfının en geniş kitlelerinin politik ajitasyonu zorunludur ve sosyalist inşaya bilinçli katılımlar seferber edilmelidir ve sosyalizmin kurulmasındaki güçlüklerin üstesinden gelinmesi için, kitlelerinin enerjisi serbest bırakılmalıdır."*

Politik ajitasyonun genişletilmesinde ve ideolojik düzeyin yükseltilmesinde SBKP (B) MK'sının **"Balachminsker Djerjinski-Sentetik Yün Kombinası'nda (Gorki bölgesinde) Politik Ajitasyonun Düzeyi Üzerine"** kararı çok önemli bir rol oynadı.

Bu kararla, Balachninsker Sentetik Yün Kombinası'ndaki politik ajitasyonun örgütsel ve içeriksel aksaklıklarının üstesinden gelindi. Fabrikanın tüm bölümlerinde, çalışma tugaylarında ve birbirinden ayrı kesimlerde günlük politik açıklama çalışmaları yapıldı. İşçilerin büyük bir bölümü, partinin ve hükümetin en önemli kararları üzerinde hiçbir açıklama duymadıkları gibi, uluslararası olaylar hakkında da, bir şey bilmiyorlardı. SBKP (B) MK'sı ilan etti ki; parti komitesi ve onun sekreteri, faaliyetlerin-

(11) J.V. Stalin, **"15. Moskova Eyaleti Parti Konferansında Söylev"**, Pravda, 16 Şubat 1927 (Rusça).

den, ajitatörleri hiç haberdar etmiyor, hiçbir haberleşme yapmıyor. Onlara hiçbir yardımda bulunmadıkları gibi, onların düzeyleri konusunda hiçbir bilgileri yok. SBKP (B) MK'sı, bu kararında şöyle dedi: *"Balachninsker Kombinası'nın parti komitesi işçi kitlelerinin partiye ve Sovyet iktidarına duydukları sınırsız güven gerçeğini, yanlış parti kararları haline getirdi, kitleler arasında günlük politik açıklama çalışmasını ihmal etti. Bu arada, ajitatörler, kitle önünde okuyanlar, konuşanlar arasındaki sorumlu rollerin öneminde anlaşılmaz davrandılar. Kitleye, günlük alışveriş içinde oldukları partinin politikasını ve işçilerin öne çıkan sorunlarını açıklayamadılar."*(12)

SBKP (B) MK'sı, Balachninsker Sentetik Yün Kombinası'ndaki parti örgütünün çalışması üzerine kararında, parti tarafından yönetilen ajitasyon çalışmalarının mükemmelleştirilmesi hakkındaki somut tedbirleri de değerlendirdi. Parti komitesi, ajitatörlerin yetiştirilmesi ve seçimlerinin mükemmelleştirilmesi, grup ajitasyonunun, konuşmaların ve okumaların kolektif bir ajitasyon halinde, parti komitesinde birleştirilmesi ve kolektifin yönetiminin parti komitesi sekreterine bırakılmasına değindi. Ayrıca, ajitatörlerle girişim, konuşma ve okuma saatlerini genişletmeleri için (içerik, yöntem ve çalışmanın biçimleri üzerine) sistematik çalışmalar yapılması ele alındı. Ajitatörlerin genel eğitimine, Sovyetler Birliği'nin coğrafi ve ekonomik koşulları ve tek tek kapitalist ülkeler üzerine bilgilenmelerine, parti hücreleri tarafından ajitatörlerin gerekli görsel malzeme, gazete, dergi ve diyagramlarla donatılmalarına özellikle dikkat çekildi. Aynı şekilde, parti hücrelerine bağlı olarak, ajitatörlerin birey ve grup olarak bilgilendirilmelerine önem verilmesine değinildi.

SBKP (B) MK'sı, partinin köy, kasaba ve mahalle komitelerini, fabrikalardaki ve kolektif çiftliklerdeki politik

(12) Pravda, 4 Aralık 1935.

ajitasyonun düzeyini, sistematik olarak yükseltmesi konusunda uyardı. Ajitasyon çalışmasının yürütülmesi sırasında, gerekli yardımın yapılmasını ve tüm bu sorunların ve tüm toplantıların parti bürosuna rapor edilmesini, görev olarak verdi.

Alman faşist işgalcilerine karşı, büyük Anavatan Savaşı yıllarında partinin Bolşevik ajitasyonu, cephenin hizmetindeki Sovyet halklarının gücünün kapsamlı biçimde örgütlenmesine yardım etti. Halkın moral düzeyini, sarsılmaz savaş istencini, kendi davasının haklılığına duyduğu inancı güçlendirdi.

Savaş yıllarında, SBKP (B) MK'sı, ajitasyon ve propaganda sorunlarına ilişkin bir dizi önemli kararlar aldı. Bunlardan biri **"Tarım Nüfusu İçin Sovyet Eylemciler ve Parti İşçilerinin Politik Konferanslarının Organizasyonu Üzerine"** iken, diğerleri **"Askeri Önlemlerin Mükemmelleştirilmesi ve Tatar Parti Örgütündeki İdeolojik ve Politik Kitle Çalışmasının Düzeyi Üzerine", "Halk Arasında Kültürel ve Politik Kitle Çalışmaları Alanında Belorusya KP (B) Örgütlerinin Önündeki Görevler Üzerine"** ve daha pek çok karar... Bu kararlar, Parti örgütlerine gerekli donanımı sağladı, emekçilerin geniş kitleleri arasında ajitatif-propagandif ve kültürel açıklama çalışmalarının her alanda geliştirilmesinde, onların faaliyetlerini yönlendirdi. Ajitasyonun ve propagandanın ideolojik ve politik düzeyinin yükseltilmesinde, düşmanın olabildiğince hızlı bir şekilde parçalanmasında ve Alman faşist işgalcilerinin tahrip ettiği ekonominin yeniden inşasında, tüm Sovyet halklarının seferber edilmesinde yol gösterdi.

Emperyalist esas düşmanların -Batıda Almanya ve doğuda Japonya- yokedilmesinden sonra Sovyet halkı sosyalizmin inşasını tamamlama, aşamalı olarak komünizme geçme güçlü tarihsel görevi yerine getirmeye soyundu. İlk sırada barışçıl inşa, emekçilerin komünist eği-

timi, kapitalizmin artıklarının ve tortularının insanların bilicinden silinmesi görevi vardı.

Mart 1946'da SBKP (B) Merkez Komitesi, **"1946-1950 yıllarında, SSCB Ekonomisinin Gelişimi ve Beş Yıllık Kalkınma Planlarının Gerçekleştirilmesi Hakkında Yasaların Kabulüyle Bağlantılı Olarak Parti Örgütlerinin Propaganda ve Ajitasyon Çalışması Üzerine"** bir karar aldı. Bu kararda, propaganda ve ajitasyon çalışması için, bir uygulama programı yapıldı. Bununla, emekçilere, savaş sonrası planın önemli faaliyetlerinin açıklanması ve bunların gerçekleştirilmesi için, Sovyet halkının seferber edilmesi hedeflenmişti.

SBKP (B) MK'sının Şubat 1947 Plenumu'nda, kırsal nüfus arasında politik kitle çalışmasında ve savaş sırasındaki önlemlerin savaş sonrası süreçte tarımın dönüşümünün sürdürülmesi üzerine tartışmalarda şu önemli noktaya dikkat çekildi:

"Savaş sonrası dönemde, tarımın dönüştürülmesine partinin bakışı, önündeki görevlerden biridir", diyen SBKP (B) MK Plenumu kararında, *"Parti örgütleri, yükümlülüklerini, politik çalışmayı, kırsal alandaki geniş kitleler içinde geliştirme, bu görevleri emekçilere açıklama ve onları, bunu yerine getirmeye çağırma ve tarımın yeniden diriltilmesi ve geliştirilmesi konusundaki mücadeleyi örgütleme, düzenleme ve kitlelerle bağı daha da sağlamlaştırma şeklinde formüle etti."*(13)

1947 Kasım'ında SBKP (B) Merkez Komitesi'nin aldığı **"Stalingrad Parti Örgütündeki Ajitatörlerle Çalışmanın Mükemmelleştirilmesi ve Engeller Üzerine"** kararı, aynı şekilde, parti tarafından yürütülen ajitatif kitle çalış-

(13) **"Savaş Sonrası Dönemde Tarımın Örgütlenmesi Hakkında Önlemler Üzerine"**, SBKP (B) MK'sının kararında yoldaş Andreyev'in sunduğu rapordan, Siyasi Literatür Devlet Yayınevi, 1947, s. 62 (Rusça).

masının yönteminin iyileştirilmesinde önemli bir rol oynadı. Ayrıca politik ajitasyonun ideolojik düzeyinin yükseltilmesinde, Sovyet halkının ülkemizde komünizmin kurulması görevlerinin yerine getirilmesi konularında seferber edilmesinde etkin rol oynadı.

Sovyet insanlarının komünist eğitimin ileri ve hayati görevinin yerine getirilmesinde, tüm parti faaliyet gösterdi. Bunda, parti propagandası ve politik ajitasyon da yardımcı oldu.

Parti propagandasını yürütmek için, komünistler, bizim kadrolarımız, Marksist-Leninist öğretiyle donanmak zorundadır. Toplumsal gelişim ve politik mücadelenin yasalarıyla ilgili bilimle, parti üyelerini de donatmalılar. Partisiz Bolşevikler gibi, parti taraftarlarının da politik eğitimini sağlamalılar.

Bolşevik ajitasyon, halkın ideolojik ve politik eğitiminde, parti ile kitle arasındaki bağın sağlamlaştırılmasında, parti politikasının geniş kitlelere açıklanmasında ve onların Sovyet rejiminin ve partinin karar ve direktiflerinin yerine getirilmesi için seferber edilmesinde en önemli araçtır.

Hem propagandacıların ve hem de ajitatörlerin önünde, şu kapsamlı ve biricik görev bulunmaktadır: ***Komünist bilincin yerleştirilmesi.*** Bu görevin yerine getirilmesinde çeşitli araçlardan yararlanılabilir.

V.İ. Lenin, **"Ne Yapmalı?"** yapıtında propaganda ile ajitasyonun arasındaki fark şu şekilde tanımlanmıştır: *"Propagandacı, örneğin, krizlerin kapitalizmin doğası gereği meydana çıkan işsizlik sorununu açıklamak, modern toplumdaki işsizliğin kaçınılmazlığının nedenlerini göstermek, bu toplumun sosyalist bir toplum haline kaçınılmaz olarak geleceğini vb. ortaya koymak zorundadır. Tek kelimeyle, propagandacı 'çok kapsamlı fikirler'den yararlanmak zorundadır, öyle ki, tüm bu fikirler, bütünlük içinde ve sadece bir kez (oransal olarak) az sayıda insan tarafından*

kavranılacaktır. Ajitatöre gelince, o da, aynı sorunlar üzerinde konuşur, tüm dinleyenlere en inandırıcı ve göze batıcı örneklerle kavratır. Örneğin, işsiz bir ailenin açlıktan ölümü, dilenciliğin çoğalması vb. Tüm çabası 'kitle' tarafından bilinen tüm bu olayların nedenini, bir tek fikir haline getirmeye yöneliktir: Zenginliğin artmasıyla fakirliğin artması arasındaki çelişkinin anlamsızlığı fikrine. Ajitatör, kitlelerde hoşnutsuzluk ve bu dehşetli adaletsizlik üzerine öfke 'uyandırmaya' gayret eder." (14)

Politik ajitasyon, kentteki ve kırdaki geniş emekçi kitlelerin politik eğitimini ve ülkemizde komünizmin inşasını görev olarak önüne koyan milyonlarca işçinin ve köylünün bunun çözümünde seferber edilmesi için parti örgütlerinin ellerindeki etkin araçlardan biridir. Onun bu rolü, bu yüzden yerine gelecektir, çünkü, o, yüksek bir niteliğe sahiptir.

Peki, Bolşevik ajitasyonun gücü nereden geliyor?

---

(14) V.İ. Lenin, **"Ne Yapmalı?"**, Dietz Verlag, Berlin 1946, s. 98.

II

BOLŞEVİK AJİTASYONUN DÜŞÜNSEL İÇERİĞİ

Bolşevik ajitasyonun gücü, öncelikle onun yüksek düşünsel içeriğinden kaynaklanır. Açıklık, aydınlık bir düşünsel içerik taşımayan ajitasyon, bir süvari birliğini yozlaştırabilir. *"Ajitasyondaki sağlam başarının güvencesi, doğru bir teorik şiar"*dır[15] diyor V.İ. Lenin.

Politik ajitasyon, geniş kitleleri partiye çağırma, partinin ve hükümetin kararlarının ve politikasının anlamını açıklama üzerine kurulur. Politika, Sovyet toplum düzeninin yaşamsal temelidir. Partinin politik kökeninde; ülkenin daha da başarılı olmasının güvencesini, Sovyet halkında görmek yatar.

Bolşevik Parti'nin politikası doğrudur, çünkü bilimseldir, çünkü Marks'ın, Engels'in, Lenin'in ve Stalin'in yüce öğretisine dayanır. En karmaşık durumları çözmede, parti, en ileri Marksist-Leninist teoriyle donatılmış olarak öne çıkar. Bu teorinin yardımıyla, parti, gücünü iyi tanır ve geleceği önceden görür.

Bolşeviklerin teorik öngörülerinin doğruluğu, pratik içinde, tekrar tekrar kanıtlanmıştır. Lenin'in ve Stalin'in öğretisi, emekçilerin geniş kitlesini kavramış ve böylece, büyük bir maddi güç haline gelmiştir.

Şimdi, Sovyet halkı, sosyalizmin inşasının tamamlanması ve komünizme aşamalı geçişi yaratma göreviyle kar-

(15) V.İ. Lenin, **"Tüm Yapıtlar"**, Cilt: VI, Berlin 1930, s. 28.

şı karşıya bulunuyor. Komünist bilincin önemi, vazgeçilmez biçimde artıyor. Politik ajitasyon, bu bilincin, emekçiler içinde artmasını zorunlu kılıyor. V.İ. Lenin, ülkemizdeki günlük propagandanın ve ajitasyonun, komünist karakterin gerçek kanıtlarını göstermek zorunda olduğunu herkese kanıtladı. Fakat, bu, parti örgütlerinin Sovyet halkının komünizm ruhu içinde eğitiminin yükseltilmesindeki ajitasyon ve popaganda çalışmalarıyla önem kazanır. Aynı zamanda, her Sovyet yurttaşı, komünist toplumun bilişli ve aktif bir inşacısı durumuna gelmek zorundadır.

Geniş emekçi kitlelerin komünist eğitiminde, onlarınsosyalist bilincinin gelişiminde, parti örgütlerinin çalışması konusunda M.İ. Kalinin, şunları söylüyor: *"Bu, aşağıyukarı, tümüyle çok somut bir şeydir. Bizim koşullarımız içinde partinin ve Sovyet devletinin önünde, parti örgütleri, bu görevleri yerine getirmek zorundadır."*(16)

Sovyet insanlarının, ülkemizde, komünist toplumun aktif kurucuları ve gerçek bilinçli Sovyet yurttaşları haline gelmeleri için, ne gerekiyor?

Bilinçli Sovyet yurttaşı olabilmek için, ilk önce, partinin ve Sovyet devletinin politikasını anlamak ve tüm gücüyle, bu politikanın hayata geçirilmesine çaba göstermek gerekmektedir. Bundan dolayı, özellikle ajitatörlerimizin görevi, partinin kararlarını ve çağrılarını, emekçilerin geniş kitlelerine sistemli olarak açıklamak ve bunun gerçekleşmesi için, tüm Sovyet halkını seferber etmektir.

Bolşevik Partisi'nin politikasında, partinin ve hükümetin kararlarında, SBKP (B) MK'sının çağrılarında Bolşevizmin yüksek düşünceleri gerçek ifadesini bulur. Yeni bir savaşın ateşinin söndürülerek dünya savaşlarına en-

---

(16) M.İ. Kalinin, **"Komünist Eğitim Üzerine"**, Dietz Verlag, Berlin 1950, s. 91.

gel olmak, ekonominin olabildiğince hızlı biçimde yeniden kurulması için mücadelenin yolları, Bolşevik Partisi'nin politikasında yatar.

SBKP (B) MK, tüm ülkelerin emekçilerini, sürekli bir barış için, yeni bir savaşın kışkırtıcılığına karşı mücadele, emperyalist saldırı planlarını açığa çıkarma ve halkları emperyalist köleleştirme ve boyunduruk altına alma gayretlerini boşa çıkarmak için mücadeleye çağırıyor. Merkez Komitesi, tüm Sovyet halkını savaş sonrasının beş yıllık planlarını başarıyla gerçekleştirmek, Sovyet halklarının kültürel düzeyinin ve refahının daha da yükseltilmesi için mücadeleye çağırıyor.

Merkez Komitesi, Sovyet kırlarındaki kolektif çiftliklerin erkek ve kadın köylülerini, her yönüyle, kolektif ekonomi yoluyla toplumsal zenginliği arttırmaya, çalışma disiplinini güçlendirmeye, tarımsal üretimi kolektif tarımsal yaşamın temel dayanağı haline getirmeye çağırıyor.

Bu ateşli mesaj ve çağrılar, kahramanca çabalarla, vazgeçilmez ajitasyon ve propaganda araçlarıyla, Sovyetler Birliği'ndeki emekçilerin geniş katmanları arasında, politik kitle çalışmasının yardımlarıyla, gerçek haline gelir ve bunlar, Sovyet halkını yeni eylemlere ve çalışmalara coşkuyla yöneltir.

Kahraman Leningradlıların çağrısına, tüm halk, sosyalist yarışmanın aşamalarına büyük oranda katılarak, savaş sonrasının 5 yıllık kalkınma planını, 4 yılda gerçekleştirerek cevap verdi. Ajitatörler, sosyalist yarışma hareketini, üretimdeki aylık, altı aylık ve yıllık planların gerçekleştirilmesi için, işletmelerin verimliliği için, üretimde maliyet fiyatlarının düşürülmesi için, hammadde, malzeme ve parasal araçların tutumlu bir şekilde kullanımı için dikkatli ve özenli olmaya çağırdı. Ajitatörler, kolektif çiftliklerin komünal ekonomi olarak sağlamlaştırılması, kolektif tarlalardan toplanan ürünün artırılması, hayvan yetiştiriciliğinin verimli biçime sokulması için kolektif

üretim içindeki köylülüğü, sosyalist yarışmada önder olmaya çağırdı.

Bolşevik ajitasyon, güncel olmak zorundadır. Kentteki ve kırdaki ajitatör, ülkemizde ve sınırların dışında olup biten hiçbir şeyi görmezlikten gelemez.

Bolşevik ajitatörlerin görevleri arasında, Sovyetler Birliği'nin dış politikasını, barış ve demokrasi için yeni bir savaş kışkırtıcılığına karşı mücadelesini göz önüne almak, tüm araçlarla ajitasyonu yoğunlaştırmak, uluslararası arenadaki demokratik ve sosyalist güçlerin sağlamlığını göstermek de vardır.

Parti örgütleri, Bolşevik ajitasyonda, Sovyetler Birliği'nin her yurttaşına, Sovyetler Birliği'nin yasalarını, Stalinci anayasada olduğu gibi, iyi öğretip kavratmayı göz önüne almak zorundadır.

Bolşevik ajitatörler, tüm emekçi kitlelere, anayasının 12. maddesini sistemli biçimde savunmakla yükümlüdürler: ***"Çalışmak SSCB'de çalışabilir durumdaki her Sovyet yurttaşının görevi ve namusudur. Bunun yasası da şudur: 'Çalışmayan yiyemez!'"***

Çalışma konusundaki bilinçli komünist anlayış, Sovyet insanları için karakteristiktir ve onları, sosyalist toplumumuzun yorulmaz katılımcıları ve mücadelecileri haline getirir. Sovyet işçisinin, köylüsünün, kolektif çiftçisinin, memurlarının ve entelektüellerinin bilinci, kapitalistlerin ve büyük mülk sahiplerininki gibi değildir. Onların bilinci, kulaklar ve tüccarlar için değildir. Tersine, onların çalışmasının meyvesi, kendilerine ve toplumsal çıkarlara yarar. Sovyet devletinin gücü ve sağlamlığı, her Sovyet yurttaşını bilinçli olarak iyi ve üretici insan haline getirmiştir. İşte bu yüzden, vatanımız, zengin ve güzel bir ülke haline gelmiştir.

Her işçinin ve kolektif köylünün, her memurun ve entelektüelin görevlerine bu bilinçle sarılmasıyla yeni toplumsal değerin zafere ulaşması, çalışmanın verimli hale gelmesi, büyük önem kazanmıştır.

Parti örgütleri ve ajitatörlerimiz, halkın bütün katmanları arasında, ajitasyon çalışmalarını yürütürken, her Sovyet insanına, Sovyet devleti karşısındaki görevlerini anlatmak, kavratmak ve yerine getirmek zorundadır. Sovyet Anayasasının 130. maddesinde şöyle denir: ***"SSCB'nin her yurttaşı, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin anayasasını savunmak, yasalarına uymak, çalışma disiplinini çiğnememek, toplumsal görevlerini namusluca yerine getirmek, sosyalist komünal yaşamın kurallarına titizlikle dikkat etmek zorundadır, bunlarla yükümlüdür."***

Sovyet insanı, fabrikalarda, işletmelerde, maden ocaklarında, kolektif çiftliklerde, makine ve traktör parklarında, kara ve su ulaşım araçlarında, kısacası her yerde çalışırken, iş disiplinini kesinlikle çiğnememek zorundadır. Bu, her işçinin, her köylünün, memurun ve aydının, vazgeçemeyeceği bir yükümlülüktür.

"SSCB'nin her yurttaşı" deniyor anayasının 131. maddesinde, *"toplumsal sosyalist mülkiyeti en kutsal şey ve Sovyet düzeninin en vazgeçilmez unsuru olarak görmekle yükümlüdür. Toplumsal sosyalist mülkiyet, zenginliğin ve ülkemiz iktidarının kaynağı, tüm emekçilerin kültürel ve maddi yaşamının kaynağı olarak görülmek zorundadır. Toplumsal sosyalist mülkiyeti, kendi çıkarları için kullanan kimseler, halkın düşmanıdırlar."*

Ajitasyonun ideolojik içeriğinden söz edilmedikçe, ajitatörler emekçilere, sosyalist mülkiyetin kutsallığını anlatmadıkça, toplumsal zenginliğin vazgeçilmez bir değer olduğu ve onun yağmalanmaması gerektiği kavratılmadıkça, Bolşevik ajitasyonun hiçbir değeri yoktur.

"Toplumsal mülkiyeti tutumlu kullanmak" diyor M.İ. Kalinin, *"Komünist karakterin en belirgin özelliğidir."*(17)

(17) M.İ. Kalinin, a.g.e.

Kitleler arasındaki politik çalışmanın vazgeçilmez bir unsuru, her Sovyet insanının ateşli ve sınırsız yurt sevgisi taşıması, Sovyet anavatanından ulusal bir gurur duymasıdır. Biz SSCB'nin tüm emekçileri, ateşli bir yurtseverlik ve sınırsız bir yurt sevgisi duygusu taşımak zorundayız. Bu konuda, partinin en önemli görevlerinden birini, M.İ. Kalinin şöyle vurguluyor: *"Ben, soyut, platonik bir sevgiden söz etmiyorum. Tersine, somut, aktif, ateşli, zaptedilmez, düşmanlıkla gölgelenmemiş bir sevgiden söz ediyorum. Vatan için hiçbir fedakârlıktan kaçınmamaktan söz ediyorum."*(18)

Bizim devletimiz ve karşılıklı dostluk ve işbirliği içinde bulunduğumuz halk demokrasisi ülkeleri, düşman kapitalist bir çevreyle kuşatılmış bulunuyor. Bu yüzden, SSCB'nin her yurttaşının ülkemizdeki yasaların genel emirlerine uyması, SSCB Silahlı Kuvvetlerinin saflarında askerlik hizmetini onurla yerine getirmesi, anavatan savunmasını kutsal bir görev olarak kabul etmesi gerekir.

Politik ajitasyonun fikirsel içeriği, büyük ölçüde ajitatörlere bağlıdır. Propagandacı ve ajitatör, ideolojik olarak yüksek düzeyde bulunmak, Komünist Partisi'ne kopmaz bağlarla bağlı olmak zorundadır. Propagandacı ve ajitatör, partimizin tarihini iyi bilmek, partimizi, işçi sınıfına, Sovyet halkına iyi tanıtmak zorundadır. Eğer, ajitatör, şu ya da bu sorun üzerinde davayı esaslı bir biçimde anlatamıyorsa, konuşmasında hiçbir ideolojik ajitasyona da rastlanmaz. Dolayısıyla, ajitatör, davanın doğruluğu ve haklılığı konusunda, hiç kimseye bir şey anlatmamış demektir.

Bizim ajitatörlerimizin her biri, ajitasyonun ideolojik yönünü kavrayabilmek için, halkımızın ve partimizin yüce önderleri V.İ. Lenin'i ve J.V. Stalin'i incelemek zorundadır.

---

(18) M.İ. Kalinin, **"Komünist Eğitim Üzerine"**, Dietz Verlag, Berlin 1950, s. 108.

"Sık sık, Stalin konuşur!" diye yazıyor, kadın yoldaş Jemyatşka. *"Burada söylevlerinin parlaklığı, mantığının sarsıcılığı değil, sözlerinin düşünsel içeriği ve güven verici hedefi dikkati çeker. Böylesi söylevleri, biz, bazen Lenin'den dinlemiştik... Stalin, kitleler tarafından kolayca anlaşılır ve milyonlarca insan, söylenenin doğruluğuna inanır."*(19)

S.M. Kirov'un sözlerine göre, partinin kararlarını, Stalin'in direktiflerini, konuşmalarını, genelgelerini ve raporlarını, bütün pratiğimizde, ajitasyon ve propaganda çalışmalarımızda göz önüne almak zorundayız.

(19) J.V. Stalin, **"60. Doğum Yıldönümündeki Tüm Yazılar"**, s. 201. (Rusça).

III

BOLŞEVİK AJİTASYONUN GERÇEKLİĞİ

Politik ajitasyonun başka önemli karakter özelliklerinden biri, içindeki gerçeklikte yatar. İç savaş yıllarında, V.İ. Lenin şöyle diyordu:

"Beyaz Muhafızlar, her yerde, Bolşeviklerin göz kamaştırıcı bir ajitasyon geliştirdiklerini, ajitasyon için hiçbir masraftan kaçınmadıklarını yazıyorlar. Fakat halk, hem Beyaz Muhafızların, hem de aralarındaki onların taraftarlarının yapabilecekleri tüm ajitasyonu görüyor. Bolşeviklerin saflarına darbe vurdukları iddiası, insanları güldürüyor, çünkü, ajitasyonun gücünü biliyorlar. Ajitasyonun gerçeğe dayanması hiçbir şekilde inkâr edilemez."(20)

V.İ. Lenin, Bolşevik ajitasyonun tüm insanların kafalarına yaşanılan gerçeği soktuğunu ve onlara kulaklarını tıkamadığını kanıtladı. Hatta, ajitasyonun gelişimindeki mucizeyi, bizim muhaliflerimizin bile anladığı ortaya çıktı.

Maksim Gorki, V.İ. Lenin'in konuşmalarında, sürekli, psikolojik olarak hissedilen ve çürütülemeyen gerçekliğin nefes alıp verdiğini yazdı. Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin V. Kongresi'nde, Lenin'in yaptığı konuşmayı anımsayan Gorki, Lenin'deki dilin gücünü ve doğruluğunu,

(20) V.İ. Lenin, **"Tüm Yapıtlar"**, Cilt: XXV, Berlin 1930, s. 13

konuştuğu her konu üzerine, Lenin'in ideolojik kanıtçılığını vurguladı.

"Kendinden önce konuşan hatiplerden daha kısa konuştu, fakat, konuşmasının etkisi daha güçlüydü. Bunu, sadece ben hissetmedim, benden başka herkes de teslim eder bunu: Hangi dil büyüktü?.." (21)

Partimiz, işçi sınıfının ve Sovyetler Birliği'nin tüm emekçilerinin öncüsü, öncü müfrezesidir. Tüm faaliyetinde, Sovyet halkının hizmetinde, emekçilerinin çıkarlarının savunulmasında, bıkmaz usanmaz bir mücadelecidir. Bolşevikler, parti tarihinin bütün sürecinde, Sovyet iktidarının kurulduğu yıllarda olduğu gibi, büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin öncesinde olduğu gibi, güçlükler ve tehlikeler hakkında, halka, gerçeği, doğruyu açıkça anlatmışlardır.

1941 yazında, Hitler Almanyası'nın sürüleri, vatanımıza kalleşçe saldırdığında, herkesi, her ne şekilde olursa olsun, bunlara karşı durmaya ve yok etmeye çağıran yoldaş Stalin'in 3 Temmuz 1941'de, tüm Sovyet halkına, ordumuzun ve filolarımızın savaşçılarına yaptığı radyo konuşması şöyleydi:

"Vatanımız üzerinde ciddi bir tehlike bulunmaktadır... Sovyet insanlarımız, Sovyet ülkesinin kadınları ve erkekleri, tehlikenin büyüklüğünü kavramak, ülkemizin tehdit altında olduğunu anlamak, barışçıl davranma duygusuna ve sorumsuz kayıtsızlığa son vermek zorundadır... Düşman acımasız ve haindir. Düşmanın amacı, terimizle suladığımız topraklarımızı ele geçirmek, buğdayımızı, petrolümüzü, emeğimizin meyvelerini yağmalamaktır. Düşmanın amacı, büyük mülk sahiplerinin iktidarını yeniden kurmak, Çarlığı yeniden iktidara geçirmek, Rusya'nın, Ukranya'nın Belorusya'nın, Litvanya'nın, Letonya'nın, Estonya'nın, Özbekistan'ın, Tacikistan'ın, Moldavya'nın, Ermenistan'ın, Azer-

(21) M. Gorki, **"Toplu Yapıtlar"**, Cilt: XXII, s. 194-195 (Rusça)

baycan'ın ve Sovyetlerin öteki özgür halklarının ulusal kültürlerini ve ulusal özgürlüklerini yok etmek, onları Almanlaştırmak, onları Alman derebeylerinin ve baronlarının kölesi haline getirmektir." (22)

Yoldaş Stalin'in bu konuşması, "Büyük Anavatan Savaşı" tarihinde, Sovyet halkı ve onun silahlı kuvvetleri tarafından faşist Alman işgalcilerinin yokedilmesinde, önemli bir rol oynadı. Bu söylenenlere, cephe gerisindeki insanlar kadar, cephedeki savaşçılar da, her Sovyet insanı gibi, içten bir inançla kulak verdi. Alman işgalcileriyle ölüm kalım savaşında, tüm Sovyet halkını, ülkemizin şerefi, özgürlüğü ve bağımsızlığı için, seferberliğe ve silkinmeye bu sözler götürdü. Bu konuşma, Sovyet halkının ve onun silahlı koruyucusu Sovyet ordusunun, hain ve yağmacı düşman üzerindeki büyük zaferine hizmet etti.

1943 Nisanında, cephe ajitatörleriyle konuşmasında, M.İ. Kalinin, ajitatörün gerçekleri söylemesi gerektiği üzerinde durdu: *"Ajitatör, savaşçılara hiç de hoşa giden tablolar çizmez, onlara gerçeği söyler, biz ondan hoşnut olmasak da, güçlükleri açıkça gösterirler."*(23) Ajitatör güçlükleri gözden ırak tutmaz, yakıcı sorunları görmezden gelmez. Bir ajitatör, sade bir işçiye ya da kolektif köylüye rastladığında, onun pratikteki işinde karşılaştığı herhangi bir engel konusunda, hiçbir şeyi tersyüz etmemeli, görevinin doğru ve gerçek sözler etmek olduğunu bilmelidir. Ajitatör olarak, ele alacağı şu ya da bu sorun hakkında söyleyecekleri o kadar açık olmalı ki, bir an bile, hazırlıksız tek bir söz etmemeli, hazırlanmalı, sabretmeli. Bolşevik ajitatör hiçbir zaman Bolşevik ajitasyonun esası olan gerçekliği unutmaz.

---

(22) J.V. Stalin, **"Sovyetler Birliği'nin Büyük Anavatan Savaşı Üzerine"**, Dietz Verlag, Berlin 1951, s. 5.

(23) M.İ. Kalinin, **"Komünist Eğitim Üzerine"**, s. 218.

Partimiz, seçim kampanyaları sürecinde de tüm silahların en güçlüsü olan gerçekle hareket etmiştir. Sadece seçimlerde, partimiz tarafından yaratılan platform, burjuva ve sahte sosyalist partilerle eşit durumda bulunma ihtiyacı duyurmuştur.

Kapitalist ülkelerdeki burjuva sosyalist partilerin seçmenlerin önündeki seçim konuşmalarında, eşit oldukları bilinir. Fakat onlar, halk için, barış için ve diğer pek çok şey için sarfettikleri sözlerinde, kapitalizmi ayakta tutmak ve yeni savaşlar çıkarmak için gayret sarf ederler. Örnek olarak İngiliz İşçi Partisi'ni alalım. 1945 yılı seçimlerinde, seçmenlerine, Sovyetler Birliği'yle barışçıl bir politika yürüteceklerinden söz etti. İşçi Partisi'nin lideri, herkese iş, yüksek ücret sağlanacağı ve paranın alım gücünün artırılacağı sözünü verdi. Endüstrinin gerektirdiği yakıtın, enerjinin devletleştirileceğini, ulaşım araçlarının (demiryolu, havayolu, kıyı gemileri) devletleştirileceğini ve aynı zamanda demir ve çelik fabrikalarının vb. devletleştirileceğini vadetti.

Bu sözlerin tümü yalandı ve demagojiden başka bir şey değildi, sadece gevezelik, sadece boş laftı. İngiliz hükümetine, Sovyetler Birliği'yle dostluğun sağlamlaştırılması yerine, patronların vekilleri ve büyük kapitalistlerin arzuları egemen oldu. Amerikan emperyalizminin yedek gücü haline geldiler. Sovyetler Birliği'yle ilişkileri güçleştirdiler. Ve şimdi Amerikan emperyalizmi tarafından dikte ettirilen savaş planlarını harfiyen uygulamaya çalışıyorlar. İşçi Partisi'nin üyeleri, Avrupa ülkelerinde, Sovyetler Birliği'ne karşı olmayı savunan tüm gruplara dayanıyorlardı ve Sovyetler Birliği'yle dostluğu içerden dinamitlemeye kalkan illegal halk düşmanlarını ve çeteleri finanse ediyorlardı. Resmi nutuklarında, basında ve radyolarda, İşçi Partisi'nin sağ kanat üyeleri, Churchill'le işbirliği yaparak dizginsiz bir Sovyet kini yayarak, savaş yılları döneminde, İngilizlerde büyüyen ve sağlamlaşan Sovyet hal-

kıyla dayanışma duygusunu yok etmeye gayret ettiler.

İşçi Partisi, iç politika alanında sadece bu yalanlarla yetinmedi. Hükümeti kurduktan sonra İşçi Partisi'nin İngiltere Bankası'nı ve kömür endüstrisini millileştirdiği bilinir. Fakat bu millileştirme, gerçekte, sadece biçimsel olarak yapıldı. Aslında, egemen sömürücü sınıfların gerçek çıkarlarını korumak içindi. İngiltere Bankası, pratikte, hükümet organlarından biriydi, İşçi Partisi'ne sadece hukuken bağlıydı ve İngiltere Bankası'nın hissedarlarına büyük miktarda tazminatlar vermesi kesinleşti.

Kömür endüstrisinin devletleştirilmesi hakkındaki yasa tasarısının görüşülmesinde, Çalışma Bakanı Shinwell, şu açıklamayı yapmıştı: *"Hükümet, özel maden sahiplerinin mülklerine el konulmasını öngörmektedir, fakat maden sahipleri, bundan büyük hoşnutluk duymaktadırlar. Çünkü, kömür endüstrisi, ağır bir kriz dönemine girecektir ve pek çok madenci mülkünü elinden çıkarmak istemektedir."* Devletleştirilecek mülklerinin karşılığı olarak maden sahiplerinin tazminatları, 164.66 milyon sterlin düzeyine erişti ve kömür çıkarılan ocakların ve yerlerin mülk sahiplerine ödenen tazminatı da 64.56 milyon sterlindi. Bu millileştirmeyle, ne yapılmak istendiği ve kimlerin çıkarlarının korunduğu, kolayca anlaşılabilir. Bu, uydurma bir millileştirmeydi. Demir işletmelerinin ve çelik endüstrisinin devletleştirilmesi sorunu, bugün, İngiliz parlamentosunun gündeminden çıkmıştır. İşçi Partisi'nin patron ve temsilcileri, emperyalistlerin taleplerine işte böylece uyuyordu.

Emekçilerin maddi durumunun iyileştirilmesi ve satın alma güçlerinin sürekli yükseltilmesiyle İngiltere'deki emekçi kitlelerin durumu, şimdi, daha da zorlaştı. İngiliz işçisi, savaşın sona ermesinden sonraki bu üç yıl içinde, savaş dönemindeki durumundan çok daha kötü bir halde yaşıyor. Savaş yıllarında, İngiltere'de, ekmek karneye bile bağlanmamışken, şimdi tüm temel gıda maddelerine, en

başta ekmek olmak üzere, karne sisteminin getirilmesi çok vahim bir durumdur.

İngiltere'de, işçilerin gerçek ücretleri düştü. Dolaylı vergilerin konulmasıyla, fiyatlar, daha da arttı. İngiliz işçilerinin sırtındaki vergi yükü, savaş sonrası dönemden yüzde elli daha fazla artırıldı. Konut yapımına sınırlamalar getirildi, ama İngiliz "İşçi Partisi", sözcüğün gerçek anlamında kendisini sosyalist ilan ediyor.

Bizde ise, tümüyle başka bir durum egemendir. Bolşevik Partisi, seçmenlerinin önüne en güçlü silahla çıkar: **Gerçekle**. Bolşeviklerde, sözle eylem, hiçbir zaman, birbiriyle çelişmez. Partimizin MK'sı, erkek ve kadın işçilere, erkek ve kadın köylülere, Sovyet ordusunun savaşçılarına, savaş filosuna ve de Sovyet aydınlarına, kısacası tüm seçmenlerine yönelttiği çağrılarda, hep gerçeği söylemiştir.

SBKP (B) MK'sının Sovyetler halkına, sosyalist sanayinin yeni bir gelişmesi ve sosyalist ekonomimizin en kısa sürede savaş öncesi düzeyine erişmesi mücadelesine yaptığı çağrıda (Şubat 1946) söyledikleri çok önemlidir: *Bu, aynı zamanda, sosyalist tarımın yeni bir hız kazanması için mücadeleye de çağrıydı.* Böylece, tarımın daha da verimli hale gelmesi e tarımsal üretimin artması tüm kolektif köylüleri mutlu bir yaşama götürecekti.

Parti MK'sının bu çağrısı, emekçilerin refahının yükseltilmesi görevini de içeriyordu.

Partimiz, halka, sadece bu yüksek yaratıcı hizmetleri değil, aynı zamanda bunların paralelinde somut gerçek önlemleri de sundu. Ulaşım araçlarında olduğu gibi, tarımın ve endüstrinin tüm dallarında, biz, öncü olduk. Taşkömüründeki üretimimiz, savaş öncesi dönemden, daha da fazla oldu. Hızlı bir tempo içinde, tüm endüstri dallarının yeniden yapılanması ve daha da geliştirilmesi gerçekleştirildi. Ağır sanayimizin brüt üretimi, 1947 Ekiminde, 1940'ın aylık ortalamasına erişti. Bolşevik Partisi ve yol-

daş Stalin tarafından yönetilen ve yönlendirilen Sovyet halkı tarafından, savaş sonrası 5 yıllık planın 730. gününde aşağı yukarı 1900 yeni üretim merkezi yapıldı ve yenilendi, ardından işletmeye sokuldu. Parti tarafından alınan önlemler tarım ekonomisinin savaş sonrası süreçte, olabildiğince hızlı dönüşümünü sağladı; 1947'de, brüt ürün aşağı yukarı 1946'dakinin yüzde 58 fazlasına erişti.

Tarımda ve sanayi üretiminde başarının itici gücü olan parti ve hükümet, 14 Aralık 1947 tarihli kararında, sanayi malları ve gıda maddeleri için, ülkemizde uygulanan karne sistemini kaldırma kararını aldı. Aynı zamanda, tüm mallar için serbest piyasa fiyatları kaldırıldı ve tek bir devlet fiyatı konuldu. Ekmek ve gıda maddelerinin fiyatı düşürüldü. Devletin tek fiyat uygulaması, ülkemiz halkının yılda 57 milyar rubleden daha fazla tasarruf yapmasına yolaçtı.

IV

BOLŞEVİK AJİTASYONUN AÇIKLIĞI

Tüm tartışmalarda ve eylemlerde, açıklık, ajitasyon ve propaganda çalışmalarının en temel şartlarından biridir. Her propagandacı ve her ajitatör, Lenin'in dediği gibi, *"Kitleyle basit ve açık, anlaşılabilir bir dille konuşmak zorundadır. Hiçbir zaman, yüksek perdeden, ağır top atışları gibi, ukalaca, yabancı sözcükler kullanarak, kitleye bir şey anlatılmaz. Anlaşılmayan sloganlar, anahtarı olmayan çözüm önerileri, kitleye sunulamaz."*(24)

Genel olarak yaşama yabancı safsatalarla ve *süper akıllı formül papağanlıklarıyla*, dinleyicilerin kalbinin kazanılamayacağı açıktır. Kitlelerin ruhu bu biçimde etkilenemez. Söylediğini kanıtlayabimek için, yabancı sözcüklerle teatral konuşmalar, hiç kimseye hiçbir şey kazandırmaz. Bizim güzel anadilimiz kullanılmalıdır. Sadece o zaman, bir davanın anlamı dinleyenlere duyurulabilir. Konuşmanın ya da sözlerin içeriği, netlik kazanır. M.İ. Kalinin'in dediği gibi, *"Dil, ajitatörün her şeyidir."* V.İ. Lenin de, dil birliğine büyük bir önem verir. Ve Rus dilini, tüm yabancı sözcüklerle ve terimlerle süslemeye ve karıştırmaya, öfkeyle bakmıştır. Lenin şöyle diyordu:

"Biz, Rus dilini felakete sürekledik, yabancı sözcükler hiç gerekmediği halde, bizim tarafımızdan kullanılıyor. Aynı zamanda, biz, bunları doğru olarak da kullanmıyoruz. Yetersizliklerden, eksikliklerden ya da noksanlıklardan

(24) V.İ. Lenin, **"Toplu Yapıtlar"**, Berlin 1930, s. 196.

söz edebiliyorsak niçin 'bozukluk-defekte' demek zorunda kalıyoruz? Öyle ki, bazen 'uyandırma' anlamında 'rahatsız etmek' 'heyecanlandırmak' anlamına gelen 'sarsmak' sözcüğünü kullanıyoruz. 'Bouder' Fransızca bir sözcüktür ve 'somurtmak', 'surat asmak' anlamına gelir. Bu yüzden, Rusçada, 'Bouder' sözcüğü gerçekte, 'darılmak, gücenmek' anlamlarında kullanılır. Nijninovgord, Fransızcadan türetilmiştir. Rus büyük toprak sahibi sınıfları, gerçi, Fransızca bilirler, fakat bir kez bile sonuna kadar öğrenememişlerdir. Bu yarım bilgileriyle, Rus dilinin en kötü temsilcilerinin en berbat çevirileriyle Rusçayı sakatlamışlardır. Rusçanın bozulmasına karşı savaş ilan etmenin zamanı gelmedi mi?" (25)

Sözünü ettiğimiz açıklık, sadelik ve düşünce yoğunluğunun birliği, V.İ. Lenin'in ve J.V. Stalin'in tüm konuşmalarında, tüm söylevlerinde vardır.

Yoldaş Stalin, 28 Ocak 1924'te, Kremlin'deki anma töreninde, Lenin hakkında yaptığı bir konuşmada, Lenin'in söylevlerinde alışılmadık bir ikna gücü olduğunu, kanıtlarının sade ve açık biçimler içerdiğini, bu biçimlendirmelerin genel olarak herkesin anlayacağı düzeyde ve net olduğunu belirtti. *"Lenin'in söylevlerinin mantığının mucizevi bir gücü vardır... Konuşma sanatı, onun en güçlü yanlarından biriydi"*(26) demişti.

V.İ. Lenin, propagandistlerden ve ajitatörlerden, süslü ve tumturaklı sözcükler kullanmadan açık ve sade bir dille konuşmalarını istedi. Böylece ajitasyonun sade ve kolay, anlaşılabilir olacağını hatırlattı. Ajitatörler *"on"* sözcüğü iki sözcüğe sığdırabilmek zorundadır. Geri kalan sözcükler, sadece, aşırı bir düşünce cambazlığından başka bir şey değildir.

Maksim Gorki, Lenin'le ilgili anılarında, iki konuşma-

(25) V.İ. Lenin, **"Toplu Yapıtlar"**, 3. baskı, Cilt: 24, s. 62.
(26) J.V. Stalin, **"İki Ciltlik Seçme Yapıtlar"**, Cilt: 1, s. 32.

cının, iki parti önderinin, Bolşeviklerin önderi Lenin'in ve Menşeviklerin önderi Martov'un ilginç bir tablosunu çizer. Gorki, 1907'de, Rus sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin Londra'da yapılan 5. Kongresi'nde, ikisinin de konuşmalarını dinlemiştir. Gorki, Martov'u, şöyle anlatıyor: *"Martov, tümüyle sinirli. Bedeni sarsılıyor ve titreyen parmaklarıyla, gömleğinin yakasını çekiştiriyor, kollarını iki yana açıp geriniyor, ceketinin yeninden çıkan manşetini düzeltiyor, ellerini teatral bir şekilde göklere açıyor ve bazen de, kulağını karıştırıyordu. Martov, bana, hiçbir şey kanıtlayamayan, tersine, saldıran ve kükreyen biri gibi göründü. Konuşmasında, nerdeyse, histerik bir ses tınılıyor. Kullandığı sözcükler, konuşmasını anlaşılmaz kılıyor ve konuşmacıyı mutsuz bir kişi olarak gözler önüne seriyordu. Ama, hemen ardından, Vladimir İlyiç, hızlı adımlarla kürsüye çıktı. Ben ilk kez dinliyordum. Politikanın en karmaşık sorunlarını, en anlaşılır sözcüklerle anlatabiliyordu. Konuşmasında, asla güzel, tumturaklı sözler sarfetmeye kalkışmadı. Kullandığı her sözcük, avucundan bir su akar gibiydi. İleri sürdüğü fikirlerin tümü de, açık ve anlaşılırdı."* (27)

Yoldaş Stalin'in tüm söylevlerinde de, olağanüstü bir düşünce açıklığı görülür. Stalin, sade, açık ve yaratıcı biçimde konuşur ve bu tavrını hiç değiştirmez.

"Yavaş sesle konuşmaya başlardı" diyor anılarında Aleksey Tolstoy, yoldaş Stalin için. *"Her zaman olduğu gibi, sakin, her sözcüğü özenle vurgulayarak, ileri sürdüğü her düşünceyi tamı tamına ifade ederek ve herkesin anlayabileceği en açık ve en sade biçimde toparlayarak sürdürürdü.*

Ruhsuz konuşmazdı. Sadece, konuşması sırasında, parmaklarını büker, kolunu ileri doğru uzatır, elini, salon-

---

(27) M. Gorki, **"Toplu Yapıtlar"**, Cilt: 22, s. 194 (Rusça)

dakilere doğru açardı. Sanki düşüncelerinden birini özgürlüğe salıyormuş gibi..." (28)

V.İ. Lenin, büyük emekçi yığınları arasındaki politik çalışmalarda, çeşitli halk tabakalarındaki farklılıklara çok büyük önem verilmesine dikkat çeker. Lenin, 1911 Aralığında yazdığı **"Duma İçindeki ve Duma Dışındaki Sosyal Demokrat Çalışmanın Örgütlenmesi ve Şiarları Üzerine"** makalesinde, şunları söylüyordu:

"Bir fabrika meclisinde, bir Kazak köyünde, bir öğrenci derneğinde, bir köylü kulübesinde konuşulur gibi, III. Dumanın kürsülerinden ve ülke dışındaki organın fraksiyonlarından birindeki gibi konuşulamaz. Her propagandacının ve her ajitatörün sanatı, dinleyici çevresini en iyi şekilde etkilemektir. Bunun için de, bu dinleyici çevreyi olabildiğince ikna edici kesin bir gerçeklik gerekir. Bu çevre, propagandacıdan ve ajitatörden, olabildiğince kolay, olabildiğince anlaşılır şeyler duymak ister." (29)

V.İ. Lenin'in bu örneği, bugün de, parti örgütlerinin tüm ajitatif kitle çalışması için, büyük önemini korumaktadır.

Ülkemizde, Sovyet iktidarının kurulduğu yıllarda, zorlu sosyal, ekonomik ve politik dönüşümlerin yapılmış olduğu bilinir. Sosyalizm kurulunca, ülkede gerçek kültürel bir devrim yapıldı. Halkın ideolojik ve politik düzeyi yükseltildi. Fakat, çalışanların çeşitli kategorileri arasındaki ajitasyonla, sadece bunları belirtmekle yetinilemezdi, aynı şekilde, kitleler arasında, politik açıklama çalışmaları yapılmak zorunluluğu vardı. Kentteki ve kırdaki çeşitli halk katmanlarının gelişim düzeyi, aynı değildi. Ve bu durum karşısındaki görevler de farklıydı. Örneğin, onların önünde, sorunları, SSCB'nin Devlet Plan Komisyo-

---

(28) J.V. Stalin **"60. Doğum Yıldönümündeki Tüm Yazılar"**, s. 238 (Rusça)

(29) V.İ. Lenin, **"Toplu Yapıtlar"**, Cilt: 15, Moskova 1941, s. 372.

nu'nun üyelerinin toplantılarında, ekonominin gelişimi ve yeniden inşası konusu ya da devlet planının gerçekleştirilme bilonçosu üzerinde konuşur gibi ele alamayız.

İşçilere ve kolektif köylülere planın sonuçlarını açıklamak ve onlara somut görevlerini göstermek, savaş sonrası, Stalinci Beş Yıllık Plan'ın çerçevesinde yeni ve kahramanca yaratıcılıkları teşvik etmek için, şu ya da bu konferans yetmez. Aynı plana göre, işçilere ve kolektif köylülere gitmek, aynı malzemeyle, aynı şemayı, iki kesimde de aynen kullanmak gerekmez.

SBKP (B) MK'sı **"Stalingrad Parti Örgütündeki Ajitatörlerle Çalışmanın Mükemmelleştirilmesine İlişkin Önlemler ve Eksiklikler"** kararında ajitasyon çalışmasının, bir önderliğe bağlı olmasının gerekliliğine özel dikkat çekti. Ve ayrıca şunlara önem verildi: Stalingrad bölgesi parti komitesi, inşaatlarda ve sanayi işletmelerinde, kolektif ve Sovyet çiftliklerindeki en iyi ajitatörlerini, özel olarak görevlendirmelidir. Makine ve traktör parklarının, Sovyet yönetim ve ticaret örgütlerinin ajitatörlerini de, halkın oturduğu yerlerde çalıştırmalıdır.

Bu görevleri yerine getirirken, partimizin politik ajitasyon alanında kazandığı zengin deneyimleri öğrenmek zorundayız. Her yazılana, sadece söz olarak değil, aynı zamanda, bir pratik olarak da dikkat etmeliyiz. Lenin'in, Stalin'in tarzından öğrenmek zorundayız.

Bunu yerine getirmek için, politik olarak en iyi yetişmiş komünistlerin ve ileri partisiz işçilerin, kolektif köylülerin ve aydın ajitatörlerin sayısını artırmak, parti organlarının görevidir. Bunlar, partinin politikasını, kitlelere ve emekçilere, onların çıkarlarıyla ilgili sorunlarını, açık ve anlaşılır bir dille açıklamada yeteneklidir.

Yoldaş Stalin, bize, partinin ve hükümetin kararlarını ve politikasını, emekçilere anlatırken, ajitatörlerin ve komünistlerin ne yapması gerektiğini öğretti. 1925 ilkbaharında, yoldaş Stalin SBKP (B) MK'sının Moskovalı eylemcileri önünde okuduğu **"SBKP (B)'nin 14. Kongresinin**

Çalışmasının Sonuçları Üzerine" başlıklı bir raporda, şu hedefi gösterdi: *"Köylülere, anlamadıkları sorunlarını sabırla açıklamak, onları ikna etmeyi öğrenmek zorundayız ve bu hedef için, ne zamandan, ne de güçten yakınacağız."*

Köylüler arasında kitle ajitasyonu üzerine, S.M. Kirov, 1934 Ekiminde SBKP (B)'nin Leningrad bölge ve şehir komitesinin plenumundaki söylevinde şunları belirtmişti:

"Kırlardaki eğitim çalışmamızı, en azından, biçimsel bir öğretim sistemine oturtabilir ya da bir genelgenin buyruğuna göre toplantılar yapabiliriz. Ya da bunun gibi bir takım şeyler. Politik kitle çalışmamızın örgütlenmesi yolunda, toplantılarda özel bir esneklik göstermek zorundayız, diye düşünüyorum. Bana öyle geliyor ki, bu soruna, şu şekilde yaklaşmak zorundayız: Büyük bir harman makinesinde (batözde) aşağı yukarı 50 insan çalışır. Batöz durdu. Batöz, kendi kendine de durmadı, vakit öğle paydosuydu. Yemek yenebilir, gazete okunabilir. Gazete haberinde, örneğin, bir kralın öldürüldüğünden söz ediyor. Bu kimseyi ilgilendirir mi, ilgilendirmez mi? Ben ilgilendireceğini düşünüyorum. Fakat, her şey, bununla başlamıyor, başka şeyler de gerekiyor. Faşizm, ne yapmak istiyor? Ve biz barış için nasıl mücadele ederiz? Ve bize bu konuda kim bir şey söyler. Her köylünün, bunları bilmesi gerekir, kendisi için bilinemez olanı o zaman anlar. Tüm bu konular, gazete haberleriyle ilişkisi içinde anlatılabilir. Ve ben böylesi iş paydoslarından yararlanılabileceğini sanıyorum. Tümüyle basit bir biçimde, mısır ekme tekniğini anlatır gibi, sorunlar anlatılabilir köylüye... Bilimle teori, pratik hayat içinde birbirine bağlanırsa anlaşılır hale gelir..."(30)

Açıklık, sadelik ve uygulamadaki kolay anlaşılırlık... Bunlar, Bolşevik ajitasyonun önde gelen özellikleridir.

---

(30) S.M. Kirov, **"Seçme Yazıları ve Konuşmaları"**, 1918-1934, s. 294-295 (Rusça)

V

BOLŞEVİK AJİTASYONUN AMAÇLILIĞI, CANLILIĞI VE ETKİNLİĞİ

Bolşevik ajitasyonun gücü, onun amaçlılığından, canlılığından ve etkinliğinden gelir.

V.İ. Lenin, eski Çarlık Rusyası'ndaki yoğun illegalite yıllarında, doğru, örgütlü, politik ajitasyonun özel önemine ağırlık vermişti. Parti ajitatörlerinden ve propagandistlerinden, devrimci mücadelenin tüm görevlerini, somut yerel ortamla bağlantılı olarak uyumlaştırmalarını istedi. Politik ajitasyonun somut olmasını, özelle genelin kaynaştırılmasını istedi.

1909 yılında, ünlü **"Doğru Yolda"** makalesinde V.İ. Lenin şöyle yazıyordu:

"Her hücrenin ve işçilerin oluşturduğu her parti komitesinin, kitle arasında, pratik örgütsel ve ajite edici, propagandaya yönelik çalışma için, bir dayanma noktasına ihtiyacı vardır. Yani kayıtsız şartsız, oraya, kitlenin olduğu yere gidecek ve adım başında, onların bilincini, sosyalizme yöneltecek ve her özel sorunu, proletaryanın genel görevleriyle birleştirecek..." (31)

Partimizin ajitatörleri, emekçi kitleleri eğitir ve ilk planda, sosyalizm düşüncesini, proletaryaya aşılar, onları monarşiye ve kapitalizme karşı, devrimci mücadeleye çağırır. İllegalitenin yakıcı, ihmal tanımaz, ağır koşulları altında çalışmalarını yürütürler. Ekonomik ve politik baskı-

(31) V.İ. Lenin, **"12 Ciltlik Seçme Yapıtlar"**, Cilt: IV, Moskova 1933, s. 10.

nın ağır yükü altındaki işçilerin ve emekçi köylülerin her özel gerçeğini, proletaryanın genel görevleri çerçevesinde değerlendirirler. Burjuva demokratik devrimle, ardından gelecek proleter sosyalist devrimin hazırlanması ve yürütülmesi görevleriyle bağlar. Ajitasyon, parti örgütleri tarafından somutlaştırılır ve aynı zamanda bir hedefe yöneltilir.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nden sonra, parti ve Sovyet devletinin önüne, yeni sosyalist toplumun kurulması, kentte ve kırda sosyalizmin inşa edilmesi görevleri çıktı. Bu yüce, yaratıcı görevler, partimiz ve halkımız tarafından üstlenildi. Bunda, parti örgütlerinin tüm ajitasyon ve propaganda çalışması belirleyici oldu.

Kasım 1920'de, Lenin, **Halk Eğitiminin Eyalet ve Çevre Bölümlerinin Politik Eğitim Memurlarının Tüm Rusya Konferansı**'nda yaptığı konuşmada şunları söyledi:

"Bizim politik esas görevimiz, bugün, devletin ekonomik inşası zorunluluğudur... Ve tüm ajitasyonumuzu ve propagandamızı, bunun üzerine inşa etmeliyiz... Her ajitatör, devletin bir önderi gibi davranmalı ve ekonomik inşada tüm köylülerle işçiler, birer önder olmak zorundadır. Komünizm, işçi kitlesini, onları kendi davalarına sürekli sahip çıkarmalıdır... Biz, bizi geri bıraktırmak isteyen eski düzenin tüm engellerini aşacağız ve işçi sınıfına darbe vurmasına engel olacağız. Kitleleri dönüştürmek zorundayız, fakat bunu sadece ajitasyonla ve propagandayla yapamayız. Biz, kitleye, ilk aşamada, tüm ekonomik yaşamın bir an önce inşası gerektiği duygusunu vermek zorundayız. Her ajitatör ve propagandacı için, faaliyeti sırasında, en önemli şey budur. Eğer ajitatör ve propagandacı bunu kullanırsa, çalışmasının başarısını güvenceye alır."(32)

---

(32) V.İ. Lenin, **"Tüm Yapıtlar"**, Cilt: 25, s. 568-569-570.

Ajitatörün kitle çalışması sırasında karşılaştığı sorunların en başında, onun yaşama yabancılığı, üretim sürecinden kopukluğu yer alır. İşçileri ve kolektif köylüleri etkilemek, somut görevlerle belirlenir. Pek çok ajitatör ve parti örgütü, bazen, en azından yerel ekonomik görevlerde ve tek tek cumhuriyetlerde, federasyonlarda, bölgelerde, mahallelerde, işletmelerde, madenlerde, ocaklarda, kolektif ve Sovyet çiftliklerinde, makine ve traktör parklarında tüm olanakları kullanmada halka genel çağrıda bulunun! Bu genel çağrılar, çoğu kez, kitlenin bilincini etkilemez, amacına erişmez ve ajitasyon, sadece ajitasyon olarak kalır. Politik ajitasyon, parti ve hükümet kararlarının yerine getirilmesinde, kitleleri seferber etme çağrısındaki amaca erişmede, politik ve ideolojik kitle eğitiminin en önemli araçlarından biridir. Üretim yolunda gider ve ajitasyon, onu izler.

Parti örgütleri, kayıtsız şartsız, tüm devlet görevlerini, her özel sanayi işletmesinin, kolektif ve Sovyet çiftliklerinin, makine ve traktör parklarının önünde bulunan canlı görevlerle bağlamak zorundadır. Aynı şekilde, mutlaka kaçınılmaz bir başka nokta da, tüm devlet görevlerini, emekçilere, anlaşılır ve basit biçimde belirtmektir. Bolşevik ajitasyonla yapılabilir bu. Tüm Sovyet insanları, savaş sonrası yeniden inşada ve tüm ekonominin daha da geliştirilmesinde büyük başarıya böyle götürüldü.

Kentte ve kırda, partinin ve Sovyet devletinin somut görevlerinden biri, vazgeçilmez ajitasyondur. O ajitasyondur ki, kitlenin çalışma şevkini ve dinamizmini hiçbir yaratıcı özveriden alıkoyamaz, üretim planlarının gerçekleştirilmesinde kitleleri seferber etmekten vazgeçmez. Parti örgütlerinin görevi, halkın tüm tabakaları arasında, ideolojik düzeyi yüksek, etkin, canlı ve amaçlı bir ajitasyonu yürütmektir.

Ajitatörlerimizin bölgesel ve somut sorunları, tüm devlet görevleriyle nasıl bağdaştıracaklarının seçkin örne-

ği, S.M. Kirov'un pek çok söylevinde ve konuşmasında bulunabilir. Üretimin özelliklerini iyi tanıyan ve anlayan Sergey Mironoviç Kirov, sanayinin, tarımın ve çalışmanın ilk bakışta görülebilir sorunlarını, tüm parti ve devlet görevleri düzeyinde sergilemiştir. İşçilere ve kolektif köylülere, çalışmalarının önemini göstermiş ve onlara, görevlerinin, devletin önem verdiği büyük politik görevlerin çözümüyle, ayrılmaz biçimde bir arada bulunduğunu gözleri önüne sermiştir. Örneğin, 1934'te, "Krasny Putilower" Fabrikasında, mekik üretimi, tırtıllı işletme düzeniyle birleştirildi. Burada Sergey Mironoviç Kirov, eldeki yetersizlikleri açıkladı: Pullukla tohum ekerken, tekstil sanayisinin gelişiminin kendileri için ne kadar önem taşıdığını bilemezler ve bunun için de, emekçilerin maddi durumunun iyileştirilmesi gecikir. Bu çalışmadan sonra, görüldü ki, işçilerin doğasında, sağ eğilim yoktur. İnandıkları zaman çalışırlar. Sonuçta, özlenen maddi iyileşme, kendiliğinden oluşuyor.

"Buradaki bu makine", diye söze başladı yoldaş Kirov, traktör monte edilen fabrikayı bir ziyaretinde, *"sadece bir pulluk değildir. Bu makine, yoldaşlar, partinin politikasıdır. Ve bu sürekli iş bandında, burada, partimizin politikası gerçekleşmektedir. Bu aletin üretiminde, herkes, işçiler, birbirinden ayrılmaktadır. Daha çok pamuk ekebilmek için, bu makine, bize Orta Asya'dan yollandı. Fakat, daha çok pamuk, aynı zamanda, daha çok imalat aleti demektir. Daha çok imalat aleti, daha çok iç çamaşırı, daha çok gömlek, daha çok yatak çarşafı, daha çok kumaş demektir ve işçilerin, kolektif köylülerin mutluluğu demektir. Eğer, bunun doğruluğu, hepimiz tarafından görülüyorsa, Bolşevik düzeni açıkluyorsa, ellerimizdeki eser de, Bolşevik Stalinci tarzın iyi gittiğinin* kanıtıdır."[33]

---

(33) S. Avvakumov, **"S.M. Kirov-Büyük Bir Bolşevik Halk Kürsüsü"**, Moskova 1944, s. 46-47 (Rusça)

Pek çok ajitatörün çalışması kötü değildir. Somut, amaçlı ve etkin ajitasyon yürütürler. Onlar, çeşitli konulardaki konuşmalarında, olabildiğince hızlı yeniden inşa, ekonominin geliştirilmesi, emeğin üretkenliğinin artırılması, iş disiplininin sağlamlaştırılması, ıskarta üretime karşı mücadele için, partimizin politikasını, doğru şekilde açıklarlar. Tüm bu sorunları, ülkemizin durumu ile, uluslararası durumla, ülkemizin uluslararası ilişkileriyle, üretim planlarının yaşama geçirilmesine ilişkin görevlerle, kolektif çiftliklerdeki ya da işletmelerdeki sorunlarla bütünleştirirler.

Kadın ajitatör İvanuşka, 1948 Şubat'ının başında, Moskova'daki Stalin Otomobil Fabrikası'nda buna eş bir çalışma yaptı. Kadın yoldaş İvanuşka, fabrikada, 3 numaralı dökümhanede, piston bileziğinin yeni öngörülen üretimini, ayda bir milyona çıkarmayı kolektif işletmecilerle tartıştı. Konuşmasının başında, böylesine önemli bir üretimi, çeşitli gerçeklerle vurguladı. Piston bileziğindeki ıskarta üretimin zararlarının ne kadar olduğunu, otomobil fabrikasının beş yıllık planda gösterilen hedefi 4 yılda gerçekleştirmesinin önemine değindi.

Gene bu konuşmaya dönelim:

"Biz, bugün, burada, toplanmış bulunuyoruz" diye başladı konuşmasına kadın yoldaş İvanuşka, *"aramızda, en önemli sorunlardan biri olan -yeni Stalinci beş yıllık planın üçüncüsünde- tüm yılın programı ve bu yılın Şubat planının nasıl yerine getirilebileceği üzerine konuşacağız.*

Önümüzdeki bu görev çok önemlidir, amacımız büyüktür. Bugün, biz, planda saptanan ayda 900 bin piston bileziği üretimini ele alıyoruz. Böylesi bir program, bizim bölümümüzde, hiçbir zaman ele alınmamıştı. Bir buçuk ay önce, Lenin'in kentinin emekçileri, Sovyetler Birliği'nin tüm emekçilerine, savaş sonrası beş yıllık Stalinci planın, dört yılda gerçekleştirilmesi çağrısında bulundu. Leningradlıların Sovyet halkına yönelttiği bu parola, Sovyet insanları-

nın görevlerinden biriydi. Bu çağrı, ülkemizde, komünist toplumun inşasının yeni başarılarında, halkımıza bir hız verdi. Halk diyor ki; beş yıllık planla ilgili yasa, sadece savaşın yakıp yıktığı bölgelerin yeniden inşası, tarımda ve sanayide savaş öncesi düzeyin tutturulmasını içermiyordu, aynı zamanda, bu düzeyi aşmamızı içeriyordu. Üretimimizin temposunu kesintisiz yürütmemiz gerektiği açıktır.

Hiçbirimiz, kapitalist dünyayla çevrili bir şekilde çalıştığımızı unutmamalıyız. Bu nedenle, vatanımızı, tüm olası tehlikelere ve kapitalistlerin ülkemize bir saldırısına karşı güvenceye almak zorundayız."

"Biz burada" diye sürdürdü konuşmasını İvanuşka, "Otomobil endüstrisinde çalışıyoruz. Beş yıllık plan hakkındaki yasada, 1950'de, yılda 500 bin otomobil üretmemizin zorunlu olduğu belirtilmişti. Şimdi, yeni otomobil fabrikası yapılıyor ve mevcutlar genişletiliyor. 1950 yılının sonunda, fabrikamız, yılda 100 bin araba üretecek. Günde 350 bin makine, akar banttan geçecek, fakat süre, bizim sadece günde 175'den 200'e kadar otomobil üreteceğimiz kadardır. Fabrikamızdaki otomobil üretimini, hemen hemen ikiye katlamış olacağız.

1947 yılı programımızı, hemen hemen yüzde 94.6 oranında gerçekleştirdik. Bizim fabrikamızın bölümlerinde, yetkin işçiler, kadın yoldaşlar Sublina, Romanova, Prachorova, yoldaş Filinonov ve ötekiler gibi Stahanovcuların sayısı, hiç de az değildir. Bunlar, büyük bir yük taşıyorlar ve üretim programımızı gerçekleştiriyorlar.

Bölümümüzün kolektifi, iyi örgütlenmiş biçimde çalışıyor. Bu yüzden, 1947'nin ikinci yarısında, ortalama 700 bin piston bileziği üretimine erişmek zorundayız. Öteki aylarda da, 800 bin bileziğin üzerine çıkmalıyız. Yılın birinci yarısında da, yüzde 40'lık bir artışa eriştik. Fakat biz, bu rakamlarla, henüz, sınırları aşmış değiliz. Ayda bir milyon piston bileziği üretmeliyiz ve üretebiliriz. Bunun için tüm öngörülerimiz vardır. Bunun için ne gereklidir? Sadece tek

bir şey, Leningradlıların çağrısında ifadesini bulan tek bir şey gereklidir: Topladığımız büyük güçle çalışmak, birbirimize yardım etmek, yaratıcı inisiyatif geliştirmek, iç rezervleri her yerde harekete geçirmek ve mevcut rezervleri de, bölümlerimizi de daha çok kullanmak. Özel bölümlerde iş verimliliğimiz azdır, çalışma disiplinimiz noksandır ve ıskarta üretimin yüzdesi yüksektir. Iskarta üretime bakıldığında, hemen hemen ayda 100 bin piston bileziğini aşan büyük bir kayıp olduğu görülüyor. Hiçbirimiz, bir piston bileziğinin 20 kopek olduğunu, bileziklerin her yere saçıldığını görmüyoruz, bunların her biri yere saçılmış 20'şer kopek'tir. Kaybolan bileziklerin sayısını ise, tahmin edemeyiz.

İş disiplininin eksikliğine gelelim. Bu, planın gerçekleştirilmesinde büyük bir engeldir. Düzenli, disiplinli yoldaşların yanında, işçilerimizin arasında, bölümümüzü rezil rüsvay edenler de var.

İş alanımızı, olanaklarımızı genişletmek zorundayız. Savaş sonrasının beş yıllık planının üçüncü yılının programını gerçekleştirmek için, yükümlülüklerimizi yerine getirmeliyiz. Beş yıllık planı, dört yılda yerine getirmeliyiz. Ayda bir milyon piston bileziği üretmek için, mücadeleye çağırıyorum hepinizi."

Tartışmaya katılan kadın yoldaşlar ve Propletina, Çernizyn, Şeburenkova ve öteki yoldaşlar da, aynı şekilde, noksanlıkların giderilmesinden ve iş disiplininin sağlanmasından, çalışma zamanının rasyonelleştirilmesinden, ıskarta üretime karşı mücadele edilmesinden söz ettiler.

Tartışma, giderek ilginçleşti, çok eğitici ve yol açıcı anlam kazandı.

Aynı şekilde pek çok yerel parti örgütünde ajitatörler, kolektif erkek ve kadın köylülerle konuşmalarında, somut ve hedef gösterici oldular. Örneğin, Kazakistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nde, aynı adla anılan Akmolinsk

bölgesinde, "Mutlu Yaşam" kolektif çiftliğinin ajitatörü Alaxander Ovtşinnikov, 1947 yazında, ürün toplamadaki kayıplara karşı mücadele üzerine, çok öğretici bir konuşma yaptı.

"Bugün, ürün toplamadaki kayıplara karşı mücadele üzerine konuşmak istiyorum" diye başladı söze Alexander Ovtşinnikov. "Ben, ürün toplama bölgesindeydim ve oralarda, ekin alanlarında, tarlanın yüzüne dökülmüş, döşürülmemiş, telef olmuş çok başak gördüm. Bu sorunun üzerinde durmak çok önemli geldi bana. Bunun sonucu ne olur? Hektar başına 50 kilo diye hesaplıyorum bunu." "Evet, bundan daha fazla değildir" diye vurguladı salondaki dinleyicilerden biri. *"Daha çok olduğunu niçin düşünmüyorsunuz? Biz daha çok olduğunu hesaplıyoruz. Elli kiloluk başakları, tüm ürün döşürdüğümüz hektar sayısıyla çarpalım. Ve bu, bizim için hiç de az değildir. Biz 3800 hektar işliyoruz. Büyük bir hububat dağı yapar bu: 3800 kental! Bunu işlediğimiz birime göre hesaplayalım. Her birime yarım kilo düşer." "Çok şey!"* diye seslendi biri. *"Bir şeye dikkat etmek gerekir"* dedi bir başkası, *"bir çift başakta ne kadar ürün var?"*

Konuşma, bu kadar kısaydı, ama açıktı, canlıydı. Bundan, ürün sırasındaki hububat kayıplarına karşı mücadeleyi gerçekte, nasıl vermek gerektiği anlaşıldı...

Politik, etkili, somut ve inandırıcı ajitasyonu yapmak için, ajitatör, büyük ölçüde, işletmelerden, kolektif çiftliklerden ya da istasyonlardaki yaşamdan örnekler getirmek zorundadır. Yörenin, bölgenin, cumhuriyetin ve tüm Sovyetler Birliği'nin görevleriyle, partimizin politikasıyla, kararları ve talimatlarıyla, önünde duran görevleri birleştirmeli, kaynaştırmalıdır.

Ajitatörde, söz ve eylem, hiçbir zaman, birbiriyle çelişmez. Bir ajitatör, yüksek bir fabrika disiplini, yüksek bir iş verimliği için, örnek bir kişi olmalıdır, en ön saflarda bulunmalı ve nasıl iş yaptığını kendi kişisel davranışlarıyla göstermelidir.

V.İ. Lenin, *"Politik iktidar, proletaryanın eline geçtikten sonra, iktidar, ilk önce, bir kitle etkinliği kurma olanağını kazanmalı"* diyor.(34)

Büyük vatanımızın tümünde, emekçilerin geniş kitleleri arasında yüzbinlerce ajitatör, parti üyesi ve partisiz Bolşevik, endüstri ve tarım yetkilisi ve üretimin Stahanovcuları tarafından, zorlu bir politik kitle eğitim çalışması yürütülüyor. Onlar, ateşli sözcülerle, işçilere ve köylülere, bıkmadan, usanmadan Bolşevik Partisi'nin ve Sovyet hükümetinin politikasını açıklıyorlar, onlara mücadeledeki fedakârlığı, Stahanov çalışmasını, kişisel görüşlerini, güçlü vatanımızın nasıl daha da sağlamlaşabileceğinin anahtarını veren parti ve hükümet kararlarının nasıl yerine getirileceğini gösteriyorlar.

Karl Liebknecht Fabrikası'nda (Kriwoi Rog), bazı bölümlerde disiplin bozuk, istekler ve planın uygulanması, aydan aya düşüyor. Burada, parti bürosu, ajitatörleri, komünistleri ve genç komünistleri, kişisel eylemleriyle ve örnekleriyle nasıl çalışması gerektiği konusunda seferber etti. Programın kömür talebi yüzde 200'den 300'e dek yükseldi. Sözüyle ve eylemiyle, ajitasyon, hükümetin ve partinin kararları hakkında, işçilerle düzenli konuşmalar, ülkede ekonominin geliştirilmesi ve yeniden inşasına ilişkin beş yıllık planın uygulanması hakkında, Ukrayna Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nde, Kriwio Rog bölgesinde, insanların doğru istihdam edilmesi sağlandı ve disiplin sağlamlaştırıldı. Bölümdeki işçiler, planın öngördüklerini yerine getirmeye başladılar.

Yönetici parti, Sovyet ve ekonomi kadrolarının yanında, ajitasyon çalışmasına niçin ihtiyaç duyulduğunun nedeni budur.

Hitler Almanyası'na ve emperyalist Japonya'ya karşı

(34) **"Rekabet Üzerine, Lenin ve Stalin"**, Dietz Verlag, Berlin 1950, s. 24.

büyük anavatan savaşı yıllarında, birliklerimiz, savunmadan çıkıp, ilk kez saldırı sürecine girdiklerinde, cephelerdeki askerler, moral güçlerini sonuna dek kullandılar. Savaş alanlarında, cephede, açıklama yapacak, bilgilendirecek hiçbir kaynak yokken, ajitasyon, kişisel tavırla, büyük bir rol oynadı. Cesaret ve fedakârlık, inisiyatif ve beceriklilik, ajitatörün kısa bir çağırısı, pervazsız bir jesti, fırtınalı bir atılışı, kesin etkisini gösterdi. Öyle ki, Alman işgalcilerinin Ukrayna'dan sökülüp atılması savaşlarında, bizim bir bölüğümüz fırtınalar estirdi. Askerlerimiz, Alman siperlerine dek, düşmanın top ateşi altında sızdılar. Her savaşçı, cesurca yere düştü, yerine, geride kalanlardan biri ya da ötekisi geçti. **"Vatan için! Stalin için! Arkamdan gelin!"** haykırışlarıyla, ajitatör Smytşkov, düşman siperlerine saldırıyordu. Öteki ajitatörler, komünistler ve genç komünistler de onun peşinden gittiler. Birlik öne atıldı ve Alman siperlerine girdi. Göğüs göğüse bir çarpışma başladı. Birkaç kızıl asker, kendilerini kaybederek, siperde karşısına çıkan Almanı öldürmeye başladı. Ajitatör Atanjasov ise, savaşçı geleneğinin dışına çıkarak değişik bir örnek gösteriyordu: **"El bombalarınızı yere bırakın, süngülerinizi çıkarın!"** Bu haykırışlarla düşmanın önüne dikildi ve Almanların direnişi kırıldı. Düşmanlar, hemen siperden çıkarıldı.

Bu örnek, yüzlerce ve binlerce kez tekrarlandı.

Propagandanın nasıl yapılmayacağı hakkında, eksik bir halkçılık ve hiç acımazlık üzerine genel bir tutumu, ve soyut boş laf kalabalığını, yazar Furmanov, ünlü **"Çapayev"** romanında şöyle anlatır:

"İnsanlar alanda kaynaşıyordu. Konuşmalar gırlaydı... Sonsuz nutuklar. İşçilerin ve askerlerin alkışlarından ve takdirlerinden utanan Fouesse, konuşmaya başladı. Fouesse'den sonra -olmadan olmazdı- Pulemjotkin de kürsüye sıçradı ve 'ejderha karşıdevrim' üzerine, en azından, herkesçe bilinen gerçekler hakkında karışık ve uzun uzadı-

ya konuşmaya başladı. Yaptığı, sonsuz bir gevezelikti, kimse engel olmuyor, kesmiyordu... On dakika geçti... Yirmi dakika, otuz dakika geçti. Pulemjotkin, devam ediyordu. Bir kez bile, kimse, eteğinden çekmemişti. Kimse de, böyle bir şeyi denemeye kalkmamıştı. Söylenenler, herkes için yeterliydi. Hem de, hava, buz gibi soğuktu, kızıl askerler ayak değiştirmeye başlamışlardı. Herkes sıkılmıştı. Ama, Pulemjotkin'i durdurmak olanaksızdı. Arka saflardan Lopar'ın sesi yükseldi, Pulemjotkin'e yüksek sesle bağırdı:

"Hemen konuşmanı kesmezsen, 'Hurra!' diye bağıracağım anladın mı?"

Pulemjotkin, çevresinde döndü, bakışları şeytancaydı, gözlerinin akı parıldadı, fakat, Lopar'ın yüzüne, tam bir kararlılıkla bakamadı, işin ciddiyetini ilk kez düşündü. Konuşmasını, hemen kesti, kürsüden indi ve kalabalığın arasına karıştı."(35)

Bu, somut olmayan bir ajitasyon için, genel bir örnektir.

Maalesef bizim bugünkü ajitatörlerimiz arasında, Pulamjotkin gibiler, henüz tümüyle bitmedi. Onlar, epeyce azaldı, ama yine de varlıklarını sürdürüyorlar.

Ajitasyon çalışmasının niteliği, kitleler üzerindeki etkisinin düzeyi, etkinliği, ideolojik ve politik içeriğinin sistemli olarak yükseltilmesi, vazgeçilmez öğelerdir.

---

(35) D. Furmanov, **"Çapayev"**, Moskova 1934, s. 53-54.

VI

BOLŞEVİK AJİTASYONUN SAVAŞÇILIĞI, COŞKULU ATILIMCILIĞI VE KARAKTERİ

Bolşevik ajitasyonun mücadeleci ve coşkulu atılımcı bir karakterinin olması gerekir.

"Ajitasyon yapılırken" diyor Stalin yoldaş, *"sadece düz bir konuşmayla yetinilmez, aynı zamanda, sorunun üzerindeki örtü de kaldırılır. Politik ajitasyon, insanların bilinçlerindeki kapitalizmin tortusunu temizlemeye, sosyalist mülkiyeti pekiştirmeye, devletin ve çalışma disiplininin zedelenmesine, tüm yabancı ülkelerin karşısında dalkavukluk yapmamaya, el etek öpmemeye, yabancı unsurların düşmanca darbelerine engel olmaya yönelmelidir."*

V.İ. Lenin ve J.V. Stalin, insanların bilincindeki kapitalizmin tortularını gösterip özel mülkiyet mantalitesinin yedi canlı olduğunu öğrettiler. 1934 yılında, 17. Parti Kongresi'nde, yoldaş Stalin, şunları söyledi:

"Şu anda, ekonomideki kapitalizmin tüm kalıntılarını temizlediğimizden söz edilebilir mi? Hayır. Bundan söz edilemez. Aynı şekilde, insanların bilincindeki kapitalizmin tortularını temizlediğimizden de, söz edilemez Şu yüzden söz edilemez: Çünkü gelişme halindeki insan bilinci, ekonomik durumun gerisinde kalmıştır. Çünkü, her yanımız, kapitalist bir dünya ile çevrilidir. Kapitalizmin kalıntıları, Sovyetler Birliği insanlarının bilincinde ve ekonomide yaşamak ve ayakta durmak için çaba gösterecektir. Biz Bol-

şevikler, bunlara karşı, silahımızı barutla dolu tutmak zorundayız."(36)

Özel kapitalist mantalitesinin, insan bilincinde ne kadar canlı kaldığının parlak bir betimlemesini, Mihail Şolohov, ünlü **"Uyandırılmış Toprak"** romanında yapmıştır. Şolohov, vasat bir köylü olan Kondrat Maydannikov'un, eylemci bir kolektif çiftçi haline geçerkenki duygularını yansıtmıştır. 1929 yılında, Don'da bir Kazak köyü olan Gremyaçi Log'da, bir kolektif çiftlik kurulacaktır. Kazak köylüleri, meclislerinde, örgütlenme sorunları üzerine tartışırlar. Kondrat, kendisini kolektif çiftliğe almaları için, parti hücresine dilekçe verir: *"Yeni yaşama katılmak istiyorum, böylece mutlu olacağıma inanıyorum..."* diye yazar Kondrat Maydannikov. Fakat, ona, kolektif çiftliğin canlı envanteri çok ağır gelir...

"Kondrat hayvana baktı ve gene boğazına bir şey düğümlenmiş gibi geldi. Gözleri yandı... Kolhazda hayat nasıl olacaktı? Herkes de, onun gibi duyup anlayacak mıydı, Kolhoza girmenin tek doğru yol olduğunu?.. Kanla ve gözyaşıyla göbeklerini kestiği, kendi özel mülkü olan, kendi ahırında beslediği öküzleri... Hepsi de, Kondrat'ın kendi sığırları... Şimdi, Kolhoza gidecekti. Kondrat, bunlar için, sadece ekmek yemiş, ot biçmiş, çalışmıştı. Yaşamı ve düşüncesi, Sovyet iktidarına bağlıydı. Kondrat, gece, hiç uyumadı. Özel mülkiyetine, malına mülküne sevgisinin derin bağını koparıp atmak istiyor, ama bağ, daha çok dolaşıyordu. İçine, ağır bir yük gibi çöken ıstırap, kalbini sıkıştırıyor, onu kıvrandırıyordu. Özel mülküm için sonsuza dek acı mı çekeceğim? Ne zaman kuruyacak içimdeki acı, zehirli yaratık? Bu ıstırap ne zaman yok olacak? Kolhozun ahırında, öteki atların yanında, hiç amaçsız acılar içinde göçüp gideceğim demek... İşaretli sol kulağı, sırtında kara

---

(36) J.V. Stalin, **"Leninizmin Sorunları"**, s. 564-565.

çizgileriyle, benim kendi atım da, kolhozun ahırındaki atların yanına giderse, kalbim kemirilip duracak. Hayvan, benim için, karımdan bile daha değerli. Daima, ona en iyi kuru otları vermek isterdim, değerlilerini ve tatlılarını..."(37)

Burjuva ve küçük burjuva mantalitesinin kalıntıları, bugün de, kolektif köylülerimizin ve öteki halk katmanlarının geri kalmış kesimlerinin içinde etkinliğini korumaktadır. Kolektif ekonomide, ayrıca, toplumsal ekonomide ve işletmelerde, yan ekonomilerde, iş disiplininin çiğnenmesi, toplumsal ekonominin pahalıya mal edilmesi vb. durumlar tek tek kolektif köylülerin gerici tutumlarında görülür. Ticaret örgütlerinde ve bürolarda, bu kalıntılar devlet parasının çarçur edilmesi, ürünlerin, kullanım eşyalarının ve devlete ait öteki değerlerin zimmete geçirilmesi şeklinde görülür.

Küçük burjuva, özel kapitalist mantalitesinin bu kalıntılarına karşı, Bolşevik ajitatörler sistemli bir mücadele yürütmek zorundadırlar.

Sovyet iktidarı yıllarında, Bolşevik Parti, Sovyet insanlarına sosyalist bir bilinç verebilmek için muazzam bir çalışma yaptı. Bu yüzden, parti örgütleri tarafından, emekçilerin arasında yürütülen komünist eğitim çalışması, ülkemizde, komünizmin kurulması görevlerini aksattı. SBKP (B) MK'sının **"Stalingrad Parti Örgütündeki Ajitatörlerle Çalışmanın Mükemmelleştirilmesine İlişkin Önlemler ve Öneriler Üzerine"** kararında, Stalingrad bölgesindeki ajitasyonun hem bütün olarak, hem de ideolojik ve politik düzeyde, bölge parti örgütlerinin görevlerini başarmalarına engel olduğu belirtildi. İşçiler, köylüler ve kadınlar arasında kitle ajitasyonu hiçbir mücadeleci hedefe yönelmiyorsa, emekçilerin politik bilincinin derinleştirilmesinde yeterince yarar sağlayamaz. Ekonomimi-

(37) Mihail Şolohov, **"Uyandırılmış Toprak"**, SWA-Verlag Berlin 1946, s. 99-100 ve 189-190.

zin daha da geliştirilmesinde, yeniden inşasında emekçileri seferber edemez. Bolşevik ajitatörler, günün yakıcı sorunlarını es geçmeden, güçlüklerin önünde gerilemeden, tersine, küçükburjuva ikiyüzlülüğünün maskesini yüzünden çıkararak, üretimdeki örgütlülüğü dağıtan disiplinsizliğin önüne geçerek, sanayide, ulaşımda, tarımda ve ticarette, sosyalist mülkiyeti yağmalayanların önüne geçerek, gerçek, mücadeleci ve güçlü ajitasyonu yürütür. Aynı zamanda, ajitatörler, erkeklere ve kadınlara, devlet çıkarlarının korunması bilincini köklü biçimde vermek, Sovyet devletinin çevresi içinde kişisel varlığını geliştirmek zorundadır.

YÜKSEK DÜZEY İÇİN BOLŞEVİK AJİTASYON!

Sovyet toplumunun yönetici gücü Bolşevik Partisi'nin önünde, şimdi, tarihsel bir görev bulunuyor: Sosyalizmden komünizme aşamalı geçişi güvenceye almak. Komünist toplumun kurulmasında, bu yüksek amaca erişilmesinde, kitlenin sosyalist bilinç kazanmasının kesin önemi vardır.

V.İ. Lenin şöyle diyor:

"Kavramlarımıza göre, kitlenin bilinci, devleti güçlü hale getirir. Kitle, her şeyi bilirse güçlenir, her şey hakkında karar verebilir ve her şeyi bilinçle yapar."(38)

Bolşevik Parti, komünizm konusunda kitlelerin eğitilmesi konusunda büyük başarılar kazandı. Bolşevik Parti, Sovyet insanlarına çok yüksek ahlâki özellikler kazandırdı. Komünizm yüce davasına derin bir bağlılık kadar, sınırsız bir vatan sevgisi, düşmanlara karşı sınırsız bir kin, devletin önündeki yükümlülüklerinde bilinç, çalışmada kitle kahramanlığı... Ayrıca, şurası da dikkate değerdir ki, Sovyet insanlarının bilincinin daha da yükseltilmesi için, daha fazla ilgiye ihtiyaç duyulmadı. Tam tersine, şimdi, komünizme geçiş için tüm maddi önkoşulların yaratılmasının, kitlelerin komünist bilincinin daha da yükseltilmesi görevinin özel bir önemi vardır. Halk kitlelerinin komünist eğitiminin başarısı, ileri adımlarımızın temposuna bağlıdır.

(38) V.İ. Lenin, **"İki Ciltlik Seçme Yapıtlar"**, Cilt: 2, Moskova 1947, s. 263.

Parti, kapitalizmin kalıntılarına karşı, geniş bir saldırı yürütüyor. Bu saldırı, özellikle de, tüm yabancıların önünde nasıl dalkavuklaştıkları her zaman açıkça görülen bir bölüm aydınlarımızın, geri kafalılıklarına, zararlı davranışlarına da yöneliktir. Komünizm düşüncesinde kitlelerin eğitilmesinin ve onların partiye, devlete ve halka karşı tarihsel görevlerini yerine getirebilmeleri için seferber edilmesinin en önemli aracı olan politik ajitasyon, her şekilde güçlendirilmelidir. Sorunun temellerinden biri de budur.

V.İ. Lenin, 1919'da, içerde karşıdevrimcilere ve dışarda işgalcilere karşı, Sovyet halkının ağır koşullardaki savaşını, sonuç alıncaya kadar sürdürmesi için şunları yazmıştı:

"Gücümüzün ana kaynakları, emekçi köylümüzün kendilerine sempati duyduğu ve bu yüzden dayanışma gösterdiği ve göstermek zorunda olduğu işçilerin kahramanca cesareti ve bilincidir. Bizim zaferimizin nedenleri, partimizin ve Sovyet iktidarının doğrudan emekçi kitlelere bağlılığında, her karşılaşılan güçlüğün ve her dayatan görevin üstesinden gelme gücünde yatmaktadır. Kitleler, tüm güçlerini, gerektirdiği yerde kullanmasını biliyor. Parti ve Sovyet iktidarı, kitlelerin enerjisini, kahramanca cesaretini ve çekiciliğini yükseltmesini biliyor. Aynı zamanda, devrimci güçleri, en önemli, en yakın görevler için yığmasını da."(39)

Bu en önemli, en yakın görevlerin çözümünde, parti, kitlelerin enerjisini, kahramanca cesaretini ve çekiciliğini teşvik ederek, savaş sonrası yapılan **beş yıllık kalkınma planının** dört yılda tamamlanması başarısını sağladı.

SBKP (B) MK'sı, 1946 Martında, tüm parti örgütlerine, emekçilere, beş yıllık plana güvenmeleri, Sovyet halkı-

---

(39) V.İ. Lenin, **"İki Ciltlik Seçme Yapıtlar"**, Cilt: 2, s.625.

na, savaş sonrası hazırlanan Stalinci beş yıllık planın içeriğinin açıklanması, Sovyet insanlarının, planın gerçekleştirilmesi yolunda seferber edilmesi için, daha geniş ölçüde bir kitle ajitasyon hareketinin yolunu açma çağrısında bulundu. SBKP (B) MK'sı, bu çalışmada, kısa süreli kampanyayla yetinilmemesini, tersine, yakın geleceğin en önemli görevi sayılması gerektiğini de vurguladı.

Parti örgütlerinin görevi, emekçileri hem beş yıllık planın gerçekleştirilmesi için çalışmalarını, hem de ülkenin her bölgesinde ekonominin her dalının somut ürünlerini vermesini sağlamaktı.

Ajitatörler, beş yıllık planın sonuçlarıyla kolektif üretimin, Sovyet ekonomisinin, makina ve traktör parklarının ya da işletmelerinin somut görevleri asındaki doğrudan ve dolaylı ilişkiyi işçilere ve köylülere anlatmak zorundadır. Bir işletmenin herhangi bir kolektif ve Sovyet çiftliğinin aylık, dört aylık, yıllık planlarıyla tüm devlet planının birliğini, Sovyet insanlarının bilincine çıkarmaktan vazgeçmemelidir.

Parti örgütleri, tüm emekçilere, halkın refah düzeyinin daha da yükseltilmesinin, her Sovyet insanının mutluluğunun, beş yıllık planın gerçekleşmesine bağlı olduğunu, sistemli olarak açıklamak zorundadır.

Beş yıllık planın propagandası ve açıklaması, bölgelerin, kentlerin, eyaletlerin, işletmelerin, kolektif ve Sovyet çiftliklerinin, makine traktör parklarının somut görevleriyle ilintisi ve bağıntısı henüz yeterli değildir. Örneğin, Nevosibirsk bölgesinin kırsal alanında, beş yıllık plana ilişkin açıklamaları ve konuşmaları alalım. Kural olarak canlı, çarpıcı sayılar denilenler bir yana, onların içeriğinden ve anlamından söz edilmeksizin, her bir kolektif çiftliğin, planı uygulamakla yükümlü kolektif köylüsüne, kendi rolleri anlatılmamıştır. Stalingrad'ın Saratov'un pek çok bölgesinde, Rjascaner eyaletinde ve başka yerlerde, beş yıllık planın açıklanması ve yerine getirilme süreci,

pratikte sıfır düzeyde kalmıştır. Parti örgütleri tarafından, emekçiler arasında politik kitle çalışmasının kesintisiz yürütülmesinde, kitle ajitasyonunun hızlandırılmasında ve bazı parti eylemcilerinin, anlatım biçimi ve yanlış yorumu, politik ajitasyonu, onların, zamanla, sınırlı bir kampanya olarak algılamalarına yol açtı.

Parti örgütlerinin politik çalışmaya, şu ya da bu önemli kampanyanın yürütülmesi sırasında, özel bir önem vermelerinden söz edilemez.

Kitleler arasında, ajitasyon çalışması, kampanyadan kampanyaya, bir önemli tarihten bir başkasına yapılıveren bir iş değildir. Ülkemizdeki ve sınırlarımızın dışındaki yaşam, hiçbir zaman durmaz, üretim planlarının uygulanması ve aşılması için mücadele kesintisiz sürer, ekonomik ve kültürel yaşam sürekli akar, emekçi kitlelerin çıkarları, uygulanan politikanın sorunlarıyla, ülkemizin ve dış dünyanın olaylarıyla büyür. Bu yüzden, halkın tüm katmanları arasında, parti örgütlerinin politik kitle çalışması, devamlı ve sistemli olarak yürütülmek zorundadır. Fakat, bu isteğin yerine getirilmesi, büyük ölçüde, parti örgütleri tarafından, politik kitle çalışmasının yürütülmesine, parti komitesi sekreterliğinin politik ajitasyonu tesbit etmesine ve ajitatörler kadrosuna göstermesine bağlıdır. Bunların seçiminde ve eğitiminde gösterdiği titizliğe de bağlıdır.

Parti örgütlerinin ajitasyon çalışmasındaki temel eksiklikler, SBKP (B) Merkez Komitesi'nin Stalingrad parti örgütü hakkındaki kararında açıkça gösterildi. Bu kararında, Merkez Komitesi, SBKP (B) Stalingrad Bölge Komitesi'nin halk arasında politik ajitasyonun önemini kavramasını, ajitasyon kadrolarının seçimine ve eğitimine titizlik göstermesini istedi. Stalingrad bölgesinde bir dizi kitle çalışması yaparken, bir kitle ajitasyon çalışmasındaki örgütsel ve içeriksel hataların neler olduğunu vurguladı.

Pek çok parti örgütü, politik ajitasyonun işlevini savsakladı ve bunu, üretim tekniği konusu üzerinde konuşmalarla sınırladı. Partinin ve Sovyet hükümetinin yürüttüğü politikanın en önemli sorunları, sadece yukarıda belirtilenler değildir. Kentteki ve kırdaki emekçiler SBKP (B) MK'sının Şubat Plenumu'nda aldığı kararlarda ifadesini bulan, ekonominin yeniden inşasına ve geliştirilmesine dair beş yıllık planın gerçekleştirilmesiyle ve görevleriyle, sistemli olarak ilgilenmiyorlar. İşçiler ve kolektif köylüler, ülkedeki ve Sovyetler Birliği'nin uluslararası durumundaki politik olaylar hakkında pek az bilgilendiriliyorlar. Halkın önemli bir kesimi, politik bilgilendirmeden tümüyle habersiz.

SBKP (B) MK'sının kararında, Stalingrad bölgesindeki çok sayıda parti örgütünün emekçiler arasındaki ajitasyon çalışmasında, politik olarak zayıf unsurları görevlendirmesinden dolayı, pek çok parti yöneticisinin ve Sovyet eylemcisinin, bazı bölge komitesi sekreterlerinin, SBKP (B) kent ve semt komitesi üyelerinin, emekçilerin önünde, kapsamsız bazı politik konuşmalarla yetinildiği belirtildi.

SBKP (B) MK'sının kararında tanımlanan böyle bir durum, Bolşevik Partisi'nin tüm geleneklerine yabancıdır ve sosyalist insanın zorunlu çıkarlarıyla çelişir. Ajitatörlerin tüm işlevleri, Stalingrad bölgesindeki parti örgütlerinin sırtına yüklenmiştir.

SBKP (B) MK'sı Stalingrad Bölge Komitesi tarafından, partinin kent ve semt komiteleri tarafından, kararda sözü edilen kitle ajitasyon çalışmasındaki ciddi noksanlıkların tamamlanması, kadrolarının eğitim ve öğretim düzeylerinin yükseltilmesi istendi. Her işçinin ve kolektif köylünün, her işletmenin ve bölgenin beş yıllık planın hızlı şekilde uygulanmasında, tarımda, sanayide ve kültürel kurumlaşmada sosyalist yarışmanın kapsamının genişletilmesinde ve bölgede olduğu kadar Stalingrad kentinde, konut yapımının ve yeniden inşanın en hızlı tempoda yü-

rümesi mücadelesinde, emekçiler arasındaki politik ajitasyonun önemi vurgulandı. Parti örgütleri, işçilere, kolektif köylülere, aydınlara, partinin ve hükümetin kararlarını, Sovyet devletinin dış politikasının ve uluslararası durumunun sorunlarını, her gün açıklamak zorundadır. Kentte ve kırda sosyalist bilinci derinleştirmek, Sovyet toplumunun komünizm yolunda hızla ilerlemesinin en önemli önkoşullarından olan Sovyet yurtseverliği ve ulusal gururu fikriyle, tüm emekçiler eğitilmelidir.

Savaş sonrası beş yıllık planın, endüstride, ulaşım araçları üretiminde, tarımda, dört yılda gerçekleştirilmesinde, hayvan yetiştiriciliğinin ve kolektif mısır ekiminin daha da hızlandırılmasında, kolektif tarlalarda ürün toplamanın verimliliğinin artırılmasında, sosyalist yarışmanın geliştirilmesi, parti örgütlerinin, milyonluk ajitatör ordumuzun en önemli görevidir. Halkın yaşam ihtiyaçlarının zenginleştirilmesi hakkında kararlar içeren SBKP (B) MK'sının Şubat Plenumu'nda gerçekleştirilen konular için mücadelenin olağanüstü önemi vardır. SSCB Yüksek Prezidyumu'nun **"Sosyalist Emek Kahramanlarına Şeref"** unvanının, buğday, çavdar, mısır, pirinç, pamuk, şekerpancarı, ayçiçeği, yonca, kabayonca ve çayırotu üretiminde yüksek ürün kaldıran kolektif köylülere, makina ve traktör istasyonları ve Sovyet ekonomisi işçilerine, SSCB'nin nişan ve madalyasının verilmesi üzerine kararı endüstri için kömür çıkarımında olduğu gibi geçerliydi.

Merkez Komitesi, Stalingrad parti örgütü hakkındaki kararında, sadece parti örgütlerinin, ajitatörlerin çalışmasındaki yeri ve önemi konusuna değinilmedi, aynı zamanda partinin kent ve semt komitelerinde olduğu kadar, bölge komitelerinde de, son zamana kadar ajitatörlerle çalışmaya, ajitasyonun sistemliliğine, ideolojik ve politik düzeyin yükseltilmesinin gerekliliğine, çalışmalara yeterli özen gösterilmediğine de işaret edildi. SBKP (B) MK'sı,

partinin bölge komitelerine, ajitasyon hakkında deneyim aktarımının bir kural haline getirilmesi, ajitasyon çalışmasının düzenli yürütülmesi, endüstrinin ve kolektif çiftliklerin, Sovyet ekonomisinin, makina ve traktör parklarının, Sovyet kurumlarının ve ticaret örgütlerinin özel bölgelerinde, en iyi ajitatörlerin sistemli olarak danışmanlık yapmalarının sağlanması, her ajitatörün halkla, oturdukları yerlerde çalışma yapması görevlerini verdi. SBKP (B) MK'sı bölge parti komitelerini, bölge ve semt basınının, yayınevlerinin, bölge basımevlerinin yardımıyla ajitatörler için el kitapları basmakla görevlendirdi.

SBKP (B) MK'sı partinin kent ve semt komitesini, büyük işletmelerdeki parti komitelerinde olduğu gibi, ajitatörlerle sürekli çalışma sırasında seminerler düzenlenmesi görevıyle yükümlendirdi. Kırsal bölgelerde, SBKP (B)'nin semt komiteleri, en azından ayda iki kez, içyapısal toplantılar düzenledi, kolektif ve Sovyet çiftliklerinin makine ve traktör istasyonlarının ajitatörleriyle ilgili, yerinde danışma yapmalı, ajitatörler Sovyet köylerine ya da makine ve traktör istasyonlarının bulunduğu bölgelerde yapılan seminerlere gitmelidir.

Partinin kent ve semt komiteleri, parti örgütlerinin sekreterler için, düzenli seminerler ve danışma toplantıları yapmakla, bu danışma toplantılarında ve bu seminerlerde, en iyi kolektif ajitasyon için bir deneyim alışverişinin yolunu açmakla, emekçiler arasında konuşmaların ve açıklamaların konuları üzerinde olduğu kadar, ajitasyonun yöntemsel sorunları üzerinde de, danışma toplantıları düzenlemekle yükümlüdür.

SBKP (B) MK'sının **"Stalingrad Parti Örgütündeki Ajitatörlerle Çalışmanın Mükümmelleştirilmesine İlişkin Eksiklikler ve Önlemler Üzerine"** kararında, parti örgütlerinin tüm halk katmanları arasında yürüttükleri kitle ajitasyonu çalışmasının mükemmelleştirilmesi için, açık ve doğru bir program çizilmiştir. Bu kararın yerine

getirilmesinde, tüm parti örgütleri, ajitasyonun ideolojik ve politik düzeyinin yükseltilmesi ile ajitasyonun etkinliğinin güçlendirilmesi için, özel dikkat göstermelidir.

Parti örgütleri, kitle ajitasyon çalışmasının yönteminin iyileştirilmesi, ajitatörlerin, geniş emekçi yığınlarının içinde, sosyalist ve komünist bilincin yükseltilmesi yüce görevini yerine getirirken, yoldaş Jdanov'un Sovyet toplumunun ilerlemesinin güvencesi ve onun iktidarının büyüklüğünün kaynağının çoğaltılması konusundaki sözlerinden, sistemli olarak yararlanmakla yükümlüdür.

Parti komitelerinin görevlerinden biri, halkın tüm katmanları arasında, politik kitle çalışmasının sistemli olarak yönetilmesinde, Bolşevik ajitasyonun ideolojik düzeyini yükseklerde tutmaksa, ötekisi, Bolşevik ajitasyona gerçek, somut, erekli, savaşçı ve atılımcı karakterini kazandırmaktır.

Her eğitici (ajitatör), kişisel konuşmalar yaparken, içtenlikle davranmaya çaba gösterir. Peki, biz, içtenlikten neyi anlıyoruz? ...
İçten davranışlardan söz ederken, insanların, hiçbir bağları olmaksızın, her şey hakkında, size soru sorabilmelerini, kendilerini ilgilendiren her şeyi teklifsizce konuşabilmelerini, ajitatörün kendilerinin yanına, belli bir amaçla gelmediğini anladıklarını ele almak istiyorum. Ajitatörlerin özel konularla ilgili pek çok görevlerinin bulunduğu ve bu görevleri yapmak zorunda oldukları bilinir. Fakat, demin, sözünü ettiğim gibi içtenlikli konuşmalarda, konu, nerdeyse kendiliğinden akar gider. İnsanları, düşünce alışverişlerine alıştırmak, onları bilinçli birer tartışmacı haline getirmek için gayret göstermeniz gerekir.
İçli dışlılığın anlamı, konuşmayı yönlendirmek anlamına gelmez. Yön verilmelidir, ama bu, öyle yapılmalıdır ki, insanlar, sizin, onların yanına, belli bir görevi yerine getirmek için gittiğiniz izlenimini edinmesinler.